

**MESLEK LİSELERİ İLE
ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİNİN
GRAFİK/SANAT EĞİTİMİNİN İNCELENMESİ**

Seçil ERSEZER KESİCİ
(Yüksek Lisans Tezi)
Eskişehir, 2000

**MESLEK LİSELERİ İLE ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİNİN
GRAFİK/SANAT EĞİTİMİNİN İNCELENMESİ**

**Hazırlayan
Seçil (Ersezer) Kesici**

**Yüksek Lisans Tezi
Resim-İş Eğitimi Anasanat Dalı
Danışman: Doç. F. Gonca İLBİYİ**

**Eskişehir
Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eylül 2000**

YÜKSEK LİSANS TEZ ÖZÜ

MESLEK LİSELERİ İLE ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİNİN GRAFİK/SANAT EĞİTİMİNİN İNCELENMESİ

Seçil (Ersezer) Kesici

Resim-İş Eğitimi Anasanat Dalı

Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eylül 2000

Danışman: Doç. F. Gonca İLBEYİ

Bu yüksek lisans tezi; grafik/sanat eğitiminin orta öğretim kurumlarında ne düzeyde olduğunu tesbit etmeye çalışmak amacıyla, benzer iki Milli Eğitim kurumunu kıyaslamayı amaçlamıştır. Genel anlamda bu çalışmayı Türkiye düzeyine yaymak yerine deney bölgesi olarak Eskişehir ili seçilmiştir. Çalışmalar Eskişehir Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi ve Eskişehir Gazi Meslek Lisesi'nde yürütülmüştür.

Araştırmanın ortaya çıkmasındaki gerekçe; lisans düzeyinde eğitim veren fakülte yetenek sınavlarında Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi öğrencilerinin Meslek Lisesi öğrencilerine göre daha başarılı olmalarından dolayıdır.

Gerek anket uygulaması, gerek yönetmelikler, gerekse görüşmeler sonucu sanat eğitimi veren bu iki okulun arasında bariz farklılıklar gözlemlenmektedir. Bu farklılıklar öğrencilerin okullara yerleştirilmesinden, fiziki ortamlara, yönetmeliklere kadar değişik özellikler sergilemektedir.

ABSTRACT**GRAPHIC / ART EDUCATION OF INVESTIGATING WITH
THE TECHNICAL HIGH SCHOOL AND
ANADOLU FINE ARTS HIGH SCHOOL****Seçil (Ersezer) Kesici****Arts and Crafts Education****Anadolu University Graduate School Of Social Sciences ,****September 2000****Supervisor: Doç. F. Gonca İLBEYİ**

This thesis is aimed at not only assessing the level of graphic/art education in high school institutions but also comparing two similar state high schools. Rather than extending this research all around Turkey, Eskişehir has been chosen as the sample region. The research has been conducted in Eskişehir Anadolu Fine Arts and Eskişehir Gazi Technical High School.

The necessity for the advent of this research is that the students of Anadolu Fine Arts High School have been more successful than those in technical high school during competence exams of the faculties training in the graduate level.

The obvious differences have been observed between these two schools training in fine arts as a consequence of carrying out not only surveys but also interviews and also they differ in administration. These differences vary from accomadating students and physical environments to administration.

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Seçil Ersezer Kesici'nin " Meslek Liseleri ile Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nin Grafik/Sanat Eğitimi'nin İncelenmesi" başlıklı tezi 13/10/2000 tarihinde, aşağıdaki jüri tarafından Lisansüstü Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca, Resim-İş Eğitimi Anasanat Dalında Yüksek Lisans tezi olarak değerlendirilerek kabul edilmiştir.

	<u>Adı Soyadı</u>	<u>İmza</u>
Üye (Tez Danışmanı)	: Doç. F. Gönca İLBİYİ	
Üye	: Yard. Doç. Dincer ÖZEN	
Üye	: Yard. Doç. Numan ANILCAN.	

Pof. Dr. Enver ÖZKALP

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Eğitim hayatım boyunca emeği geçen tüm öğretmenlerime ve tez danışmanım
Doç. F. Gonca İlbeyi'ne

Varlığımın anlamı olan anneme ve babama, her zaman yanımda olan abime ve
desteğinden dolayı eşime teşekkürler.

İÇİNDEKİLER

ÖZ	ii
ABSTRACT	iii
JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI	iv
ÖNSÖZ	v
ÖZGEÇMİŞ	vi
TABLolar LİSTESİ	xi
RESİMLER LİSTESİ	xiii
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

1. SANAT EĞİTİMİ	2
2. TÜRKİYE'DE SANAT EĞİTİMİ	4
2.1 Türkiye'de Sanat Eğitiminin Tarihçesi	4
2.2. Türkiye'de Sanat Eğitimi Veren Okullar ve Sorunları	9
3. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI (MEB)	11
3.1. Milli Eğitim Bakanlığının Tarihçesi	11
3.2. Milli Eğitim Bakanlığının Görevleri	11
3.3. Milli Eğitim Bakanlığı Teşkilatı	12
3.3.1. Meslek Liseleri ve Güzel Sanatlar Liselerinin	
Teşkilat Yapısı İçindeki Yeri	14
3.3.1.1. Mesleki ve Teknik Liseler	14
3.4. Türk Milli Eğitiminin Amaçları	18
3.5. MEB'nın Yayınladığı Resmi Yayınlar	19

İKİNCİ BÖLÜM

1. GRAFİK	24
1.1 Grafiğin Tanımı	24
1.2. Sanatsal Yaklaşımlar İçinde Grafik Sanatının Oluşumu	25
2. GRAFİK EĞİTİMİ	27
2.1. Sanat Eğitimi İçinde Grafik Eğitiminin Yeri	27
2.1.1. Grafik Eğitiminde Modern Yaklaşım	
Gelenekselci Tutumlar	28
3. TÜRKİYE'DE GRAFİK EĞİTİMİ	30
3.1. Türkiye'de Grafik Eğitiminin Tarihçesi	30
3.2. Grafik Eğitimi Veren Okullar ve Sorunları	32
4. GÜZEL SANATLAR LİSELERİ	33
4.1. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin Kuruluş Amaçları	33
4.2. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Tarihçesi	34
4.2.1. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Yönetmeliği	35
4.3. Türk Eğitim Sistemi İçerisinde Anadolu Güzel	
Sanatlar Liselerinin Yeri ve Önemi	36
4.4. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki	
Eğitim Uygulama Biçimleri	38
4.5. Türkiye'de Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin Listesi	46
5. MESLEK LİSELERİ	46
5.1. Meslek Liselerindeki Eğitimin Amacı	46
5.1.1. Erkek Teknik Öğretim Okulları	47
5.1.2. Kız Teknik Öğretim Okulları	48
5.2. Meslek Liselerindeki Grafik Eğitiminin Amacı	49
5.3. Teknik Liselerin Tarihçesi	51
5.3.1. Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğünün Tarihçesi	51

5.3.2. Erkek Teknik Öğretim Genel	
Müdürlüğünün Tarihçesi	51
5.4. Meslek Liselerindeki Eğitimin Uygulama Biçimleri	52
5.4.1. METGE Projesi	52
5.5. Türkiye'de Grafik Eğitimi Veren Kız Meslek	
Liselerinin Listesi	55

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

1. ARAŞTIRMANIN KONUSU	57
2. ARAŞTIRMANIN AMACI	57
3. ARAŞTIRMA YÖNTEMİ	58
3.1. Araştırma Modeli	58
3.2. Örnek Büyüklüğünün Belirlenmesi	58
3.3. Veri Toplama Yöntemi	59
4. ARAŞTIRMANIN DEĞERLENDİRİLMESİ	60
4.1. Anket	60
4.1.1. Anket Soruları	60
4.1.2. Anket Değerlendirme Hakkında Açıklama	65
4.1.3. Anket Cevaplarının Değerlendirilmesi	65
4.1.4. Anket Değerlendirmesi Genel Sonucu	80
4.2. Eskişehir Gazi Meslek Lisesi ile Eskişehir Anadolu Güzel	
Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin Yaptığı İşlerden Örnekler	82
4.2.1. Eskişehir Gazi Meslek Lisesi Öğrencilerinin	
Yaptığı İşlerden Örnekler	82
4.2.2. Eskişehir Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin	
Yaptığı İşlerden Örnekler	92

4.2.3. Eskişehir Gazi Meslek Lisesi ile Eskişehir Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerin Yaptığı İşlerin Genel Değerlendirilmesi	103
4.3. Eskişehir Gazi Meslek Lisesi ile Eskişehir Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi ile İlgili Yönetmeliklerce Değerlendirilmesi	104
4.4. Eskişehir Gazi Meslek Lisesi ile Eskişehir Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin Mezun Olduklarında Kazandıkları Yüksek Öğretim Kurumları	107
4.4.1. Eskişehir Gazi Meslek Lisesi Öğrencilerinin Kazandıkları Yüksek Öğretim Kurumları	107
4.4.2. Eskişehir Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin Kazandıkları Yüksek Öğretim Kurumları	108
4.5. Eskişehir Gazi Meslek Lisesi ile Eskişehir Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi ile Yapılan Görüşmelerin Değerlendirilmesi	109
4.5.1. Eskişehir Gazi Meslek Lisesi ile Yapılan Görüşmelerin Değerlendirilmesi	109
4.5.2. Eskişehir Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi ile Yapılan Görüşmelerin Değerlendirilmesi	110
SONUÇ	112
KAYNAKÇA	113

TABLOLAR LİSTESİ

<u>Tablo no:</u>	<u>Sayfa no:</u>
1. Okul Türlerine Göre Genel Liseler	13
2. Mesleki ve Teknik Liseler	17
3. 1996-1997 Öğretim Yılı Genel Öğrenci Sayısı	17
4. Orta Öğretim (Genel ve Mesleki-Teknik Karşılaştırılması)	18
5. Orta Okul Haftalık Ders Dağıtım Çizelgesi	21
6. İlk Öğretim Okulları Haftalık Ders Dağıtım Çizelgesi	22
7. Milli Eğitim Bakanlığı Orta Öğretim Kurumlarından Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Haftalık Ders Çizelgesi	44
8. Eskişehir Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Grafik Atölyesinde Lise İkinci Sınıfların Aylara Göre İşlediği Konular (1998-1999)	45
9. Erkek Teknik Öğretim Okulları (1997-1998)	48
10. Kız Teknik Öğretim Okulları (1997-1998)	49
11. Kız Meslek Lisesi Tasarım ve Teknolojisi Grafik Bölümü Haftalık Ders Çizelgesi	54
12. Grafik Bölümü Sınıflara Göre Ders Listesi	55
13. Anket Soru 1.	65
14. Anket Soru 2.	66
15. Anket Soru 3.	67
16. Anket Soru 4.	68
17. Anket Soru 5.	68
18. Anket Soru 6.	69

Tablo no:**Sayfa no:**

19.	Anket Soru 7.	69
20.	Anket Soru 8.	70
21.	Anket Soru 9.	71
22.	Anket Soru 10.	71
23.	Anket Soru 11.	72
24.	Anket Soru 12.	73
25.	Anket Soru 13.	73
26.	Anket Soru 14.	74
27.	Anket Soru 15.	75
28.	Anket Soru 16.	76
29.	Anket Soru 17.	77
30.	Anket Soru 18	78
31.	Anket Soru 19.	78
32.	Anket Soru 20.	79

RESİMLER LİSTESİ

<u>Resim no:</u>	<u>Sayfa no:</u>
1. Amblem Tasarımı, Guaj Boya, 35x50 cm	82
2. Logo Tasarım,Guaj Boya, 15x21 cm	83
3. Dekor, Guaj Boya, 35x35 cm	83
4. Broşür, Guaj Boya, 15x21 cm	84
5. Kitap Kapağı Tasarımı, Guaj Boya, 15x21 cm	84
6. Afiş Tasarımı, Karışık Teknik, 50x70 cm	85
7. Afiş Tasarımı, Karışık Teknik, 35x50 cm	86
8. Afiş Tasarımı, Guaj Boya, 35x50 cm	87
9. İpek Baskı, Bez Pano, 35x40 cm	88
10. Seramik Dekorlama, 5x15 cm	88
11. 1985-1986 Eğitim Öğretim Yılı Öğrenci Sergisinden	89
12. 1985-1986 Eğitim Öğretim Yılı Öğrenci Sergisinden	89
13. 1985-1986 Eğitim Öğretim Yılı Öğrenci Sergisinden	89
14. Obje, Kara Kalem, 35x50 cm	92
15. Dekor, Kara Kalem, 35x50 cm	93
16. Optik Yanılsama, Guaj Boya, 35x50 cm	93
17. Doku Araştırması, Karışık Teknik, 50x70 cm	94
18. Doku, Guaj Boya, 50x70 cm	94
19. Doku, Guaj Boya, 35x50 cm	95
20. Linol Baskı, 35x35cm	95
21. Linol Baskı, 35x50 cm	96
22. Çinko Baskı	97
23. Çinko Baskı, 35x40 cm	97

Resim no:**Sayfa no:**

24.	Çinko Baskı, 50x70cm	98
25.	İpek Baskı, 50x70 cm	99
26.	Desen, Kara Kalem, 70x100 cm	100
27.	Desen, Kara Kalem, 50x70 cm	101
28.	Desen, Kara Kalem, 70x100 cm	102

GİRİŞ

Sanat eğitiminin Türkiye'de orta öğretim kurumlarındaki yetersizliğiyle oluşan büyük boşluk meslek liselerinin ilgili bölümleri ve anadolu güzel sanatlar liselerinin yapılanmasıyla bir anlamda kapatılmaya çalışılmaktadır. Bu iki okul yapısına ait farklılıklar, eksiklikler ve sorunlar yüksek lisans tezinin konusunu oluşturmuştur.

Bu araştırma içerisinde grafik tasarım dünyadaki kimliğinden, Türkiye'deki eğitim yapısı ve tarih içindeki gelişim sürecine dek incelenmeye çalışılmıştır.

Tez hazırlanırken araştırma, Eskişehir'de Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi ve Gazi Meslek Lisesi ile sınırlandırılmıştır.

İncelemeler; okulların kuruluş aşamaları, yönetmelikleriyle birlikte seçilen okulların fiziki durumu öğrenci, öğretmen ve yöneticilerle yapılan görüşmeler sonucu gerçekleşmiştir.

Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi'nde ders programları yönetmelikleri uygulanırken, Gazi Meslek Lisesi'nde METGE projesi (Meslek Liseleri Eğitimi Geliştirme Projesi) adı altındaki ders programları uygulanmaktadır.

İzlenilen yöntemler açısından kaynak araştırması, anket uygulaması ve birebir görüşme metodları uygulanmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. SANAT EĞİTİMİ

Gerçeklikle iç içe geçmiş birçok tanımı içersinde bulunduran sanat eğitimi açıklama yetisini sanatı tanımlayarak konuyu dağıtmamak için, sanat eğitimi kişiye;

- Dışavurum becerisini,
- Kendini kanıtlamasını,
- Yaratıcı davranışlarını,
- İfade ve anlatım yeteneğini,
- Üretim yaparak ve sanatın izleyiciliği yoluyla toplumla iletişim kurabilmesini,
- Pratik ve estetik yargı gücünü,
- Algı ve izlem yetilerini,

olmayanlarda kazandırmayı, olanlarda geliştirmeyi amaçlayan mutlak yeteneğe değil anlamak gibi ussal becerilere kavuşturan temel eğitim sistemidir.

Kişilerin kazandıkları yetiler, hayatın anlamlanması sürecini oluşturur. Sanat eğitimi toplum boyutunda sosyalleşip durağanlığı kırma görevini kendi kendisine üstlenir. Bu eğitimin amaçlarına bakıldığında çok farklı yönlerde gelişen bir dinamizm izlenmektedir. Background ne olursa olsun örneğin çocuk gelişimi, endüstriyel tasarım, reklamcılık veya doğrudan sanat eğitiminin kendisi zaman içerisindeki dinamizmi kendiliğinden ortaya çıkarır.

Genel olarak eğitim sistemini incelediğimizdeyse sanat dersleri zihinsel bir süreç olarak dikkate alınmayan yeteneğin gerekli olduğu el becerileriyle gerçekleştirilebilen bir derstir sadece. Zihin uğraşları-el uğraşları, ussal-usdışı, bilişsel-duyuşsal zıtlıkların içinde üvey işlemlere tabidir. Bu zıtlıkların iç içeliğinin birbirlerini etkileme kabiliyetlerinin inkar edildiği eğitim içinse gelişmemenin faturasıdır.

Zihinsel faaliyet ve dersler uygulama alanı bulunmayan teorik süreciyle her zaman için ön plana alınmaktadırlar. Sanat, bağılı olarak orta öğretimdeki resim-iş dersleri yeteneğe dönük veya el becerisi işler olarak görülmektedir.

Sanatsal yaratıcılık kişinin çevresini izleyebilmesi, izlediklerini anlamlandırıp kavraması kavrama süreci sonunda daha önceki birikimleriyle yeni bir yorum yapıp sonucunda bir düşünceye varabilmesi, yeni yaptığı yorumla bir ürün ortaya koyabilmesi sürecidir. Yaratıcılık aynı zamanda hayatı tanımayı gerçekleştiren bir süreç ise üretimi ve yaratıcılığı, hayatı kavramayı gerçekleştiren bu işlemler sanat eğitiminin temelini oluşturur.

Nasıl ki tamamen mantıksal olayları içeren bir fizik deneyinde bu aşamaların hepsi gerçekleşir ise sanatsal yaratıcılık veya sanatı kavrama yönünde de aynı işlemler yapılır. Bütün bu süreçler aslında bizi sadece bir yöne doğru iterler. Teknoloji, sanat, gelişme, endüstri gibi kavramlar, hayatı oluşturan çevremizi algılama ve yaşamsal üretimi, tüketimi, sosyalleşmeyi sağlayan kavramları ortaya çıkarırlar.

Temel Sanat Eğitiminin, sanatçı - eğitici ve sanat seyircisi ortamındaki etkinyaygınlığı, çağın görsel sanat dilimini oluşturur. Sözlü iletişimlerde bile, bu simge ve kavramlar, dilin öğeleri ve ilkeleri olurlar. Çağın orijinal yapılaşması olan bu dil, süreç içinde yaygınlık ve etkinlik kazanacaktır.

Temel Sanat Eğitimi, aynı zamanda yaratıcı bireyin kendi özgün anlatım dilini oluşturmalarını sağlayacak temel- sanat eğitimidir. Özünde toplumsal bir işlev, anlam ve sembol yapılanması olan, estetik gösterenin yaratıcısı bireyin eğitimi, gösterge bilimini kapsamalıdır.¹

Sanatçıların disiplinli ve sistemli çalışmaları sayesinde kültürel ve teknolojik gelişmede payları olduğunu düşünen bilim adamları, sanatçılardaki yaratmanın keşfetmenin gücünün, yaşama bilincinin gençlere aşılması gerektiğini düşünmektedirler. Gençler meslek seçimi dönemlerinde ilgi duydukları alanda yoğunlaşırlar. Bu nedenle meslek seçimi aşamasındaki lise yılları; iş disiplini ve çalışma zevkinin kazandırılması yönünden önemlidir.

¹ F. Atalayer, **Temel Sanat Öğeleri** (A.Ü.G.S.F.,1994),s.83

Bedensel ve zihinsel etkinlikler yoluyla "değiştirmek" ya da "biçim vermek" anlamına gelen "iş yapmak" gençliğin kendini zihinsel ve bedensel olarak eğitmesi anlamını taşır. Çünkü iş yapmak, planlamayı ve planlama kurallarına uymayı, özen ve doğruluğu gerektirir. Bu da öz disiplin eğitimi, sonuca ulaşmanın hazzını duyumsama ve gerçekçi tavır kazanmaya yönelik karakter eğitimi demektir.²

Çağdaş teknoloji dünyasına büyük ilgi duyan lise çağı gençleri en karmaşık araçların bile nasıl çalıştıkları, nasıl yapıldıkları konusunda kesin bilgi sahibi olmak isterler. Bu nedenle üst düzeyde beceri gerektiren en karmaşık işlerde bile uzun süre ilgi ile çalışabilirler. Günümüzün en gelişmiş araçlarından biri olan bilgisayara gençlerin nedenli ilgi duydukları ve kullanma becerisi gösterdikleri bilinmektedir. En karmaşık mimari ve endüstri tasarımlarının yapılabildiği bilgisayarla çalışma olanağı verildiği taktirde lise öğrencilerinin de çeşitli sanatsal tasarımlar yapılabileceğinden kimsenin kuşkusu olmamalıdır. Yetişkinlere özgü alışkanlıklardan, kurallara bağımlılıktan, koşullanmışlıklardan uzak olan gençlerin özgürce denemeler yapmasına olanak tanımak onların buluşlar yapması olasılığını artıracaktır.³

2. TÜRKİYE'DE SANAT EĞİTİMİ

2.1.Türkiye'de Sanat Eğitiminin Tarihçesi

Meşrutiyetin ilanı birçok reformist hareketin başlangıcı olarak kabul edilir. 1908 tarihinden itibaren bizim de sanat adına kabul edebileceğimiz bir süreç başlamış genel bir eğitim hamlesi içersinde çok küçük de olsa Bahriye, Sanayi-i Nefise, Rüştiye, Harbiye ve mahalle mektebi gibi okullarda resim dersleri işlenmeye başlanmıştır. Resim dersleri ikiye ayrılmaktadır:

1. Terbiye Mahiyette olan resim öğretimi (Bu Rüştiye ve İdadi Okullarında uygulanıyordu)

² Z. Gençaydın, **Sanat Eğitimi** (A.Ü.A.Ö.F., 1993), s.21

³ Aynı, s.22

2.Sanayi ve Mesleki Resim. Bu da, sanayi okullarında, Mühendis, Bahriye, Harbiye gibi okullarda görülmüyordu. Bu okullarda, Mısır'da öğretim görmüş öğretmenler geometrik biçimlere ve arabeske önem veriyordu.

O yoğun dinsel temalarla desteklenen toplum baskısının genel olarak yaşanmasa da heykel ve resim gibi plastik sanatlara karşı duyulan etkisine yönelik ilk kıpırdanışlar başlamıştır. Mühendis ve Harbiye okullarında mesleki nitelikli resim eğitimi kopya yöntemi şeklinde verilmekteydi. Sanayi-i Nefise Okulu, Mühendis ve Harbiye okullarına göre bu anlamda farklı özellikler sergilemiştir.

1882 yılında Sanayi-i Nefise Okulunun kurulmasıyla Osmanlı içerisinde ilk primitif sayılabilecek resimsel denemeler başlamış oldu. Sanayi-i Nefise Okulundan mezunlar, resim öğretmeni olarak atanıyorlardı. Ancak bu çalışmalara zamanla Harbiyeli ressamların da katılmasına rağmen kopyacılık yöntemi sebebiyle bir türlü aşama kaydetmemiştir. Bu okul mezunları uzunca bir dönem neredeyse kalıplaşmış bir resim anlayışıyla sürdürdükleri yaklaşımı Tanzimatın nihayet ilanıyla birlikte Darülfünun (üniversite)'lulara teslim etmişlerdir. Mustafa Satı Bey müdür, İsmail Hakkı Baltacıoğlu'nun da öğretmenliğinde, resim derslerinde kopya metodu devam ediyordu. Fakat Mustafa Satı Bey yazdığı bir makalede bahsettiği "Basitten Mürekkebe Doğru" metoduyla resim derslerine giriyordu. Bu metoda göre, resim dersinde, önce basit ot, iğne çivi daha sonra hokka, bardak, kitap, kutu, yaprak, çiçek vb. çizdiriliyordu.

İlk resim programını da yine İsmail Hakkı Baltacıoğlu yapmıştır. Doğal motiflerden oluşan süsleme resimleri, hayali kompozisyonlar, ezber resim yaptırmaya başlamışlar, yenilikleri yaymak için yaz aylarında ilk okul öğretmenlerine de kurs açmışlardır.

Darülfünunlar, özellikle Mustafa Satı Bey ve İsmail Hakkı Baltacıoğlu'nun Darülmuallim (Öğretmen Okulu) eğitimi içerisinde oluşturdukları serbest özgürlükçü anlayışı büyük bir aşamaya taşımıştır. Bu arada 1932 yılında çağdaş öğretmenler yetiştirmek amacıyla Gazi Eğitim Enstitüsü Resim-iş Bölümünün açılmasına kadar yurtdışına sürekli olarak yetenekli isimler eğitim için gönderilmiştir. Özellikle Fransa ve

Almanya'da yetişen sanatçılar ülkeye döndüklerinde aldıkları eğitimi burada yeni yeteneklerin yetişmesinde kullanmışlardır. Yurtdışına yönlendirilenler kadar John Dewey ve Stiehler gibi eğitimciler de ülkeye davet edilerek Türkiye'deki sanata katkıları sağlanmıştır.

Özellikle Cumhuriyetin ilanı, modern eğitime geçiş, Latin harflerinin kabulü gibi yapılan köklü değişiklikler sanatta dünya, sanat eğitimi ile entegrasyonu hızlandıran bir sürece yerini bırakmıştır. Çağdaş eğitim kurabilmek, yapılan atılımlarla resim-iş derslerini yeniden düzenlemek için John Dewey gibi eğitimciler yurda getirilirken, bir yandan da sanat eğitimcisi "Stiehler" getirilmiştir. Yenilikleri görmek için İsmail Hakkı Tonguç da yurtdışına gönderilmiştir.

Hızla gelişen dünya, küçük el sanatlarından endüstriye geçmiştir. Almanya'da bir Bauhaus ekolu yaşanmıştır. Bahaus, tüm sanatı bir arada bütünleştiren bir okul sistemidir. Resim, grafik, seramik, vitray, heykel, kumaş (tekstil), ahşap ve metal ile üç boyutlu çalışmalar, iç mimari ve mimariyi bünyesinde toplamıştır. Küçük el sanatlarından, endüstriye geçiş de ürünlerin biçimlerinin yozlaşmasını göstermektedir. Orta öğretim kurumlarında sanat eğitimi bu paralelde geliştirilmiştir.

İsmail Hakkı Tonguç gördüğü eğitimi göz önüne alarak Türkiye'deki sanat eğitiminin dünyadaki gelişime uygun olması için Milli Eğitim Bakanlığı'nda çalışmalara katılmıştır. İsmail Hakkı Baltacıoğlu'nun çalışmaları ve "Stiehler" in raporunun değerlendirilmesiyle 1926 yılında resim dersleri rapora göre düzenlenmiştir. Raporda:

1. Sanat Eğitiminin öğretim planlanmasındaki yeri ve amacı: Öğrenci; resim ve el işleriyle , yaratıcı yeteneklerini geliştirerek, sanat eserlerinin değerini anlayacağı için herkese sanat eğitimi vermek gereklidir. Uygulamalı Sanat, ancak bu alanda yaratma gücü olan kişilerle kısıtlı bir uğraştır.

2. Sanat eğitiminin özel amaçları: Belirli bir plan içinde uygulanan derslerle öğrenci; dış izlenimlerini, iç duygularını, yaptığı incelemeleri, renk ve biçimle oluşturmaya başlamalıdır.

3. Örgüt: Halk eğitiminin her kademesinde resim ve el işlerine yer verilmelidir.

Çocuğa, ilk okulun ilk sınıfından itibaren oyunlarla, okul bayramları ve toplu çalışmalarla renkli yada renksiz resimler yaptırarak onların hayalleri zenginleştirilmelidir.⁴

1926'da verilen bu rapordaki yazılanların çoğunun izlerini uzun yıllar müfredat programlarında görüyoruz. 1927-1930 yıllarında resim ve atölye derslerinde içerik bakımından değişiklikler gözlenirken müfredat programları sayıları da artmıştır. Yazı devrimiyle (1930) okullara yazı dersi de konmuştur. Yazı, resim, atölye, serbest çalışma adı altında yapılan derslerin sayıları 1937 yılına kadar diğer yıllara oranla daha fazladır. 1935 yılında geleneksel derslere verilen ağırlık artırılmıştır. Bu dersler tam yoklamalı; resim, müzik, beden eğitimi yarım yoklamalı kabul edilmiştir. Bu düşünce tarzı da geleneksel anlayışa dönüşün hız kazandığını göstermektedir. 1938'de başlayan geleneksel disiplinlere dönüş resim derslerinin ders saatinin azalmasına neden olmuştur.

Orta okullarda kavramsal derslere ağırlık verildiği, uygulamalı derslerin azaldığı bu dönemde İsmail Hakkı Tonguç tarafından Köy Enstitüleri kurulmuştur (1940). Köy Enstitülerinde gerçek bir iş eğitimi, başka bir deyişle üretime dönük bir eğitim uygulanmıştır. Programlarında sanat eğitime de yer verilmiştir. Bu kurumların resim-iş öğretmenleri, Gazi Eğitim Enstitüsü Resim İş Bölümü Öğretmenler Kurulunca seçilmiştir. 1949 yılında orta okul programlarına iş bilgisi dersi konulmuş ve yazı dersi, türkçe dersinin içinde okutulmaya başlanmıştır.

Orta öğretimin ikinci devresi olan liselerimizde ise 1952 yılına kadar sanat eğitimi ile ilgili hiç bir ders görülmemektedir. 1952-1956 yılları, müfredat programında ise seçmeli olarak resim ya da müzik dersi görülmektedir. Seçmeli ders haftada iki saat olarak uygulanmaktadır. Bu dersin son sınıfta bir saat, "sanat tarihi" adı altında resim öğretmeni tarafından işlenmesi ön görülmüştür. 1952 yılında başka bir gelişme de çok amaçlı liselerin kurulmasıdır. Bu liselerde sanat eğitimi dersine daha çok önem verildiği gözlenmiştir. İstanbul Atatürk ve Ankara Deneme Liselerinde deneme niteliğinde

⁴ Hidayet Telli, "Orta Öğretim Kurumları Resim-İş Öğretim ve Sorunları," Türk Eğitim Derneği Öğretim Toplantısı'nda sunulan bildiri (Ankara 1990)

uygulanmaya başlanmıştır. Fen Liseleri açıldığında zorunlu resim dersi konmak istenmiştir. 1957 -1970 yılı lise müfredat programı edebiyat bölümü için, sanat tarihi mecburi dersler arasına katılmış, ikinci sınıfta 2 saat, üçüncü sınıfta da 1 saat olarak işlenmiştir.

Gazi Eğitim Enstitüsü ile birlikte öğretmen okulları da özel bir önem arzetmeye başlamışlardır. Çünkü öğretmen okulları genel olarak resim, müzik, beden eğitimi gibi dersleri ağırlıklı olarak müfredatları içerisine almıştır. Öğretmen okullarında verilen eğitimde yatılı olmaları da büyük bir avantaj oluşturmuştur. Her aday için; yetenekleri doğrultusunda, teşvik edilerek, daha yaratıcı, tartışmalarla gelişen, bir ortam sağlanmaya çalışılmıştır. Öte yandan dördüncü Milli Eğitim Şurası sonrası resim ders saatleri azaltılmış ancak programa "Elişi", "Sanat Tarihi" gibi dersler eklenmiştir. 1962 yılında yapılan Şurada ise kültür ve sanat ele alınmış; orta öğretim, ilk öğretim ve yüksek öğretim seviyesinde güzel sanatlar eğitimi tartışılmıştır.

1973 yılında yürürlüğe giren Milli Eğitim Temel Yasası, öğretmenin, ancak Yüksek Öğretim Kurumlarından yetişmesini öngörmektedir. Buna göre Sınıf Öğretmeni yetiştiren iki yıllık Eğitim Enstitüleri açılmıştır. Bu kurumlarda bir sömestr üç saat süreli resim-yazı-iş dersleri müfredat programında yer almıştır. Liselere 1978'de zorunlu bir ders olarak "Sanat Eğitimi" dersi konulmak istenmiştir. Kuramsal olarak konulacak bu derste, sanatın gerekliliği, sanatın bilim ve teknikle ilişkisi, günümüz koşullarının sanata etkisi gibi konularla birlikte, sanatın türlerinin ve sanatçıların tanıtılması da ön görülmüştür. Bu dersin adı turizm eklemesiyle "Turizm ve Sanat Eğitimi" olmuş, zamanla "sanat eğitimi" unutulmuştur. Bu gün liselerimizde seçmeli derslerimiz içinde yer alan resim dersi ancak öğretmenler kurulu kararı ve okul müdürünün yetkisiyle açılabilmektedir. "Güzel Sanatlar Kurulu" oluşturularak, sanat eğitimine verilen önem arttırılmaya çalışılmış, iş eğitimi dersleri 1983 yılında yapılan yeni bir düzenlemeyle geliştirilmiştir. Ancak 1990 yılına kadar resim-iş öğretimi konusunda önemli bir gelişme olmamıştır.

1989 - 1990 ders yılında İstanbul 'da açılan Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi ile bu açığın kapatılması hedeflenmiştir. 1989 yılında kurulan güzel sanatlar liseleri, orta öğretimde genel olarak birçok branşta üniversitelere temel olması ve teknik iş gücünün artırılması amacıyla kurulmuştur.

Benzeri uygulamalara, kız teknik öğretim okulları, halk eğitim merkezleri ve belediye konservatuvarları gibi kurumlarda da başlanmıştır.

2.2. Türkiye'de Sanat Eğitimi Veren Okullar Ve Sorunları

Yeni binyıla girerken teknoloji hızla gelişmektedir. Bu gelişimle birlikte iletişim araçlarına (sinema, televizyon, bilgisayar vb.) teknolojinin getirdiği yeniliklerle de ülkemizde bazen geleneklerden bazen de olanaksızlıklardan dolayı çelişki yaşanmaktadır. Ülkemizin bu çelişkiyi aşabilmesi için bir gelişim süreci gerekmektedir. Bu süreç sırasında en çok etkilenen kurumların başında okullar gelmektedir. Bu etkileşimden sanat eğitimcileri ve öğrenciler yani sanat eğitimi kendine düşen payı almaktadır.

Orta öğretimdeki sanat eğitiminin sorunlarını Yrd. Doç. Dr. İncilay Yurdakul şöyle sıralamıştır:

- Müfredat programlarının, çağı yorumlamak ve çağdaş insanı yetiştirmekten uzak olması,
- Haftalık ders dağıtım çizelgesinde sanat eğitime ayrılan zaman sorunu,
- Sanat eğitimcilerinin yetersizliğinden kaynaklanan öğretim bilgisi, yöntem ve uygulama sorunları,
- Okullarda sanat eğitiminin gerçekleştirileceği koşullar ve ortamlardan kaynaklanan sorunlar,
- Öğrencilerin eğitim sistemi içindeki durumundan kaynaklanan sorunlar
- Sanat ve iş eğitimi yada iş teknik eğitim derslerinin cinsiyet ayrımına dayalı çağdışı uygulamasından kaynaklanan sorunlar,
- Sanat eğitimcilerinin denetlenmesi sorunu,

-Sanat eğitimcilerinin meslek içinde ihtiyaçlar, çözümler ve uygulamaların değişmesi sonucu çağa uygun yeni yöntem ve öğretim metodları, anlatım biçimleri ve teknikler açısından yetiştirilmesi sorunları,

-Okullara ayrılan bütçenin yetersizliğinden kaynaklanan sorunlar,

-Öğrenci velilerinin ön yargı ve tutumlarından kaynaklanan sorunlar olarak özetlenebilir.

Orta öğretim kurumlarımızda kopya yağlıboya çalışmalar yoğunluk kazanmaktadır. Bu da öğrencinin yaratıcılık ve tasarım becerilerinden çok az ölçüde yararlanmasına neden olmaktadır.

Öğrencilere aşırı bilgi yükleme sorunu sanata da yansımaktadır. Öğrenci bu aşırı bilgi yüklemesinin içinde özgürce, rahat düşünemeyen, yaratıcılıktan uzak kalıplaşmış bir sistem içinde sıkışmaktadır.

Eğitim süresinde kişi tasarım yapabilme, düşleyebilme, kurgu yapabilme, düşüncelerini bir süreç sonunda ürüne dönüştürebilme aşamalarını gerçekleştirmeyi kavramalıdır.

Öğrencideki bu sorunu farkedip araştırmaya ve çözüm önerileri bulmaya, bilgi toplamaya yönlendirecek bu konuda iyi bir eğitim almış sanat eğitimcisine ve idarecisine ihtiyaç vardır.

Genç nüfusun giderek yoğunluk kazandığı ülkemizde orta öğretim ve üniversite sınavlarında yığılan öğrencilerin sınav sorunları öğrencilerdeki bazı değerleri alıp götürmektedir. Bu değerlerin başında sanat gelir. Sınavlar için yapılan hazırlıklar sırasında sanata gereken önem verilmemektedir. Oysa ülkemizin giderek düzeysizleşen kültür yapısı daha iyi bir yaşam için gençlerimizin işlenmeyi bekleyen sanatsal zekaları ve yaratıcılıkları sanat eğitimini her zamankinden daha zorunlu hale getirmektedir.

Resim dersinin amaçsal, ilkesel, fiziksel,maddesel, yöntemsel boyutlarda sorunları vardır.

3.MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

3.1.Milli Eğitim Bakanlığının Tarihçesi

Osmanlı Devleti zamanında dağınık olarak devam eden eğitim hizmetleri; 29 Ekim 1923 tarihinde Cumhuriyetin ilanı ve kabulünden sonra 20. 04.1924 yılında kabul edilen " Teşkilatı Esasiye Kanunu " ve 22. 03. 1926 tarihinde kabul edilen "Maarif Teşkilatına Dair Kanun" ile eğitim hizmetleri bir çatı altında birleştirilmiştir.

Bakanlık hizmetleri ve teşkilatında yapılan gelişme ve yeniliklerden sonra 30.04.1992 tarih ve 3797 sayılı "Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun" Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilerek, Anayasa, 430 Sayılı Tevhid-i Tedrisat Kanunu, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ile kalkınma plan ve programları doğrultusunda milli eğitim hizmetlerini yürütmek üzere, Milli Eğitim Bakanlığının teşkilat ve görevlerine ilişkin esaslar yeniden düzenlenmiştir.

3.2. Milli Eğitim Bakanlığının Görevleri

a) Atatürk İnkılap ve İlkelerine ve anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı, Türk milletinin milli, ahlaki, tarihi, ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren, ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan, insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş vatandaş olarak yetiştirmek üzere, bakanlığa bağlı her kademedeki öğretim kurumlarının öğretmen ve öğrencilerine ait bütün eğitim ve öğretim hizmetlerini planlamak, programlamak, yürütmek, takip ve denetim altında bulundurmak,

b) Okul öncesi, İlk öğretim, Orta öğretim ve her çeşit örgün ve yaygın eğitim kurumlarını açmak ve Yüksek öğretim dışında kalan öğretim kurumlarının diğer bakanlık kurum ve kuruluşlarınca açılmasına izin vermek,

c) Türk vatandaşlarının yurt dışında yapılacak eğitim ve öğretimi ile ilgili hizmetleri düzenlemek ve yürütmek,

d) Diğer bakanlık, kurum ve kuruluşlarca açılan ve yüksek öğretim dışında kalan örgün ve yaygın eğitim kurumlarının denklik derecelerini belirlemek, program ve yönetmeliklerini birlikte hazırlamak ve onaylamak,

e) Türk Silahlı Kuvvetleri'ne bağlı orta öğretim kurumlarının program, yönetmelik ve öğrenim denklik derecelerinin belirlenmesi konularında işbirliğinde bulunmak,

f) Yüksek öğretimin milli eğitim politikası bütünlüğü içinde yürütülmesini sağlamak için, Yüksek öğretim Kanunu ile bakanlığa verilmiş olan görev ve sorumluluklarını yerine getirmek,

g) Okullardaki beden eğitimi, spor ve izcilik eğitimi ile ilgili hizmetleri yürütmek,

h) Yüksek öğretim gençliğinin barınma, beslenme ihtiyaçlarını karşılamak ve maddi yönden desteklenmelerini sağlamaktır.

3.3.Milli Eğitim Bakanlığı Orta Öğretim Teşkilatı

Orta öğretim teşkilatı, en az üç yıllık eğitim veren genel liseler ve teknik liseleri kapsar. Genel eğitim sistemi içerisinde bu kurumların amacı öğrencilere ortak bir genel kültür vermek uygulanan çeşitli programlarla onlara ilgi ve yetenekleri ölçüsünde bir mesleğe, yüksek öğretime veya iş hayatına hazırlayabilmektir.

Genel okullaşma oranını % 53'tür. Bu oranın %30'unu genel liseler, %23'ünü mesleki ve teknik liseler oluşturur. 1997-1998 öğretim yılı için 5924 lisede 2.263.396 öğrenci öğrenim görmüş ve bu okullarda 142.972 öğretmen görev yapmıştır. Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı ise bu rakamlar ışığında 15,83 gibi yüksek oranda gerçekleşmiştir.

Her ne kadar okul başına düşen öğrenci sayısı 382 oranında gerçekleşse de okul binası ihtiyacı devam etmektedir. Derslik başına düşen öğrenci sayısı bölgeler itibariyle dengesiz bir dağılım gösterir.

Genel liseler kapsamında;

- 1.Liseler
- 2.Yabancı dil ağırlıklı liseler
- 3.Anadolu liseleri
- 4.Fen liseleri
- 5.Anadolu öğretmen liseleri
- 6.Anadolu güzel sanatlar liseleri
- 7.Akşam liseleri
- 8.Özel liseler
- 9.Açık öğretim lisesi yer almaktadır.

Tablo 1. Okul Türüne Göre Genel Liseler (1997-1998 Öğretim Yılı)

Okul Türü	Okul Sayısı	Öğrenci Sayısı	Öğretmen Sayısı
Lise	1.621	1.026.373	49.158
Anadolu Lisesi	389	50.277	8.201
Akşam Lisesi	11	1.489	131
Fen Lisesi	35	6.662	646
Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	16	2.085	279
Açık Öğretim Lisesi	-	90.000	-
Anadolu Öğretmen Lisesi	74	21.370	1.769
Toplam	2146	1.198.256	60.184

<http://www.meb.gov.tr/meb/tes/.htm>

3.3.1.Meslek Liseleri Ve Güzel Sanatlar Liselerinin Teşkilat Yapısı İçerisindeki Yeri

Örgün eğitim olarak adlandırılan başlık, okul öncesi, ilk öğretim, orta öğretim ve yüksek öğretim kurumlarının tümünü kapsar.

Lise düzeyinde bir meslek öğretimine yönelik eğitim yapan okullar başlığında Güzel Sanatlar Liseleri ve Kız Meslek Liseleri, gündüz eğitim veren örgün eğitim kurumları olarak anılmaktadırlar. Genel Müdürlükler düzeyinde Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, Genel Liseler başlığı altında faaliyet gösterirken; Mesleki ve Teknik Liseler, Teknik Öğretim Genel Müdürlüğüne bağlı olarak faaliyet gösterirler.

3.1.1.1.Mesleki Ve Teknik Liseler

Türkiye'de Mesleki ve Teknik Öğretim, İmparatorluk ve Cumhuriyet dönemleri olmak üzere iki bölümde incelenir.

Toplumumuzda 12. yüzyıldan 18. yüzyıla kadar mesleki eğitim, geleneksel ustüllerle ve bir sistem içerisinde esnaf ve sanatkar teşkilatlarınca yürütülmüştür.

Selçuklularda Ahilik adıyla kurulmuş bulunan Esnaf- Sanatkar Teşkilatı, Osmanlılar Döneminde de Lonca ve Gedik adları altında devam etmiştir.

Ahilik teşkilatında; mesleğe giriş, mesleki yeterliliğin kontrolü, kalfalık ve ustalığa yükselişin esasları, bir sistem bütünlüğü içerisinde yürütülmüştür.

16. yüzyılda ülkemizdeki teknik elamanlar tarafından yapılmakta olan her türlü askeri malzeme ve silahlarla, gemi inşaatı, dokumacılık, çuhacılık gibi sanayi kolları, diğer ülkelere göre daha ileri durumdaydı. Bu durum 18. Yüzyılın sonuna kadar kısmen devam etmiştir.

Türkiye'de mesleki ve teknik öğretimin planlı bir şekilde yayılması mesleki ve teknik öğretim kurumlarının ülke gereksinmelerine göre geliştirilmesi cumhuriyet döneminde ele alınabilmıştır.

Bugünkü Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü'ne bağlı okulların çekirdeğini oluşturan okullar, 1860 yılında Niş' de, 1864 yılında ise Rusçuk ve Sofya'da açılmış ve

okullar cumhuriyet dönemine kadar varlığını sürdürmüştür. Bu okullarda; öğrencilere (çuhacılık, araba yapıcılığı, müretteplik, litograflik, kunduracılık, terzilik, debbağlık, külahçılık, demircilik, marangozluk, dökümcülük, modelcilik gibi) sanatlar öğretilmiştir.

Kız Teknik Öğretim alanındaki okullar, 1865'de Rusçuk'ta İstanbul'da 1869 yılında Yedikule'de, 1878 yılında Üsküdar'da, 1879 yılında Aksaray'da, 1879 yılında Cağaloğlu'nda açılmıştır.

Ticaret ve Turizm öğretiminin ilk temelini oluşturan "Hamidiye Ticaret Mekteb-i Alisi" isimli okul 1883 yılında açılmıştır.

1913 yılından sonra ise, bu okullarda daha kararlı bir çalışmaya gidilmiş, yönetmelik ve programlar yapılarak disiplinli bir duruma getirilmiştir. Cumhuriyet döneminde 1924 yılında Alman ve 1926 yılında Belçikalı uzmanların görüşleri doğrultusunda bölge okullarının kurulmasının adımı atılmıştır.

1926 yılında teknik öğretim konularıyla ilgilenen bir daire kurulmuş ve bu daire 1927'de "Yüksek ve Mesleki Öğretim Genel Müdürlüğü" haline getirilmiştir. Dokuz olan Erkek Sanat Okulu'nun öğretim programlarında birlik sağlanarak öğrenim süreleri 5 yıla çıkarılmıştır. Ankara'da Yapı Usta Okulu ile Ankara, Bursa ve İstanbul'da "Akşam Erkek Sanat Okulları" açılmıştır.

Planlı çalışmalarla okulların donatımları tamamlanmış, 1942 ve 1950 yıllarından sonra ise bu okulların devamı olan yüksek okul ve üniversiteler açılmıştır.

- İstanbul Yüksek Mühendislik Okulu 1944 yılında Teknik Üniversite haline getirilmiştir.

- 1934-1935 Öğretim Yılında Kız Teknik, 1937-1938 Öğretim Yılında Erkek Teknik, 1955 yılında da Ticaret Yüksek Öğretmen okulları açılmıştır.

- Çok sayıda Erkek Sanat, Kız Sanat ve Yapı Enstitüleri ile Ticaret okulları açılmış ve öğretim programları yeniden düzenlenmiştir.

1933 yılında kurulan "Mesleki ve Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü" artan gereksinimler doğrultusunda 1941 yılında "Mesleki ve Teknik Öğretim Müsteşarlığı" haline getirilmiştir. Müsteşarlık, Erkek Teknik, Kız Teknik ve Ticaret Öğretim

Müdürlükleri ile Teknik Büro, Yapı İşleri Müdürlükleri ve Muamelat Şefliği gibi dairelerden oluşmuştur.

Erkek Sanat Okulları, 1942-1943 öğretim yılından itibaren Erkek Sanat Enstitüsü haline getirilmiştir, 1945-1946 yılında ilk Kız Teknik Olgunlaşma Enstitüsü açılmıştır.

1954-1955 yılında 4 yıl süreli Akşam Ticaret Liseleri açılmıştır.

1968-1969 Öğretim yılından itibaren teknik öğretim kurumları;

- Pratik Sanat Okulları,
- Sanat Enstitüleri,
- Teknisyen Okulları

olarak üç ayrı okul tipi halinde toplanmıştır. 1969-1970 öğretim yılında Teknisyen Okulları; Teknik Liseleri, Sanat Enstitüleri; Endüstri Meslek Liselerine. Kız Enstitüleri ise Kız Meslek Liseleri haline dönüştürülmüştür.

1977 yılında 2089 sayılı kanun ile çırak, kalfa ve ustaların bir sistem bütünlüğü içerisinde eğitimi öngörülmüştür.

1982 yılında Mesleki ve Teknik Öğretim Müsteşarlığı kaldırılarak bakanlıktaki tüm birimler tek müsteşarlığa bağlanmıştır.

Okul sanayi işbirliğinin belirli bir düzen içerisinde yürütülmesini sağlamak amacıyla da 3308 sayılı Çıraklık ve Meslek Eğitimi Kanunu' işletmelerde meslek eğitimi uygulaması devam etmektedir.

30.4.1992 tarih ve 3797 sayılı "Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun " ile görevleri yeniden belirlenen;

- Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü
- Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü
- Ticaret ve Turizm Öğretim Genel Müdürlüğü
- Din Öğretim Genel Müdürlüğü
- Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü

Dairelerince Mesleki ve Teknik Öğretim faaliyetleri devam etmektedir.

Tablo 2. Mesleki Ve Teknik Liseler (1996-1997 Öğretim Yılı)

Kurumu	Okul Sayısı	Genel Oran (%)	Öğrenci Sayısı	Genel Oran (%)	Öğrt Sayısı	Genel Oran (%)
Erkek Teknik Öğretim	923	29,59	309806	34,72	23511	32,48
Kız Teknik Öğretim	601	19,26	98617	11,05	13445	18,57
Ticaret Turizm Öğretim	603	19,33	224489	25,16	10589	14,64
Din Öğretimi	601	19,26	192727	21,60	18809	25,98
Sağlık İşleri Dai.Bşk.	2	0,06	289	0,03	25	0,03
Özel Eğitim, Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü	6	0,19	272	0,03	32	0,04
Özel Öğretim Kurumlar Genel Müdürlüğü	19	0,60	2266	0,25	124	0,17
Diğer Bakanlıklar	364	11,67	63687	7,14	5828	8,05
Toplam	3119	100	892.153	100	72373	100

Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Tablo 3.1996-1997 Öğretim Yılı Genel Öğrenci Sayısı

Eğitim Kademesi	Okul Sayısı	Genel Oran (%)	Öğrenci Sayısı	Genel Oran (%)	Öğretmen Sayısı	Genel Oran (%)
Okul öncesi	7200	10,43	228898	1,92	10059	2,30
İlk öğretim	56183	81,39	6853273	57,50	216548	49,65
İlk okul			2609514	21,89	68029	15,60
Orta okul						
Orta öğretim	2522	3,65	1252189	10,50	69058	15,83
Genel Lise	3119	4,51	973153	8,16	72373	16,59
Mes.Tek.Lis						
Toplam	69024	100	11917027	100	436067	100

Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Tablo 4.Orta öğretim (Genel ve Mesleki-Teknik Karşılaştırması)

Dağılım	Okul Sayısı	Öğrenci Sayısı	Oranı (%)	Öğretmen Sayısı	Oranı (%)
Genel Durum	5641	2225342	100,0	141431	100,0
Genel Lise	2522	1252189	56,27	69058	48,82
Mesleki ve Teknik	3119	973153	43,73	72373	51,18

Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı,

Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığı

3.4.Türk Milli Eğitiminin Amaçları

Türk Milli Eğitiminin Amaçları, 14.6.1973 tarih ve 1739 sayılı Kanun, 24.6.1973 tarih ve 14574 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

I.Genel Amaçlar:

Madde 2 (Bu maddenin 1 numaralı bendi 16.6.1983 tarih ve sayılı Kanunun 1. maddesi ile aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.)

Türk Milli Eğitiminin genel amacı, Türk Milletinin bütün fertlerini,

1. Atatürk İnkılap ve İlkelerine ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan, insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek;

2. Beden, zihin, ahlak ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya

görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmektir.

3. İlgi, gayret ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamaktır.

Böylece, bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu arttırmak; öte yandan milli birlik ve bütünlük içinde iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk Milleti'ni çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin bir ortağı yapmaktır.

II.Özel Amaçlar:

Madde 3 Türk eğitim ve öğretim sistemi, bu genel amaçları gerçekleştirecek şekilde düzenlenir ve çeşitli derece ve türdeki eğitim kurumlarının özel amaçları , genel amaçlara ve aşağıda sıralanan temel ilkelere uygun olarak tesbit edilir

Genel amaçlar 2. ve 3. maddede yerini bulan amaçlar neredeyse sanat eğitimiyle iç içe örtüşseler de, uygulama aşaması örnekleme ve senteze ağırlıklı önem veren güzel sanat eğitiminin teorik derslere göre ikincil kalma durumunu bir türlü kıramamış olduğu görülmektedir.

3.5.MEB.'nin Yayınladığı Resmi Yayınlar

Konu : Temel eğitim uygulaması yapan okulların İş Eğitimi geçici programı.

Milli Eğitim Bakanlığı Okulöncesi ve Temeleğitim genel müdürlüğünün 20 05 1983 tarih ve 4575 sayılı teklif yazıları üzerine; 4., 5., 6., 7. ve 8. sınıf İş Eğitimi (İş ve Teknik Eğitim, Tarım , Ticaret, Ev Ekonomisi) programlarının temel eğitim uygulaması yapan okullarımızda

1983 -1984 öğretim yılında denenip geliştirilmek üzere örneğine

1-Sanat eğitiminin gerekliliğini, ilkelerini, amacını bilmesi, inanması

2-Günün ihtiyaçlarını

3-Cevrenin ekonomik yapısını

4-Toplumun bilimsel, kültürel aşamalarını

5-Sanat olaylarını iyi bilmesi gereklidir.

Konu : Temel eğitim uygulaması yapan okulların İş Eğitimi geçici programına göre geçici program olarak kabulü hususunun Bakanlık Makamının onayına sunulması kararlaştırıldı.

Bu kararla İş Eğitimi derslerine branş öğretmenlerinin girmesi eğer bu branştan öğretmen yoksa resim-iş öğretmenlerinin girmesi öngörülmüş. Fakat okullarda İş Eğitimi ders kapsamının genelini tarım ve ticaret derslerinden oluşturulmuş. Bu derslerde resim öğretmenlerine verilmiş. Bu tür derslerin konuları resim hocaları için çok uzak fakat bu dersler İş ve Teknik konuları olarak resim öğretmenlerine verilse teknik açıdan çocukları daha iyi yetiştirir.

Bu uygulamadaki yanlışlığın M.E.B.'na resim-iş öğretmenleri tarafından bildirilip farklı bir program önerisi getirmelidirler.⁵

RESİM-İŞ DERSİNİN GENEL AMAÇLARI

- 1-Duygu, düşünce ve izlenimlerini resimle ifade edebilme.
- 2-El işi çalışmalarıyla yapıcılık ve yaratıcılık yeteneklerini geliştirme.
- 3-İyi, güzel, takdir edebilme.
- 4-Kendine güven duygusunu geliştirme.
- 5-Artık maddeleri, kullanabilir eşyalar (araç-gereç) haline getirebilme
- 6-Başkaları ile işbirliği yapma, yardımlaşma ve sorumluluk duygusu kazanma.
- 7-Araç-gereç ve eşyalarını temiz, tutumlu kullanabilme.

RESİM-İŞ DERSİNİN SINIF AMAÇLARI

- 1-Renkleri birbirinden ayırt edebilme.
- 2-Kendi duygu ve düşüncelerini renk ve çizgilerle ifade etme becerisi.

⁵ Resim-İş Eğitimi Yönetmeliği (2148 S.Y.), 26 Eylül 1983

3-Duygu ve düşüncelerini resimle ifade etme becerisi.

4-Çeşitli şekilleri kesme ve yapıştırma.

5-Duyduklarını, gördüklerini, düşündüklerini çizgiler ve boyalarla ifade edebilme.

Tablo 5.Orta Okul Haftalık Ders Dağıtım Çizelgesi

Dersler	6.Sınıf	7.Sınıf	8.Sınıf
Türkçe	5	5	5
Matematik	4	4	4
Fen Bilgisi	4	4	4
Milli Tarih	2	2	-
Milli Coğrafya	2	2	-
Vatandaşlık Bilgisi	-	-	3
T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	-	-	2
Yabancı Dil	3	3	3
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	2	2	2
Resim -İş	1	1	1
İş Eğitimi	3	3	3

6

Konu: Bazı okullara ait yeni haftalık ders çizelgelerin kabulü ve bu okullara ait eski haftalık ders dağılım çizelgelerin yürürlükten kaldırılması.

⁶ Resim-İş Eğitimi Yönetmeliği (Cilt No: 48), 9 Eylül 1985

Tablo 6. İlk Öğretim Okulları Haftalık Ders Dağıtım Çizelgesi

Dersler	1	2	3	4	5	6	7	8.sınıf
Türkçe	12	12	12	6	6	6	6	6
Matematik	5	5	5	5	5	4	4	4
Hayat Bilgisi	6	6	6	-	-	-	-	-
Fen Bilgisi	-	-	-	3	3	4	4	4
Sosyal Bilgiler	-	-	-	3	3	-	-	-
Milli Tarih	-	-	-	-	-	2	2	-
Milli Coğrafya	-	-	-	-	-	2	2	-
Vatandaşlık Bilgisi	-	-	-	-	-	-	-	2
T.C. İ.T ve Atatürkçülük	-	-	-	-	-	-	-	2
Yabancı Dil	-	-	-	2	2	3	3	3
Din Kültürü	-	-	-	2	2	2	2	2
<u>Resim -İş</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>1</u>
Müzik	2	2	2	2	2	1	1	1
Beden Eğitimi	2	2	2	2	2	1	1	1
<u>İş Eğitimi</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>3</u>	<u>3</u>	<u>3</u>	<u>3</u>	<u>3</u>

Not: Öğrenci rehberlik ve eğitici çalışmalar ders saati dışında yürütülür. 3 saat üzerinden ek ders görevi yapmış sayılırlar. ⁷

Liselerde ise Resim-İş seçmeli derslerin arasına girmiştir.

İlk öğretim okullarında resim-iş dersleri 1986 yılına kadar haftada 2 saat iken 1987'de 1 saate indirilmiştir. Sebebi ise iş eğitimi derslerinin konulmasıdır. İş eğitim ders konuları içerisinde turizm, ticaret, muhasebe, tarım gibi birçok farklı alan bilgisi bulunmaktadır. Ancak resim- iş derslerine destek olabilecek yan alan bilgisi kabul

⁷ Resim-İş Eğitimi Yönetmeliği (2240 S.Y.), 10 Ağustos 1987

edebileceğimiz iş teknik eğitimi ağırlıklı yürütülmediğinden, resim-iş ders sayısı yetersiz kalmaktadır.

Şayet verilen program dahilinde resim-iş ve iş teknik dersleri paralel yürütülüp; resim-iş dersinde resim hakkında temel bilgiler, iş teknik dersinde ise sanat ve el becerisine yönelik ders işlenirse, resim-iş eğitimi hakettiği düzeye ulaştırılabilir. Günümüz eğitim programları öğrencileri yaratıcılıktan ve deneyden uzaklaştıran müfredatlar çerçevesinde işlenmektedir.

Genel olarak M.E.B. amaçları her ne kadar bakanlık kayıtlarına dayandırılarak bu çerçevede verilmişse de Kız Teknik Liseleri ve Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri ile özel sanat eğitimi konusunda farklı yönergeler ve yönetmeliklerle düzenlemeler yapılmıştır.

Konumuzun içeriğini oluşturan bu orta öğretim kurumları düzenlemelerini daha sonraki bölümlerde inceleyeceğiz.

Ancak M.E.B. yaptığı düzenlemelerle İş-Eğitimi dersi adı altında "İş Teknik" dersini ilk öğretimde bir alana oturtmuştur. Uygulamada ise branş eğitimi bulunmayan öğretmenlerle bu dersler desteklenmeye çalışılmıştır. Liselerde ise seçmeli olarak yapılan iki ders saatini kapsayan resim dersi genel amaçları içerisinde öğrencinin gelişimini sanatı anlamaya yönelten anlayış uygulamada ve programlarda teoride kalmıştır. Toplum içerisinde bulunan genel kanıların etkisiyle de desteklenen aksaklık, öğrencilerin ilgisini çekmek yerine ders saati doldurma mantığı yaklaşımlarını da beraberinde getirmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

1. GRAFİK

1.1. Grafiğin Tanımı

Grafik tasarımının; bütün bu yaşadığımız dünyada çevremize baktığımızda herhangi bir mamülün tüketmemiz aşamasında veya o mamülün kullanımındaki sürecin, resimlere, vitrinlere, yaşadığımız ortama, sembollerle gerçekleşen anlatımlarını özetleyen dile kadar varlığını görürüz. Okuduğumuz gazete veya dergilerdeki kapak, pikaj, resim, karikatür gibi birçok alana kadar grafik tasarımı unsurları ile karşı karşıya kalırız.

Grafik sanatların uygulama alanlarını incelediğimizde;

1-) Serbest Anlatım Grafiği : Bu dalda yapılan çalışmaya sanatsal grafik de denir.

- Anlatım tekniğine göre

a-) Renk, çizgi ve biçimlerle yapılan özgün anlatımlar.

b-) Özgün baskı resim çalışmaları.

- Çoğaltma Tekniklerine göre :

a-) Yüksek baskılar : Ağaç, linol, şablon.

b-) Çukur baskılar : Metal gravür.

c-) Düz baskılar : Serigrafi, litografi.

2-) Reklam Grafiği :

a-) Amblem, markalar(=logo)

b-) Afişler, Bilbordlar, gazete ve dergi ilanları

c-) Antetli tasarımı (Mektup, zarf)

d-) Ambalaj tasarımı

e-) Endüstriyel tasarım

f-) İllüstrasyon(=Resimleme)

g-) Animasyon(=Canlandırma)

3-) Piktogram (Sembollerle anlatım)

4-) Bilgisayar tasarımı

1.2. Sanatsal Yaklaşımlar İçinde Grafik Sanatının Oluşumu

Addison Dwingins (1880-1956) basılı ürünlerin basım aşamasından önce gerçekleşen tasarımı etkili hale getirmek için Graphic Designer (Grafik tasarımcı) ismini ilk kez kullanmıştır. Bu tanımlama ile başlayan süreç bir ürünün ambalajı, tanıtımı, reklamı, tasarımı gibi aşamaları gerçekleştiren kişilerin mesleklerini nitelemiştir.

Sadece ürünler aşamasında kalmayan bu süreç zaman içerisinde görsel iletişiminin temelini oluşturmuştur.Kapsamı açıklayabilmek için trafik levhalarından, bir saatin kadranına, bir derginin veya gazetenin içerisine kadar uzanan çok geniş bir alan ile karşılaşmaktadır.

Zamanla resim sanatı içerisinde bir bölüm olduğunu kanıtlayan grafik sanatı birçok görsel unsuru da bünyesinde taşır. Bunlar anlatıma yönelik resimlemeler, yazı çalışmaları gibi uygulamalardır.

Endüstri devriminin başlangıcı ile birlikte makineleşme ve fabrika sistemi orta sınıfın ekonomisini geliştirmiştir. Bu süreç aristokrasinin hakimiyetini yıkarak kapitalist sistemi ortaya çıkarmış, toplumsal sınıflar arasındaki uçurumu körüklemiştir. Endüstriyel devrimler sonucu el sanatları alanın da işlevle sanat birbirinden kopmuştur. Estetik kaygı düşünülmeden gerçekleştirilen seri imalat sanatçıları işlevle estetiği biraraya getirebilme arayışına itmiştir.

Gerek dünya savaşlarının gerekse teknolojik gelişmelerin etkisiyle yirminci yüzyıl başları insan yaşantısının tüm alanlarında kökten değişikliklere sebep olmuştur. Avrupa'da monarşi sistemi yıkılmış, yerini sosyalizm, demokrasi ve komünizm gibi yeni yönetim tarzlarına bırakmıştır. Sistemlerdeki bu köklü değişikliklerin yanında teknoloji ve bilim alanlarında da birçok gelişmeler bu devirlerde ortaya çıkmıştır. Uçakların

bulunması, Einstein'ın görecelik teorisi, Max Planck'ın Quantum teorisi, sosyal etkileşimler yaratan Freud'un psikoanalitik düşünceyi ortaya atmaları gibi gelişmeler olmuştur.

Bütün bu kargaşa ortamı içerisinde, gelenek ve sosyal düzene karşı çıkan, kübizm, dadaizm, sürrealizm, konstrüktivizm gibi farklı akımlar ortaya çıkmıştır.

Kübitlerin , dadaistlerin ve bu dönemde ortaya çıkan diğer akımların yarattıkları etkileşimler bir kimlik bulmaya çalışan grafik sanatının ortaya çıkmasında etkili olmuşlardır.

Bütün bu yıllar içerisinde ortaya çıkan akımlarda ressamlar zaman zaman resimle grafiğin iç içe geçtiği örnekler vermişlerdir. Fotoğrafın ve illüstrasyonun yardımıyla iletişim ihtiyaçları karşılanmaya çalışılmıştır. Grafik zaman içerisinde teknolojik tasarımların vazgeçilmez unsuruna dönüşmüştür.

Grafik tasarım Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Almanya'da kurulan "Bauhaus" (Güzel Sanatlar Yüksek Okulu) sanatın endüstri ilişkilerini tüm açılarıyla araştırmış ve eğitime yönelik bir özellik kazanmıştır. Bu süreçler ve endüstrinin sosyalleşme üzerine etkileri de dikkate alındığında grafik tasarım ilke ve teknikleri ekonomik ve kültürel bir önem kazanmıştır.

Endüstri çağının seri üretim ve kapitalist yaklaşımları estetik kaygıları ortadan kaldıran bir özellik sergilemesiyle birlikte sanatçılar estetikle işlevi birbirine bağlayabilmeyi grafik sanatlar sayesinde gerçekleştirmişlerdir. Modern sanat hareketlerinin de gelişmesini izleyen süreç grafik tasarımla, görsel anlatımın kitlesel iletişime dönüştüğü bir aşamaya ulaşmıştır.

2. GRAFİK EĞİTİMİ

2.1. Sanat Eğitimi İçinde Grafik Eğitiminin Yeri

Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'nin kuruluşu sonrasında, Namık İsmail'in müdürlük yapmaya başlaması süreciyle okul bünyesinde açılan süsleme bölümü daha sonraları iç mimarlık ve endüstri tasarımı alanındaki eğitim çalışmalarının temelini oluşturmuştur. Sanat eğitimi içerisinde minyatür ve hat sanatlarının Türkiye için geleneksel bir önemi bulunması grafik sanatların eğitim içerisinde önemini zamanla önplana çıkarmıştır. Üretim materyallerinin pazarlama aşamasının değişmez unsuru olan reklamcılığın temel unsuruna dönüşen grafik ve grafik eğitimi zaman içerisinde yüksek öğretim kurumlarının yaygınlaşması sonucu üniversiteler düzeyinde branşlaşmıştır.

Orta öğretim seviyesinde sanat eğitimleri meslek liselerinin kurulmasıyla başlamıştır. Ancak bu konudaki ilk uygulamaları, köy enstitülerinde sanat ağırlıklı verilen eğitim programlarında görmekteyiz. Öğretmen okulları programları da incelendiğinde sanat ağırlıklı işlenmekte olan eğitimlerinin içerisinde resim derslerinin önemli bir yeri olduğu görülmektedir. Bu adı geçen okullardaki eğitimlerde grafik dersleri ile ilişkili olarak yazı dersleri dikkat çekmektedir.

Anadolu liseleri düzeyinde sanat eğitimi veren liseler oluşturmak amacıyla 1989 yılında çalışmalara başlanmıştır. Bu liseler içerisinde oluşturulan resim bölümlerinde grafik eğitime temel teşkil eden eğitimler verilmektedir.

Orta öğretimde temel sanat adı altında toplanan çalışmalar içinde çizgi, nokta ve leke ile yapılan yüzeysel tasarımlar ve renk bilgisiyle verilen unsurlar, grafik çalışmalar için ön hazırlık teşkil eder. Bu temel bilgiler orta dereceli liselerde resim iş dersi içerisinde yer alırken meslek liselerindeki resim, grafik, seramik, giyim gibi mesleki bölümlerde ve güzel sanatlar liselerinde temel sanat eğitimi adı altında verilmektedir. Bir bakıma ön hazırlık açısından resim-iş ve grafik dersleri iç içe girmiştir.

Şu an ilk öğretim düzeyinde bulunan okullarımız da ise bu uygulamalar genel sanat eğitimi açısından bakıldığında çok zayıf bir düzeyde kalmaktadır. Şöyle ki sanat

eğitimi ile ilgili ders saatleri haftada bir saat resim-iş, bir saat de müzik dersleriyle sınırlı kalmıştır.

2.1.1 Grafik Eğitiminde Modern Yaklaşım ve Gelenekselci Tutumlar

Grafik eğitimini resim eğitiminden ayıran birçok yaklaşım bulunmaktadır. Bunları kendi içerisinde çözümleme çabasına giren eğitim, resim sanatı ile ayrıldığı noktaları; renk, ışık ve denge ile anlatmak istediğinde birçok farklılığı da vurgulamalıdır.

Eğitimin kişiye kazandıracağı yetiler sınırlılıkları içermediği gibi öğrencinin yaratıcılığını ve sanatsal yeteneklerine özgürlüğü de katmasını sağlamalıdır.

Bütün bu aşamaları gerçekleştirebilmek, başlangıcı, farklılıkları ortaya koyabilmek iyi gözleme dayanır. İzlem ve bu izlemdeki ayrıntılar neticede ortaya çıkacak ürünün temel yapı taşını teşkil ederler.

Gelişmenin temel unsuru kalıplaşmış, gelenekçi tutumlardan arınmaktır. Geçmiş tecrübe ve deneyleri kullanıp yeni yaklaşımlar yaratılar ortaya koyulmalıdır. Bu işlem gerçekleştirilirken taklit çoğaltma gibi neredeyse birbirinin aynı özellikler gösteren tutumlar kullanılmamalıdır.

Motivasyon kişinin edilgenlik yönünde başarılı olabilmesini etkileyen önemli bir unsurdur. Cesareti kırılmış öğrencinin farklıyı denemesi beklenemez. Farklılıklara ulaşabilmek içinse şekillendirme ve inşaaanın temel unsurları göz ardı edilmemelidir. Resimsel veya nonfigüratif (figüratif olmayan) unsurlar kullanılırken bile çizginin, renk ve ışığın, parça-bütün ilişkisinin, fon-figür ilişkisinin ne olup olmadığı sağlam temellere oturtulmalıdır.

Bütün bu temel ilkeler ışığında orta öğrenim düzeyindeki öğrenciye tekniğin aktarımı aşamasında Dr. Işingör, Prf Dr. Eti ve Prf Dr. Aslier'e göre;

1- Çalışmalar bir ödevi tamamlar gibi değil, bir oyun bir deneme ve araştırma olarak sürdürmeli.

2- Denemeler rahat ve yoğun bir yönelme ile sürdürülmeli ve her buluşma ve gelişme imkanı verilmeli.

3- Doğru çözümler aramak yerine, eşdeğerde değişik seçenekler sağlanmalı.

4- Çalışmaların deneysel ve araştırıcı olması ortaya çıkan işlerden önemlidir.

5- Deneme oyun gibi rahat olmalı. Ancak oyun kurallarına göre uygulanmalı. İş tesadüf ve gelişigüze bırakılmayıp çeşitlenmeler denemeler ve deneme sonuçlarına bakılarak yeni imkanlar bulunmalı.

6- Her öğrenci kendince deneyerek aramalı. Sonunda ortaya çıkan sonuçlar beraber incelenip eleştirilip, aralarındaki bütünlük aranmalı.

7- Her deneme çalışmasından sonra çevreye bakılmalı. Denemelerle ortaya çıkan ögesel biçimlerin benzerleri insan yapısı nesnelerde, doğal nesnelerde var mı, nerelerde var araştırılmalı.

8- Resim yapılan alanın bütünü hep gözönünde bulundurulmalı. Bu alanın yüzüne gelen her yeni öğenin ona yeni bir görüntüm kazandırdığı izlenmeli.

9- Grafik resim öğelerinin çeşitliliği ve şekillendirmede sağladıkları imkanların sonsuzluğundan korkulmamalı imkanlar denendikçe bulunan yenilikler farkedilmeli.

10- Öğelerin imkanları denendikçe yeni görsel biçimler ve anlatımlar keşfedilecek. Çevredeki pek çok biçimlerin sonsuzluğu kavratılmalı.⁸

Grafik eğitim metodlarını özetlemek gerekirse; gelenekselci olmayan, gelişmeye ve yaratıcılığa açık, gözlem ve deneye dayanan, tekniklerin kurallarından şaşmayan, kıyaslama metodlarını içeren bir prensipler yumağı içinde öğrenciye yaklaşılmalıdır.

⁸Erol Eti., Mustafa Aslıer, Mümtaz Işingör, **Resim-1 Temel Sanat Eğitimi Resim Teknikleri.** (Birinci basım. Ankara: 1986), s. 129.

3.TÜRKİYE'DE GRAFİK EĞİTİMİ

3.1. Türkiye'de Grafik Eğitiminin Tarihçesi

Türkiye'nin Cumhuriyet dönemi ile başlayan endüstrileşme ve gelişme hamleleri 1960'lı yıllarda sanayi hamlelerine dönüşmüş ülke ekonomisinin dış ticarete açılmasıyla birlikte artan tüketim ihtiyacı pazarlama olgusunun ortaya çıkışını sağlamıştır. Gelişip çeşitlenen pazar ihtiyacı promosyonla birlikte tasarımla desteklenen grafikteki gelişmeyi ortaya çıkarmıştır. Zamanın içindeki ihtiyaçları karşılama isteği dışarıdaki örnekleri taklit şeklinde gelişse de İhap Hulusi gibi bu alanın ilk temsilcileri uzun yıllar yaptıkları işlerle temel teşkil edecek örnekleri bol miktarda ortaya koymuşlardır.

Aslında beceri ve yaratıcılık açısından Türk Grafik Sanatlarını matbaanın temsilcisi İbrahim Müteferrika'ya kadar götürülürse hata yapılmış olunmaz. Yazılı basının toplumumuzdaki ilk temsilcisi bastığı eserlerdeki karmaşık harf problemini çözerken ne kadar zorlandı bilinmez. Ama Müteferrika hurufat dökümü için karşısına çıkan zorlukları beş yüze yakın parçayı oluşturmak, bunları kullanıma uygun tasnif etmek için gösterdiği gayret düşünüldüğünde yaptığı işin zorluğu ortaya kendiliğinden çıkmaktadır.

İbrahim Müteferrika 1729 ile 1745 yıllarında üç harita ve on altı kitap basmıştır. Bunlardan Vankulu Lugati Arap yazısının baskı tekniğinin kullanıldığı ilk kitaptır. Daha zor olmasına rağmen resimli bir kitap olan Tarih-i Hindi Garibi ve Cihannüma da ilk harita ve çizimli kitap olma özelliğiyle grafik sanatı'nın İmparatorluk tarihi içindeki yerlerini almışlardır.

İlk yazım, çizim ve döküm işlemleri için İbrahim Müteferrika'yla birlikte Tıbbı Araboğlu, Hafız Efendi, Mühendisyyen Efendi gibi sanatçılar da becerilerini bir araya getirmişlerdir.

1796 yılında Hasköy'de Mühendishane basım evi, 1802 deyse Üsküdar'da Dar-ü-tıbaa kurulmuş bu matbaalarda Mahmud Raif Efendinin Cedid Atlas Tercemesi isimli renkli Türçe coğrafya atlası ve çizgi resimlerle süslü Tableux des Nouveaux Reglemens del'Emprie Ottman adlı kitaplar basılmıştır. 1831 yılında ise Takvimhane-i Amire de ilk

resmi gazete olan Takvim-i Vekayi'nin baskıları yapılmış. Aynı yıllarda iki Fransız kardeş Jacques ve Henri Caillol ilk litografi tezgahını kullanmaya başlamışlardır.

1880'li yıllarla birlikte yazılı basın hayatına birçok dergi gazete katılmış yüzyılın sonlarına doğru ise Ahmet Mithat, Şinasi, Ahmet İhsan gibi grafiğin öncüleri Tercüman-ı Ahval, Tasvir-i Efkar, Tercüman-ı Hakikat gibi gazetelerde ve Servet-i Fünun dergisinde ortaya çıkmışlardır. 1870 yılında Diyojen dergisi Teador Kasap'la birlikte Türk insanını karikatürle tanıştırmıştır.

1. Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşı mücadeleli yıllarla birlikte büyük bir kültür erezyonu yaratmıştır. Grafik Sanatların kendini yeni Cumhuriyet içerisinde göstermesi, zayıf yazılı basının latin harflerine geçmesine kadar gerçekleşmemiştir.

Afişler, kitap kapağı, pul, şişe yada kutu etiketleri konusunda Münif Fehim Özerman, İhap Hulusi Görey ve Kenan Teziman bu yıllarda eserleriyle ortaya çıkmaya başlamışlardır. Özellikle İhap Hulusi Almanya'da çalışmış 1925 yılında Türkiye'ye dönmüştür. Bu sanatı uçak biletleri ve sonrasında Milli Piyango biletlerindeki resimlemelerle 1960'lara kadar sürdürmüş, çeşitli ilustrasyon eserlerine öncülük etmiştir.

Akademik anlamda ilk grafikçilerin yetişmesi ise Mithat Özar'ın 1932'de Fransa'daki eğitimini tamamlamasıyla Güzel Sanatlar Akademisinde kurduğu afiş atölyesinde gerçekleşmiştir. Mithat Özar'ın atölyesinden yetişen Mazhar Resmar, Orhan Omay gibi sanatçılar 1940'lı 50'li yıllarda ürün vermişlerdir. Grafik sanatların bugünkü gelişmiş seviyesininin oluşmasındaki katkılar 1960'lı yıllardaki gelişimlerdir.

1955'den beri grafiğin her alanında eserler veren Yurdaer Altıntaş gerek atölyesinde yetiştirdiği öğrenciler gerekse beşbinin üzerinde kitap ve dergi kapağı tasarımlarıyla ünlenmiştir. Ayrıca tiyatro afişleriyle de yeni bir estetiğin yaratıcısı olmuştur. Afiş, kitap kapağı, amblem, ambalaj tasarımı, sanat danışmanlığı gibi birçok alanda Erkal Yavi, Bülent Erkmen, Sadi Pektaş, Aydın Erkmen, Cemalettin Mutver, Aydın Ülken, Sadık Karamustafa, Fahri Karagözoğlu, Emre Senan ve Mengü Ertel'in önemli katkıları olmuştur.

1970'li yıllarda televizyonun yayına başlamasıyla, televizyon reklamcılığı, hızlı kentleşmeyle birlikte kent içi reklam panoları, bilbordlar gibi çalışmalar yerleşmiştir.

1980'li yıllarda global anlamda yaşanan iletişim devrimiyle grafik ve reklam iletişimi birlikte anılmaya başlayan temel unsur oldu.

İletişimin yaşadığımız çağda ne kadar hızlı olduğu artık mikroçiplerin hızlarıyla ölçülür olmasında internetin çok büyük bir önemi vardır. Bu aşamaya gelirken televizyonun ve diğer iletişim araçlarının artık önüne geçmeye başlayan bu sektör kendi dinamiklerini yaratma sürecini gerçekleştirirken yeni sorunları da beraberinde getirmektedir. Teknolojide yaşanan bu hızlı ivme ise reklamın, dolayısıyla grafiğin önemini gittikçe vurgulamaya başlamıştır.

Grafik Eğitimi, orta öğretim düzeyinde; Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nin on beş senelik bir geçmişte oluşmasıyla bu alanda temel teşkil etme gayretini ortaya çıkartmıştır. Aynı tarihlerde yine orta öğretim düzeyindeki grafik alanında yetişmiş ara insan gücü oluşturabilmek için meslek liselerinin grafik bölümleri açılmıştır.

Türkiye'de özel televizyonların son on yıl içerisinde açıldığı düşünülürse, genel olarak iletişimde çok hızlı bir süreçle dünya ile entegre olmaya çalıştığımız görülmektedir. İşte bu süreçleri destekleyebilecek öğretim kurumları içerisindeki teknoloji ve grafik eğitiminin ne kadar gerekli olduğu ortadadır. Genel olarak inceleyecek olursak gerek üniversitelerde gerekse orta öğretimdeki grafik eğitiminin de bu kısıtlı dönemde ortaya çıktığı görülmektedir.

Orta öğretim seviyesinde konumuza adını veren grafik eğitiminin tarihi gelişimi okullar tarihinde ilerki konularda açıklanmıştır.

3.2.Grafik Eğitimi Veren Okulların Sorunları

Bu çerçevede incelemeye çalışacağımız problemler birkaç başlık altında incelenebilir. Genel olarak bu problemler, Güzel Sanatların ve Meslek Liselerin sorunları adı altında incelenecek olsa da temel unsurları belirtmek gerekmektedir.

Orta öğretim içerisindeki temel problem, üniversite seçme sınavlarına hazırlanma ve orta öğretim sınavlarıdır. Bu sorunlar da Milli Eğitim Bakanlığının zaman içerisinde resim ders saatlerini düşürmesi sonucunu doğurmaktadır. Buna bağlı olarak resim dersleri müfredat programları halen gelenekselci eğitim tutumları içeren unsurlarla öğretmenleri ve öğrencileri kısıtlamaktadır. Ulusal eğitimimizin sürekli değişkenlik göstermesi ve kısa vadeli günlük çözüm arayışları resim derslerini boş zaman uğraşları haline getirmiştir.

Eğitim anlayışımız içerisinde yer alan kalıplaşmış tutumlardan birisi olan, kuram ile uygulamadaki farklılıklar önemli bir etken olarak karşımıza çıkmaktadır. Resim derslerinin yapısı gereği ortaya çıkan uygulama özelliği, bu kuram uygulama çatışmasını bariz bir şekilde vurgulamaktadır. Okullarımızda yapılmakta olanlarla, yazılanlar hep farklılık göstermektedir. Burada da gelenekselci klasik eğitim anlayışımızın bariz örneklerine rastlamak mümkündür. Bu gün dahi okullarımızda tahtaya çizilen resimlerden kopya edilerek resim yapılacağını sanmakta olan eğitimcilerimiz bulunmaktadır.

Meslek liseleriyle yaptığımız inceleme neticesinde yukarıda belirttiğimiz kopyacılık metodunun halen sürmekte olduğunu gözlemlemekteyiz. Branş açısından grafik eğitimiyle ilgili problemler de resim derslerinde yaşadığımız sorunlardan ayrı bir kategori içermemektedir.

4. ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİ

4.1. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin Kuruluş Amaçları

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Milli Eğitim Temel Kanununun 33. maddesine dayandırılarak açılan orta öğretime bağlı eğitim kurumlarıdır. 33. maddede şöyle denilmektedir:

Yetiştirme tedbirleri alınabilir. Özellikleri dolayısıyla bunların kuruluş, işleyiş ve yetiştirme ile ilgili esasları ayrı bir yönetmelikle düzenlenir⁹

⁹ Milli Eğitim Temel Kanunu ile İlköğretim ve Eğitim Kanunu (S.K.16), 1987

- a) Güzel sanatlar alanında ilgi ve yetenekleri olan öğrencilerin eğitimlerini sağlamak,
- b) Öğrencileri araştırıcı ve geliştirici çalışmalara yöneltmek, yetenekleri doğrultusunda seçenekli, bağımsız, doğru yorum ve uygulamalar yapabilecek kişiler olarak yetiştirmek,
- c) Öğrencilerin milli ve milletler arası, tarihi ve yeni sanat eserlerini tanımaları ve anlamalarına yardımcı olmaktır.¹⁰

4.2. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Tarihçesi

Milli Eğitim Temel Kanunun 33. maddesine dayandırılarak açılan Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, güzel sanatlara yönelik programlar uygulayan yüksek öğretim kurumlarının bulundukları yerler tercih etmek suretiyle, güzel sanatlar faaliyetlerine elverişli yörelerde açılmaktadır. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, orta okul öğrenimi üzerine bir yılı hazırlık ve altı dönem lise öğrenim süresi olan, yatılı gündüzlü ve karma okullardır ¹¹

Verilen bilgiler kredili sistem yönetmeliğine göredir. 1995-1996 eğitim-öğretim yılında 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu 3308 Sayılı Çıraklık ve Meslek Eğitimi Kanunu hükümlerine dayandırılarak orta öğretim kurumlarında kredili sistem kaldırılarak sınıf geçme sistemine geçilmiştir. Yeni sisteme göre okullarda eğitim - öğretim süresi 'orta okul öğrenimi üzerine bir yılı hazırlık olmak üzere toplam dört yıldır' şeklinde ifade edilmesi gerekir. Ayrıca bazı alan derslerinin, zorunlu ve seçmeli derslerin uygulandığı sınıfların ve ders saatlerinin değişiklik göstermesi beklenmektedir.¹²

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin ilki 16 Ekim 1989 yılında İstanbul' da açılmıştır. 1990-1991 eğitim-öğretim yılında Ankara, İzmir, Eskişehir, Bursa ve Kütahya illerinde açılarak sayıları altıya çıkmıştır. 1995-1996 eğitim-öğretim yılında Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin sayısı 16 olmuştur. 1991 yılından sonra açılan Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri şunlardır: Adana, Bolu, Çankırı, Diyarbakır, Edirne, Isparta, Kayseri, Şanlıurfa, Trabzon ve Antalya Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi.

¹⁰ Milli Eğitim Temel Kanunu **Resmi Gazete.** 21613; 20 Haziran 1993.

¹¹ Milli Eğitim Temel Kanunu **Resmi Gazete.** 21613; 20 Haziran 1993.

¹² Çıraklık ve Meslek Eğitimi (3308 S.K.) **1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu.** 1995.

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nin Resim ve Müzik bölümlerine her yıl yirmi dörder öğrenci alınmakta, bu öğrencilerin sanat derslerinde, dersliklere dağılımında sanat derslerinin özelliği dikkate alınmaktadır. Okulların giriş sınavlarına , orta okul, ilk öğretim okulu ikinci kademe, lise ve dengi okulların orta okul kısmında öğrenim gören öğrencilerden:

- a) Orta okul son sınıf öğrencisi ve ders kesiminde orta okulu bitirmiş olan,
- b) Orta okul ikinci sınıf yıl sonu başarı ortalaması en az (3) üç, gireceği alanla ilgili yıl sonu notu en az (4) dört olan,
- c) Şube öğretmenler kurulunca aday seçilen öğrenciler müracaat edebilmektedirler. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri giriş sınavlarına müracaat, bakanlıkça belirtilen tarihler arasında öğrenci velisi tarafından öğrencinin öğrenim gördüğü okul müdürlüğüne yapılmaktadır. Başvuruyu kabul eden okul müdürlükleri, İlçe ve İl Milli Eğitim Müdürlüklerinin yapacağı iş ve işlemler, sınav tarih ve şekli bakanlıkça tespit edilmekte ve valiliklere duyurulmaktadır.

Okullar yatılıdır. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde yatılılık ile ilgili işlemler, "Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı İlk okul, Orta okul, Lise ve Dengi Okullarda Burs, Parasız Yatılılık ve Sosyal Yardımlar Yönetmeliği ile Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul Pansiyonları Yönetmeliği" hükümleri çerçevesinde yürütülmektedir ¹³

4.2.1. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Yönetmeliği

Halen yürürlükte olan, 20 Eylül 1993 yılında Resmi Gazetede yayınlanan Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Yönetmeliği " Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki Eğitimin Uygulama Biçimleri" başlığı altında belirtilmiştir.

¹³ Milli Eğitim Temel Kanunu **Resmi Gazete.** 21613; 20 Haziran 1993.

4.3. Türk Eğitim Sistemi İçerisinde Anadolu Güzel Sanatlar

Liselerinin Yeri Ve Önemi

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, güzel sanatlar alanında yetenekleri olan öğrencileri, araştırmacı ve geliştirici çalışmalara yönleltmek, yetenekleri doğrultusunda seçenekli, bağımsız, doğru yorum ve uygulamalar yapabilecek kişiler olarak yetiştirmek; öğrencilerin ulusal ve uluslararası, varolan ve yeni sanat eserlerini tanımaları ve anlamalarına yardımcı olmak amacı ile kurulmuştur. Eğitim sistemimizin ağırlıkta bilgi aktarımına dayandığı düşünülürse yaratıcılık eğitimi ön planda tutan Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nin varlığı önemli görülmektedir.

Çağdaş eğitim, bireylerin bedensel bilişsel, devinişsel ve duyuşsal yapılarıyla dengeli birer bütün olarak en uygun ve ileri düzeyde yetiştirilmesini amaçlar. Bu amaçlardır ki çağdaş eğitim, "bilim, teknik ve sanat" denilen üç ana konu alanını kapsayan bir çerçeve içinde düzenlenip gerçekleştirilmeye çalışılır. Çünkü bu üç alan, süreç ve ürün olarak, temelde, insanın davranış yapıları ile doğal, toplumsal ve kültürel çevreleri arasındaki iletişim ve etkileşimin üç ana boyutunu oluşturur. Bu nedenle çağdaş eğitim, kapsam bakımından, "bilim eğitimi", "teknik eğitim" ve "sanat eğitimi"nin her üçünü de birlikte içeren bir bütündür ¹⁴

Eğitim sistemimiz içersinde sanat eğitimin yeri ve önemi gereğince algılanmamaktadır. Oysa ki çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkma sürecine girmek, yaratıcı düşüncenin geliştirilmesiyle olanaklıdır. Bu da bilinçli bir sanat eğitimi ile tamamlanabilir.

¹⁴ Türkiye Güzel Sanatlar Eğitimi Geliştirme Özel İhtisas Komisyonu Raporu 1991.

Öğrencilerin Geleceğe Yönelik Beklentileri Nelerdir?

Seçenekler	Öğrenci	
	f	%
Resim alanında başarılı olmak	45	45.00
Beklentim yok	21	21.00
İyi bir meslek	6	6.00
Türkiye'de sanata gereken önemin verilmesi	5	5.00
Üniversitede iyi bir sanat eğitimcisi olmak	5	5.00
Öğretmen olmak	3	3.00
Başarılı bir sanatçı olmak	3	3.00
Mimar Sinan Üniversitesine girebilmek	3	3.00
Üniversiteyi kazanabilmek	3	3.00
A.G.S. Liselerinin Üniversiteye bağlanması	2	2.00
Sanatta büyük gelişmeler yapabilmek	1	1.00
Yurtdışında Yüksek Lisans yapmak	1	1.00
Sanat okulu açmak (Anadolu seviyesinde)	1	1.00
<u>Hukuk Fakültesine girmek politikaya atılmak</u>	<u>1</u>	<u>1.00</u>
<u>Toplam</u>	<u>100</u>	<u>100.00</u>

Araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunluğu alanları ile ilgili birtakım beklentileri olduğunu dile getirmişlerdir. % 69.00 oranında öğrenci grubunun alanları ile ilgili beklentilerinin yanında, % 6.00'sı iyi bir meslek, % 3.00'ü kazanabilmek, % 1.00'i de hukuk fakültesine girebilmeyi istemişlerdir. Öğrencilerin bir kısmı ise okullarındaki eğitim sürecinde farklı alanda başarılı olabileceklerini düşünmüşlerdir. Bu da bize sanatın ülkemizdeki konumun anlaşılmasında ve gelecek endişesinden dolayı sanat dışında bir meslek istemelerini ve üniversiteyi kazanabilme endişesini taşıdıklarını düşündürmektedir. Öğrencilerin %21.00'inin gelecek ile ilgili bir beklentisinin olmaması düşündürücüdür. Belki okullarında gördükleri

eğitim süreçleri boyunca karşılaştıkları olumsuzluklar, öğrencilerin ilgilerini azaltmış ve onları farklı düşüncelere yönlendirmiştir. Ya da sanatın ülkemizdeki değerinin, öğrenci alanları ile ilgili düşler kurabilmekten bile alıkoyabildiğini düşündürmektedir.¹⁵

4.4. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki Eğitimin

Uygulama Biçimleri

Amaç

Madde 1- Bu Yönetmeliğin amacı, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin eğitim, öğretim ve yönetim esasları ile bu okullara alınacak öğrencilerin seçimlerine, kayıt -kabullerine, nakillerine, öğrenci başarısının tespitine ve öğretmenlerin seçilerek görevlendirilme esaslarına ait hükümleri düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Yönetmelik, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerini kapsar.

Dayanak

Madde 3- Bu Yönetmelik, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununa ve 3797 sayılı Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununa dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- Bu Yönetmelikte geçen;

"Bakanlık". Milli Eğitim Bakanlığını,

"Okul" Anadolu Güzel Sanatlar Liselerini,

"Dönem", en az 90 iş gününü kapsayan eğitim ve öğretim süresini,

"Sanat eğitimi danışma ve program geliştirme kurulu", her bölüm için ayrı ayrı olmak üzere okul müdürünün başkanlığında ilgili bölümün sanat dersleri öğretmenlerinden meydana gelen kurulu,

"Ortak Dersler", bütün öğrencilerin almak zorunda oldukları dersleri,

"Alan Dersleri", öğrencinin yetişeceği asıl sanat dalına ilişkin dersleri,

¹⁵ Serap Buyurgan, **Doktora Tezi.** (1996). s. 150-151.

"Seçmeli Dersler", öğrencilerin ilgi ve yeteneklerini tanıyıp anlamalarına, geliştirmelerine ve belirli alanlarda derinleşmelerine imkan sağlayan dersleri,

"Hazırlık Sınıfı", bu okullarda (Lise) birinci dönemden önce öğrencilere yabancı dilde dinleme-anlama, okuma, konuşma ve yazma becerilerinin kazandırılmasını ve özel alanlarında temel yeteneklerini geliştirmeyi amaçlayan sınıfı, ifade eder.

Kuruluş, Amaç ve Görevler

Kuruluş

Madde 5- Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, güzel sanatlara yönelik programlar uygulayan yüksek öğretim kurumlarının bulundukları yerler tercih edilmek suretiyle, güzel sanatlar faaliyetlerine elverişli yörelerde açılır. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, orta okul öğrenimi üzerine bir yılı hazırlık ve altı dönem lise öğrenim süresi olan, yatılı, gündüzlü ve karma okullardır.

Okulun Amacı ve Görevleri

Madde 6- Okulun amacı ve görevleri şunlardır:

- Güzel sanatlar alanında ilgi ve yetenekleri olan öğrencilerin eğitimlerini sağlamak,
- Öğrencileri araştırıcı ve geliştirici çalışmalara yöneltmek, yetenekleri doğrultusunda seçenekli, bağımsız, doğru yorum ve uygulamalar yabilecek kişiler olarak yetiştirmek
- Öğrencilerin milli ve milletler arası, tarih ve yeni sanat eserlerini tanımaları ve anlamlarına yardımcı olmaktır.

Kontenjan, Başvuru, Öğrenci Seçimi, Kayıt-Kabul ve Nakil İşlemleri

Madde 7- Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nin Resim ve Müzik bölümlerinin her birine her öğretim yılında alınacak öğrenci sayısı 24'ü geçemez. Bu öğrencilerin sanat derslerinde dersliklere dağılımında sanat derslerinin özellikleri ele alınır.

Müracaat

Madde 8- Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri giriş sınavlarına ; orta okul, ilk öğretim okulu ikinci kademe, lise ve dengi okulların orta okul kısmında öğrenim gören öğrencilerden:

- Orta okul son sınıf öğrencisi ve ders kesiminde orta okulu bitirmiş olan,

- b) Orta okul 2 nci sınıf yıl sonu başarınotu ortalaması en az (3) üç, gireceği alanla ilgili yıl sonu notu en az (4) dört olan,
- c) Şube öğretmenler kurulunca aday seçilen öğrenciler müracaat edebilirler.

Başvuru Şekli ve Yeri

Madde 9- Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri giriş sınavlarına müracaat, Bakanlıkça belirtilen tarihler arasında öğrenci velisi tarafından öğrencinin öğrenim gördüğü okul müdürlüğüne yapılır.

Başvuruyu kabul eden okul müdürlükleri, İlçe ve İl Milli Eğitim Müdürlükleri ile Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müdürlüklerinin yapacağı iş ve işlemler, sınavın tarihi ve şekli Bakanlıkça tespit edilir ve valiliklere duyurulur.

Öğrenci Seçimi ve Kayıt- Kabul

Madde 10- Başvurusu kabul edilen öğrenciler, aşağıdaki esaslara göre yetenek sınavına alınırlar.

- a) Yetenek sınavı, ilgili bölümün alan öğretmenlerinden oluşan en az üç kişilik komisyon tarafından yapılır.
- b) Yetenek sınavları, alanın özelliğine göre; sözlü ve uygulamalı olarak yapılır ve sonuçları puanla belirlenip değerlendirilir.
- c) en yüksek başarı puanından başlamak üzere sıralama yapılır. Sıralamaya göre bölüm kontenjanları kadar öğrencinin kesin kaydı yapılır.

Anadolu Liseleri öğrencisi olup, bu okullara başvuruda bulunan ve yetenek sınavında başarılı olanlardan hazırlık sınıfına kesin kayıt yaptıran öğrenciler, okulun eğitim, öğretime başladığı hafta içerisinde velilerinin de yazılı müracaatları üzerine Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin (lise) birinci dönemine alınırlar.

Öğrenci Nakilleri

Madde 11- Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri arasında öğrenci nakil yapılmaz. Ancak, aynı sınıf veya dönemde ve bölümde olmak ve karşılıklı becayiş isteğinde bulunmak kaydıyla, öğrencilerin nakilleri yarıyıl ve yaz tatillerinde ilgili okul müdürlüklerince yapılabilir.

Tasdikname ile uzaklaştırma cezası alan öğrencilerin nakilleri süreye ve kontenjana bakılmaksızın yapılabilir.

Eğitim-Öğretim

Bölümler

Madde 12- Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde okul ve çevre imkanlarına göre Resim ve Müzik bölümleri bulunur.

Ayrıca; Bakanlığın uygun görmesi halinde bu okullarda güzel sanatlara yönelik programlar uygulayan bölümlerde açılabilir,

Eğitim, Öğretim

Madde 13- Eğitim, öğretim; ortak dersler, sanat dersleri, seçmeli dersler, alan uygulamaları ve etkinlikleri şeklinde düzenlenir.

Alan Uygulamaları ve Etkinlikleri

Madde 14- Alan uygulamaları ve etkinlikleri, öğrencilerin ilgi, istek ve yeteneklerine göre ferdi veya grup halinde öğretmen yönetiminde serbestçe yaptığı çalışmalardır. Bu çalışmalarda okul yönetimi öğrencilerin, okulun resim atölyesi ve müzik odaları, laboratuvar, kitaplık, konferans salonu gibi imkanlarından en verimli şekilde yararlanmaları için gerekli tedbirleri alır. Uygulama çalışmalarına, resmi kurum ve kuruluşların düzenleyeceği yarışmalara, konser, konferans, panel, sergi gibi sanat etkinliklerine katılması, okul idaresince uygun bulunan öğrenciler, bu çalışmaya öğretmenlerinin sorumluluğunda katılırlar ve bu sürelerde izinli sayılırlar.

Öğrenci Başarısının Tespiti

Madde 15- Bu okullarda, hazırlık sınıfı öğrencilerinin başarıları " Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Bazı Derslerin Öğretimini Yabancı Dille Yapan Resmi Okullar Yönetmeliği",

Hazırlık sınıfı dışındaki öğrencilerin başarıları ise diğer orta öğretim kurumlarında uygulanan "Ders Geçme ve Kredi Yönetmeliği" esaslarına göre tespit edilir.

Sanat Eğitimi Danışma ve Program Geliştirme Kurulu Kuruluşu ve Görevleri

Madde 16- Sanat Eğitimi Danışma ve Program Geliştirme Kurulu; her bölüm için ayrı ayrı olmak üzere okul müdürünün başkanlığında ilgili bölümün alan dersleri öğretmenlerinin katılımıyla oluşturulur.

Görevleri

Madde 17- Sanat Eğitimi Danışma ve Program Geliştirme Kurulunun görevi; okulun sanat eğitimi programlarının hazırlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi konularında çalışmalar yapmak ve Bakanlığa önerilerde bulunmaktır.

Ayrıca, okuldaki sanat faaliyetlerinin belirlenmesi ve uygulanması konusunda öğrencilere rehberlik yapmak, bu faaliyetleri organize etmektir.

Sanat Eğitimi Danışma ve Program Geliştirme Kurulu; dönemlerin başında ve sonunda olmak üzere her ders yılında dört kez toplanır. Ayrıca, gerekli hallerde okul müdürünün çağrısı ile de toplanılabilir.

Her bir kurulun çalışmalarına yön vermek, yüksek öğretim kurumlarıyla işbirliği konusunda yardımcı olmak ve sanat eğitiminin temel felsefesi, amaç ve ilkeleri ile genel kapsam ve geliştirilmesi konusunda rehberliklerde bulunmak üzere; okulun bulunduğu ildeki üniversitelere bağlı güzel sanatlar fakülteleri, eğitim fakülteleri ve devlet konservatuvarlarının ilgili bölümlerinin öğretim elemanları arasından üçer üyenin kurul toplantılarına danışman olarak katılımları sağlanır.

Okuldan Ayrılma, Dışarıdan Bitirme Sınavı, Parasız Yatılılık ve Bursluluk

Okuldan Ayrılma

Madde 18- Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri 'nden herhangi bir sebeble ayrılan öğrenciler bir daha bu okullara alınamazlar.

Dışardan Bitirme Sınavı

Madde 19- Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri 'nde okul dışı bitirme sınavları yapılamaz.

Öğretmenlerin Seçimi

Madde 20- Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde görevlendirilecek sanat dersleri öğretmenlerinin; Orta öğretim Genel Müdürünün başkanlığında Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınca

görevlendirilecek alanla ilgili birer uzman, Teftiş Kurulu Başkanlığından alanla ilgili birer müfettiş, Orta öğretim ve Personel Genel Müdürlüklerince görevlendirilecek en az daire başkanı düzeyinde birer yetkili ile alanla ilgili en çok ikişer öğretim üyesinden oluşan komisyonca eserleri değerlendirilir ve adayların teorik ve uygulamalı sınavla seçimi yapılır.

Sınavın tarihi, yeri ve diğer şartlar Bakanlıkça duyurulur.

Sınava katılacak adaylar; branşının özelliğine uygun bilgi, beceri, yetenek ve birikimlerini kanıtlayan dosyasını komisyona sunar. Bu belgeler, sergi, konser, yarışma, ödül, gösteri, yazılı eser ve benzeri olabilir.

Parasız Yatılılık ve Bursluluk

Madde 21- Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri 'nde yatılılıkla ilgili işlemler, "Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı İlk okul, Lise ve Dengi Okullarda Burs, Parasız Yatılılık ve Sosyal Yardımlar Yönetmeliği" ile " Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul Pansiyonları Yönetmeliği" hükümleri çerçevesinde yürütülür.

Uygulanacak Mevzuat, Yürürlükten Kaldırılan Hükümler, Yürürlük ve Yürütme

Uygulanacak Mevzuat

Madde 22- Bu Yönetmelikte hükme bağlanmamış hususlarda Bakanlığa bağlı orta öğretim kurumlarında uygulanan mevzuat hükümlerine göre işlem yapılır.

Yürürlükten Kaldırılan Hüküm

Madde 23- Bu Yönetmeliğin uygulama tarihinden itibaren 21 Eylül 1990 gün ve 20642 sayılı Resmi gazete'de yayımlanan " Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Yönetmeliği" yürürlükten kalkar.

Yürürlük

Madde 24- Bu Yönetmelik 1993-1994 ders yılı başından geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 25- Bu Yönetmelik hükümlerini Milli Eğitim Bakanı yürütür.¹⁶

¹⁶ Milli Eğitim Temel Kanunu Resmi Gazete. 21613; 20 Haziran 1993

Tablo 7. Milli Eğitim Bakanlığı Orta Öğretim Kurumlarından Anadolu Güzel

Sanatlar Lisesi Haftalık Ders Çizelgesi

Ders kategorileri	IX. Sınıf	*	X. Sınıf	*	XI. Sınıf	*
Ortak Genel Kültür	Türk dili ve edebiyatı Din kültürü ve ahlak bil. Tarih Coğrafya Matematik Biyoloji Fizik Kimya Sağlık bil. Yabancı dil Beden eğit.	4 1 2 2 5 2 2 2 2 6 2	Türk dili ve edebiyatı Din kültürü ve ahlak bil. Tarih Milli güvenlik bil. Yabancı dil	4 1 2 1 5	Türk dili ve edebiyatı Din kültürü ve ahlak bil. T.C. İnkılap tarihi ve Atatürkçülük Yabancı dil Felsefe grubu (felsefe, mantık, sosyoloji)	4 1 2 4 2
Toplam		30		13		13
Alan/ Bölüm Dersleri	Resim atölye Desen çalış.	4 4	Resim atölye Desen atölye Grafik atölye Sanat tarihi	4 4 4 2	Resim atölye Desen atölye Heykel atölye Sanat tarihi	4 4 4 2
Toplam		8		14		14
Alan/ Bölüm Seçmeli Dersleri			Yazı sanatı Sanat eserlerini inceleme Fotografi Sanat Sosyolojisi Drama Estetik Genel türk tarihi Psikoloji Matematik Geometri Edebi metinler Türkiye coğrafyası Bilgisayar	2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 3 3 2	Yazı sanatı Edebi metinler Estetik Matematik Türkiye beşeri ve ekonomik coğrafyası Osmanlı tarihi Kütüphanecilik Felsefe Mantık Sosyoloji Bilgisayar	2 3 2 2 3 3 1 2 2 2 2
Almak Gereken Ders Saati				9		9
Seçmeli Dersler	Müzik Beden eğit. Halk bilim İkinci yabancı dil Bilgisayar Takviyeli yabancı dil	2 2 2 2 2 2	Müzik Beden eğit. Turizm Güzel konuşma ve yazma Trafik bilgisi İkinci yabancı dil Takviyeli yabancı dil	2 2 2 2 2 2 2	Müzik Beden eğit. Demokrasi ve insan hakları İnsan ilişkileri Güzel konuşma ve yazma Trafik bilgisi İkinci yabancı dil Takviyeli yabancı dil	2 2 1 1 2 2 2 2
Alınabilecek Ders Saati		2		4		4
Toplam		40		40		40
	Rehberlik	1	Rehberlik	1	Rehberlik	1

(*) İşareti haftalık ders saati sayısını ifade ediyor

Milli Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi, (2455 S.Y.), 17 Haziran 1996

Tablo 8. Eskişehir Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Grafik Atölyesinde Lise 2.Sınıfların
Aylara Göre İşlediği Konular (1998-1999)

Aylar	Hafta	Saat	Konular
Eylül	III.	4	*Grafik sanatlarının genel tanımı. Baskı resim çeşitleri ve teknikler hakkında genel bilgi
	IV.	4	*Yüksek Baskı çeşitleri (şablon baskı) Natürmort eskiz
Ekim	I.	4	*Şablon Baskı (siyah-beyaz)
	II.	4	*Natürmort Şablon Baskı
	III.	4	*Oyulmuş kağıt, merdane ve çeşitli materyaller ile baskı çalışması. Kalıpların hazırlanması
	IV.	4	*Natürmort
	V.	4	
Kasım	I.	4	*Şablon Baskı (renkli)
	II.	4	*Şablon Baskı
	III.	4	(Serbest düzende uygulanması)
	IV.	4	* Şablon Baskı (değerlendirme)
Aralık	I.	4	*Monotipi Baskı (siyah-beyaz)
	II.	4	*Monotipi Baskı (Serbest konulu kompozisyon)
	III.	4	*Linol Baskı (Serbest konulu kompozisyon)
	IV.	4	*Linol Baskı (eskiz hazırlığı)
Ocak	I.	4	*Linol Baskı (eskiz değerlendirme)
	II.	4	*Linol Baskı (kalıpların hazırlanması uygulama)
Şubat	I.	4	*Linol Baskı (baskı uygulaması)
	II.	4	*Linol Baskı
	III.	4	(siyah-beyaz)
Mart	I.	4	*Linol Baskı (eskiz hazırlığı)
	II.	4	*Linol Baskı (eskiz değerlendirme)
	III.	4	*Kalıpların hazırlanması
	IV.	4	*Baskı uygulaması
Nisan	I.	4	*Çukur Baskı
	II.	4	*Metal Gravür (eskiz hazırlığı), serbest kompozisyon
	III.	4	*Eskizlerin değerlendirilmesi, metallerin hazırlanması
	IV.	4	*Kalıpların hazırlanması, asitle oyma çalışması
Mayıs	I.	4	*Çukur Baskı (metal plakanın temizlenmesi)
	II.	4	*Metal Gravür
	III.	4	*Serbest kompozisyon
	IV.	4	*Tek ve iki renkli baskı işlemi
Haziran	I.	4	*Çok renkli metal gravür baskı uygulaması
	II.	4	*Baskı uygulamaları
	III.	4	*Baskı uygulamaları
	IV.	4	*Genel değerlendirme

Eskişehir Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi 1998-1999 Öğretim Yılı

Yıllık Ders Planı.

4.5. Türkiye'deki Güzel Sanatlar Liselerinin Listesi

1.ADANA Seyhan Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	1991-1992
2. ANKARA Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	1990-1991
3. ANTALYA Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	1995-1996
4.BOLU Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	1991-1992
5. BURSA Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	1990-1991
6. ÇANKIRI Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	1995-1996
7.DİYARBAKIR Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	1995-1996
8. EDİRNE Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	1995-1996
9.ESKİŞEHİR Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	1990-1991
10. İSTANBUL Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	1989-1990
11. İZMİR Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	1990-1991
12. KAYSERİ Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	1991-1992
13. KÜTAHYA Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	1990-1991
14. TRABZON Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	1995-1996
15. ŞANLIURFA Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	1994-1995
16. UŞAK Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	

5. MESLEK LİSELERİ

5.1. Meslek Liselerindeki Eğitimin Amacı

Mesleki ve teknik liseler, hem iş ve meslek alanlarına eleman yetiştiren, hem de öğrencileri yüksek öğretime hazırlayan öğretim kurumlarıdır.

Mesleki ve Teknik Liseler;

- 1.Erkek Teknik Öğretim Okulları,
- 2.Kız Teknik Öğretim Kurumları,
- 3.Ticaret ve Turizm Öğretim Okulları,

4.Din Öğretimi Okulları

olmak üzere dört grupta faaliyet göstermektedir.

Meslek ve Teknik eğitimi veren orta öğretim kurumlarına, nitelikli insangücü ihtiyacının arttığı ülkemizde yüksek öğretim önündeki yığılmaları önlemek amacıyla giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Bu ihtiyaç doğrultusunda Mesleki ve Teknik öğretim veren kurumların, geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması gerekir.

5.1.1.Erkek Teknik Öğretim Okulları

Türkiye endüstrisinin ihtiyaç duyduğu orta kademe teknik insangücünün yetiştirmek üzere etkinlikte bulunan okullar;

- 1.Anadolu Teknik Liseleri,
- 2.Teknik Liseler,
- 3.Anadolu Meslek Liseleri,
- 4.Endüstri Meslek Liseleri,
- 5.Çok Programlı Liselerden oluşmaktadır.

İnsangücü, eğitim ve istihdam ilişkisinin sağlıklı, dengeli ve dinamik bir yapıya kavuşturularak toplumumuzun endüstriyel teknik alanlarda eğitim-öğretim ihtiyacının karşılanması gerekir. Milli Eğitim Bakanlığı bu hedefe ulaşmak için gençlere ileri sanayi toplumunun gerektirdiği bilgi, beceri ve davranışları kazandırmak amacıyla, endüstriyel teknik öğretim okul ve kurumlarımızın sayıları arttırılarak Türkiye çapında yaygınlaştırmayı hedeflediğini belirtmektedir.

Tablo 9. Erkek Teknik Öğretim Okulları (1997-1998)

Okul Türü	Okul Sayısı	Öğrenci Sayısı	Öğretmen Sayı
Endüstri			
Meslek. Lisesi	405	306.149	19.824
Teknik Liseleri	243	25.783	191
Anadolu Meslek			
Liseleri	18	1.792	81
Anadolu Teknik			
Liseleri	116	15.693	819
Çok Programlı			
Liseleri	141	41389	2.596
Toplam	923	390.806	23.511

<http://www.meb.gov.tr>.

5.1.2. Kız Teknik Öğretim Okulları

Kız Teknik Öğretim kurumları; çağımızın ekonomik, sosyal ve teknolojik gelişmelerine uygun olarak, Türkiye endüstrisine ve aile ekonomisine katkıda bulunacak şekilde çeşitli yörelerin ihtiyaçları da gözönünde bulundurularak, çağdaş bilim ve teknolojiye metodları bilen, yorumlayan, kullanan ve geliştiren, orta düzeyde meslek elemanı yetiştiren eğitim kurumlarıdır.

Bu okular;

1. Anadolu Kız Teknik Liseleri,
2. Kız Teknik Liseleri,
3. Anadolu Kız Meslek Liseleri,
4. Kız Meslek Liseleri,
5. Çok Programlı Liselerden oluşmaktadır.

Örgün eğitim düzeyindeki okulların bünyesinde 214, yaygın eğitim düzeyindeki okulların bünyesinde 38 olmak üzere 252 yeni bölüm faaliyete geçirilmiştir.

Tablo 10. Kız Teknik Öğretim Okulları (1997-1998)

Okul Türü	Okul Sayısı	Erkek	Kız	Toplam	Öğrt. Sayısı
Kız Meslek Lisesi	402	1.306	72.304	73.610	11.383
Anadolu Kız Teknik Lisesi	1	833	49	82	
Kız Teknik Lisesi	34	4	733	737	13
Anadolu Kız Meslek Lisesi	139	2.611	15.358	17.969	807
Çok Programlı Lise	60	5.669	4.330	9.999	816
Toplam	636	9.623	92.774	102.397	13.019

<http://www.meb.gov.tr>.

5.2. Meslek Liselerindeki Grafik Eğitiminin Amacı

Grafik Bölümü; hızla gelişen ve değişen dünyamızda bireyin ve toplumun ihtiyaç ve isteklerinden kaynaklanan görsel iletişim sorunlarına sanatın, bilimin ve teknolojinin tüm verilerinden yararlanarak, toplumu bilgilendiren, uyaran estetik zevklerin gelişmesine katkıda bulunan, bilgi ve becerilerini, deneyimlerini doğru olarak kullanabilen, amaca uygun olarak gerekli tanıtımı yapan teknik elemanlar yetiştirir.

Bunun yanında, sanatsal, bilimsel ve teknolojik yenilikleri takip eden, yerinde ve doğru eleştiri yapabilen, eleştiriye açık, bilgili, becerili, ülkesini çağdaş uygarlık

düzeyine çıkarma bilincinde olan, araştırmacı, nitelikleri gelişmiş teknik elemanlar yetiştiren bir bölümdür.

Anadolu Kız Meslek Lisesi Mezunları: Bu programı başarı ile tamamlayanlar, yabancı dil bilirler ve "teknisyen ünvanı" alırlar.

Kız Meslek Lisesi Mezunları: Bu programı başarı ile tamamlayanlar, "teknisyen ünvanı" alırlar.

Bu bölümü başarıyla tamamlayan öğrenciler;

1. Görsel iletişim faktörlerinin Grafik Tasarıma katılması için gerekli olan temel bilgileri, tanım ve terimleri kavrar.

2. Grafik tasarımın uygulama alanına aktarılmasında; öğrencilerin ele aldıkları konuyu nasıl realize edeceklerine ilişkin bilgileri alır ve uygulamalı çalışmalar yapar.

3. Grafik sanatların endüstri ile ilişkisi üzerine bilgileri alır ve araştırmalar yapar.

4. Grafik buluşlarını, çeşitli grafik üretim teknikleri ile uygular.

5. Alanı ile ilgili araç-gereçleri tanır, ekonomik kullanma, alışkanlığı kazanır, basit bakım ve onarımını yapar.

6. Sanatsal, bilimsel ve teknolojik gelişmeleri, yenilikleri takip etme alışkanlığı kazanır.

7. Zamanı ve malzemeyi ekonomik kullanma alışkanlığı kazanır.

8. Uygulamalarda grup çalışması, yardımlaşma, diyalog kurma alışkanlığı kazanır.

9. Yerinde ve doğru eleştiri yapma, eleştiriye açık olma alışkanlığı kazanır.

5.3. Teknik Liselerin Tarihçesi

5.3.1. Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğünün Tarihçesi

Kız çocuklarına sanat öğretme düşüncesini ilk ortaya koyan Mithat Paşa, 1865 yılında Ruscuk'ta ilk kız sanayi mektebini açarken hem kimsesiz kız çocuklarına iş bulmayı, hem ülkenin bazı küçük sanat ihtiyacını karşılamayı, hem de orduya gerekli olan kumaş ve giysiler temin etmeyi amaçlamıştı.

Bu amaç doğrultusunda ve daha sonraları yeni amaçlarla birlikte birçok Kız Teknik Okulları açılmıştır. Genel Müdürlüğüne bağlı olarak halen ülke genelinde örgün ve yaygın eğitim düzeyindeki Kız Meslek , Kız Teknik ve Anadolu Kız Teknik Liseleri ile Kız Sanat Orta okulları, Kız Teknik Olgunlaşma Enstitüleri ve Pratik Kız Sanat Okullarının sayısı 1383'tür. Kız Meslek Liseleri bünyesinde atölye ve laboratuvar niteliğinde açılmış olan 353 uygulama sınıfı, 2 kreş ve 37 çocuk kulübü ile 0-12 yaş çocuklara da hizmet götürülmektedir.

5.3.2. Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü Tarihçesi

1933 yılında çıkarılan 2287 sayılı Maarif Vekaletleri Merkez Teşkilatı ve Vazifeleri Hakkındaki Kanunla, Mesleki ve Teknik Öğretim Müsteşarlığına bağlı olarak Erkek Teknik Öğretim Müdürlüğü olarak kurulmuştur.

1983 yılında, 179 sayılı Kanun Hükmünde Karamame ile Genel Müdürlüğün adı yeniden "Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü" olarak değiştirilmiştir.

Genel Müdürlüğün görevleri; halen yürürlükte bulunan ve 1992 yılında çıkarılan Milli Eğitim Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki 3797 Sayılı Kanun'un 13.maddesi ile belirlenmiştir.

Teknik Liseler içinde sadece Endüstri Meslek Lisesi bünyesinde Grafik bölüm olarak vardır. Bu bölümde sadece İstanbul Matbaa Meslek Lisesi'nde mevcuttur.

5.4. Meslek Liselerindeki Eğitimin Uygulama Biçimleri

KONU: Anadolu Kız Meslek, Kız Meslek ve Kız Teknik Grafik Bölümüne ait ders çizelgesi ile ortak ve seçmeli meslek dersleri öğretim programlarının kabulü

Ders geçme ve Kredi Yönetmeliği uygulayan orta öğretim kurumlarından, Kız Meslek, Anadolu Kız Meslek ve Kız Teknik Liseleri Grafik Bölümüne ait ders çizelgesi ile ortak ve seçmeli meslek dersleri öğretim programlarının 1994-1995 öğretim yılından itibaren kademeli olarak, denenilip geliştirilmek üzere kabulü kararlaştırılmıştır.¹⁷

5.4.1. Metge Projesi (1998)

Grafik Bölümü

Tanımı: Grafik bölümü, yeni tasarım araçları ve görsel iletişim dilini kullanarak tasarım yapılan meslek alanıdır.

Yardımcı Grafiker (Grafik Teknisyeni):

Yardımcı Grafiker, grafik atölyelerinde veya reklam ajanslarında grafikerlerin direktifleri altında yapılan tasarımları uygulamasını bilgisayar ve çeşitli araçlar yardımı ile yapar. Ayrıca tipografi, dizi, film, renk ayrımı, montaj, fotoğraf, baskı kalıplarını hazırlanmasında geniş bilgileri olmalıdır. Bütün çalışmaları yaparken figür ve desen çizimi konusunda da iyi bir uygulayıcı olmalıdır.

Bölümün Amaçları:

Bu bölümü başarı ile tamamlayan öğrenciler;

1. Görsel iletişim faktörlerinin grafik tasarıma katılması için gerekli olan temel bilgileri, tanım ve terimleri kavrar.
2. Grafik tasarımın uygulama alanına aktarılmasında; öğrenciler ele aldıkları konuyu araştırarak ve uygulamalı çalışmalar yaparlar.
3. Grafik sanatların sanayi ile ilişkisi üzerine bilgileri alır ve araştırmalar yapar.
4. Çeşitli grafik üretim teknikleri ile uygulamalar yapar.

¹⁷ Milli Eğitim Tebliği Dergisi (544 K.S.), 1994.

5. Grafik tasarım için üretilmiş bilgisayar yazılımlarını kullanır.
6. Reklam sektörünün çalışma prensiplerini uygulamalı olarak öğrenir.
7. Alanı ile ilgili araç gereçleri tanır, ekonomik kullanma alışkanlığı kazanır, basit bakım ve onarım yapar.
8. Sanatsal, bilimsel ve teknolojik gelişmeleri, yenilikleri takip etme alışkanlığı kazanır.
9. Zamanı ve malzemeyi ekonomik kullanma alışkanlığı kazanır.
10. Uygulamalarda grup çalışması, yardımlaşma, diyalog kurma alışkanlığı kazanır.
11. Yerinde ve doğru eleştiri yapma, eleştiriye açık olma alışkanlığı kazanır.

(METGE)DERSLERİNE GİREN ÖĞRETMENLERİN DİKKATİNE

1. Haftalık ders çizelgesinde açıklamalar bölümünde yer alan IX. sınıf Temel Sanat Eğitimi dersinin Teknolojiye giriş ünitesi ile ilgili açıklama aşağıdaki şekli ile değiştirilmiştir." 13. IX sınıf Temel Sanat Eğitimi dersinde Teknoloji'ye Giriş ünitesi, öğrencinin ilgi ve becerileri doğrultusunda yöneleceği bölümleri tanıtmayı amaçlamaktadır. Grafik ve seramik bölümlerinin ve kullanılan araçların tanıtımı yapılacaktır. Sınıfa sektörde çalışan grafiker ve seramik elemanları çağrılarak meslek hakkında bilgi verilmesi yararlıdır. Modül olarak hazırlanmamıştır."

2. Haftalık ders çizelgesinde açıklamalar bölümünde yer alan X. sınıfın Grafik bölümü öğretim yılı sonunda yapılması önerilen stajla ilgili 19. Madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

" 19. Tasarım ve Teknolojisi Grafik bölümü X. sınıf öğrencilerinin, öğretim yılı sonunda reklam ajanslarının çalışma ortamlarını tanımak, ajansa gelen bir işin tasarımdan baskı aşamasına kadar geçen aşamaları izlemek için 3. Haftalık staj yapması önemlidir."

3. Tasarım ve Teknolojisi Grafik bölümü X. sınıf Grafik Tasarım Uygulama dersi modüllerinden,

-Freehand

-Photoshop

-Quarkexpress

-Temel Fotoğrafçılık Bilgisi II

-Reklam Tarihi I

18

Tablo 11.Kız Meslek Lisesi Tasarım Ve Teknolojisi Grafik Bölümü

Haftalık Ders Çizelgesi

Ders Grupları	Dersler	Sınıflar		
		IX.	X.	XI.
Ortak Genel Kültür Dersleri	Türk Dili ve Edebiyatı	4	2	2
	Din Kült. ve Ahlak Bil.	1	1	1
	Tarih	3	-	-
	Coğrafya	2	-	-
	Matematik	4	-	-
	Biyoloji ve Sağlık Bil.	2	-	-
	Fizik	2	-	-
	Kimya	2	-	-
	Yabancı Dil	4	-	-
	Beden Eğitimi	1	-	-
	T.C.İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	-	-	2
	Milli Güvenlik Bilgisi	-	1	-
	Toplam	25	4	5
Bölüm Dersleri	*Temel Sanat Eğitimi	*6	-	-
	Desen	4	-	-
	Teknik Resim	4	-	-
	Bilgisayara Giriş	2	-	-
	*Bilgisayarlı Grafik	-	*10	-
	Grafik Uygulama Tekn.	-	3	-
	Tasarım Uyg.	-	10	-
	Yazı- Tipografi	-	2	-
	Temel Fotoğraf Bilgisi	-	4	-
	İlk Yardım	-	1	-
	*İşletmelerde Beceri Eğ	-	-	*24
	Grafik Atölyesi	-	-	2
	Girişimcilik	-	-	2
	İnsan İlişkileri ve İletişim	-	-	2
	Toplam	16	30	30
Alınacak Bölüm Seçmeli Ders Saati Sayısı		-	4	4
Alınacak Seçmeli Ders Saati Sayısı		-	3	2
Genel Toplam		41	41	41
Rehberlik		1	1	1

METGE. Projesi 1998

(*) Sınıf Geçme Yönetmeliğinin 41. maddesi uyarınca yıl sonu başarı ortalaması ile başarılı sayılmayacak bölüm dersini ifade eder.

Not: Bölüm seçmeli dersleri ve seçmeli dersler bir sonraki sayfada verilmiştir.

Tablo 12.Grafik Bölümü Sınıflara Göre Ders Listesi

IX.Sınıf	Temel Sanat Eğitimi Desen Teknik Resim Bilgisayara Giriş
X.Sınıf	Bilgisayarlı Grafik Grafik Uygulama Teknikleri Grafik Tasarım Uygulama Yazı - Tipografi Temel Fotograf Bilgisi İlkyardım <u>Seçmeli Dersler</u> Reklam Tarihi Estetik Sanat Tarihi Teknik Resim Sanat Etkinliklerini İzleme
XI. Sınıf	<u>Meslek Dersleri</u> İşletmelerde Beceri Eğitimi Grafik Atölyesi Girişimcilik İnsan İlişkileri ve İletişim <u>Seçmeli Ders</u> Reklam Tarihi Estetik Sanat Tarihi Teknik Resim Sanat Etkinliklerini İzleme
	YARDIMCI GRAFİKER (GRAFİK TEKNİSYENİ)

METGE. Projesi

5.5. Türkiyede Grafik Eğitimi Veren Kız Meslek Liselerinin Listesi

1.ANKARA	Zübeyde Hanım Kız Meslek Lisesi	1991-1992
2.ANKARA	Atatürk Kız Meslek Lisesi	1987-1988
3.BALIKESİR	Merkez Kız Meslek Lisesi	1990-1991
4.BALIKESİR	Ayvalık Kız Meslek Lisesi	1989-1995
5.BALIKESİR	Bandırma Kız Meslek Lisesi	1992-1993
6.ESKİŞEHİR	Gazi Meslek Lisesi	1987-1988
7.İSTANBUL	Üsküdar Mithatpaşa Kız Meslek Ls	1986-1987
8.İSTANBUL	Zeytinburnu Kız Meslek Lisesi	1992-1993

9.İSTANBUL	Ortaköy 2. Hanım Kız Meslek Ls	1991-1992
10.İZMİR	Buca Kız Meslek Lisesi	1992-1993
11.KOCAELİ	İzmit Kız Meslek Lisesi	1989-1990
12.KOCAELİ	Gebze Çolakoğlu Kız Meslek Ls	1991-1992
13.SAMSUN	Merkez Kız Meslek Lisesi	1992-1993
14.İSTANBUL	Endüstri Meslek Lisesi (*)	

(*) Erkek Meslek Lisesi bünyesinde Grafik Eğitimi tek barındıran okuldur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

1.ARAŞTIRMANIN KONUSU

Günlük yaşantımız içerisinde farkında olsak da olmasak da sürekli bir reklam ve iletişim süreçleri içerisinde yaşantılarımızı yönlendirmeye çalışırız. İşte bu bütün etkileşim süreçleri içerisinde ki alt yapının hazırlığı aşaması gerek reklamcılar gerekse grafikerlerin konusu olmaktadır.

Karşımıza çıkan bu sektörün de çok geniş bir kullanım alanı ve sürekli toplumun ihtiyaçlarını önceden farkedebilme kabiliyeti büyük önem kazanmaktadır. Geniş kullanım alanı içeren grafik sanatlar içerisinde taşıdığı insan unsurları açısından da nitelikli insan gücüne ihtiyaç duymaktadır. Yetişmiş insan gücü oluşturulurken de orta öğretim düzeyinde büyük bir açık ülkemiz açısından önemli bir aşamaya gelmektedir.

Orta öğretim düzeyinde eğitim veren liselerimiz; teknik eleman ihtiyacını karşılarken bir yandan da öğrencileri bir yüksek öğretim kurumuna hazırlamak gibi zor bir görevi üstlenmişlerdir. Liselerimizde sanat eğitimi veren okullarımız Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri ve Teknik Liseler'le sınırlı kalmışlardır.

Konuyu incelemeye çalıştığımızda çeşitli problemler olduğunu gözlemlemekteyiz. Araştırma içerisinde, orta öğretim düzeyinde grafik-sanat eğitiminin ne aşamada olduğu bizim için temel problemi teşkil etmektedir.

2.ARAŞTIRMANIN AMACI

Yüksek öğretim yapmak veya hayata erken atılabilmek için gençlerin önünde ilk öğretim sonrası zayıf da olsa bir meslek yönelimi içerisine girmeleri gerekmektedir.

Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi ve Eskişehir Gazi Meslek Lisesi Grafik Bölümünde yapılan araştırma, anket ve görüşmelerle sınırlıdır.

Elde edilecek verilerin genellemek isteneceği kurum ve elemanlar açısından, araştırmada iki tür örneklemden söz edilebilir. Bunlar programlar açısından, T.C. Milli Eğitim Bakanlığı kanun, müfredat ve yönetmelikleridir. Elemanlar açısından anket uygulanacak okullardaki öğrenciler ve görüşme yapılan öğretmenlerdir.

3.3. Veri Toplama Yöntemi

Sanat-grafik eğitimi ile ilgili kitaplar, T.C. Milli Eğitim Bakanlığı kanun, müfredat ve yönetmelikleri araştırılarak gerekli veriler saptanacaktır. Anket uygulaması uzmanlar yardımıyla son sınıf öğrencileri için hazırlanacak ve değerlendirilecektir.

4.ARAŞTIRMANIN DEĞERLENDİRİLMESİ

4.1. Anket

4.1.1.Anket Soruları

Not: Birden fazla tercihiniz varsa önem sırasına göre () bu şekilde şıkların yanına açılmış sorularda) numaralandırınız.

1) Bu okulu seçmekteki amacınız nedir?

- () a- İlköğrenim sonrasında sanat alanında ortaöğrenim görmek
- () b Eğitim Fakültelerinin ilgili bölümlerinde yüksek öğretim görmek ve sanat alanında eğitimci olmak
- () c- Güzel Sanatlar Fakültelerinde yüksek öğretim görmek
- () d- Mezuniyet sonrası bu alanda özel olarak çalışmak
- () e- Benim fikrim değildi, ailemin isteği üzerine bu bölümü seçtim
- () f- Diğer.....

2) Olanağınız olsa başka bir okul tercih eder miydiniz?

a- Evet

b- Hayır

3) Tercih ediyorsanız bunun nedenleri nelerdir?

- () a- Diğer derslerde daha başarılı olacağımı anladığım için
- () b- Ailem ile kendi beklentilerim uyuşmadığı için
- () c- Sanat alanında kendimi yetersiz hissettiğim için
- () d- Gelecekteki beklentilerime yanıt veremeyeceğini düşündüğüm için
- () e- Türkiye şartlarında sanatsal faaliyetlere yeterli olanak sağlanmadığı için
- () f- Üniversite eğitimini farklı bir bölümde yapabilmek için
- () g- Diğer.....

4) Almış olduğunuz sanat (grafik) eğitiminin size ne / neler kazandırdığını düşünüyorsunuz?

- () a- Sanatı tanımamı
- () b- Sanata olan ilgi ve becerilerin gelişmesini
- () c- Özgüvenin artmasını
- () d- Yaratıcı, üretken ve araştırmacı ruh kazanabilmemi
- () e- Düşünme gücünü geliştirmesini
- () f- Alana ilişkin teknik yeterlik kazandırılmasını
- () g- Diğer.....

5) Sanat (Grafik) derslerinde kendinizi ne derece huzurlu hissediyorsunuz?

- a- Çok iyi
- b- İyi
- c- Orta
- d- Kötü
- e- Çok kötü

6) Okuldan almış olduğunuz sanat (grafik) eğitiminden ne derece memnunsunuz?

- a- Çok memnunum
- b- Memnunum
- c- Biraz memnunum
- d- Memnun değilim

7) Sanatsal faaliyetleri ne kadar izliyorsunuz?

- a- Sürekli izliyorum
- b- Fırsat buldukça izliyorum
- c- İzlemiyorum

8) Sanatsal faaliyetleri izleyemiyorsanız nedeni nedir ?

- ☐ a- Yeterince duyurulmadığından
- ☐ b- Maddi olanaksızlıktan
- ☐ c- İlgimi çekmediğinden
- ☐ d- Yaşadığım ortamda yeterli sanatsal faaliyetler olmadığından
- ☐ e- Aile desteği göremediğimden
- ☐ f- Diğer.....

9) Okulunuzda sanat (grafik) eğitimi için yeterli fiziksel olanaklar sağlanıyor mu?

a- Evet

b- Hayır

10) Okulunuzda sanat (grafik) eğitimi için yeterli fiziksel olanaklar sağlanamıyorsa bunlar nelerdir?

- ☐ a-Gerekli olan araç- gereç yetersiz
- ☐ b- Ders saatleri yetersiz
- ☐ c- Dersleri destekleyici yeterli kaynak ve örneğin bulunmaması
- ☐ d- Derslikler sanat (grafik) eğitimine uygun değil
- ☐ e- Diğer.....

11) Sanat (Grafik) eğitiminde yeterli olanakların sağlanmış olması sizin başarınızı ne derece etkiler

a- Yaratıcılığımı artırır

b- Yaptığım işten zevk almamı sağlar

b- Biraz etkili olur

c- Fazla etkilemez

d- Diğer.....

12) Sanat (Grafik) dersleri diğer derslerinizi olumlu etkiliyor mu?

a- Evet

b- Hayır

13) Sanat (Grafik) dersleri diğer derslerinizi olumlu etkiliyorsa nedenleri?

- () a- Disiplinli çalışma alışkanlığı kazandım
- () b- Sanat dersleri ile diğer dersleri arasında olumlu bağlantı kurdum
- () c- Sanat eğitiminde ilerleye bilmem için diğer derslerin önemini kavradım
- () d- Yaratıcılığımın gelişmesi için bütünsel birikiminin önemini kavradım
- () e- Diğer.....

14) Sanat (Grafik) dersleri diğer derslerinizi olumsuz etkiliyorsa nedenleri?

- () a- Sanat dersleri fazla zamanımı alıyor
- () b- İki farklı alan arasında bağlantı kuramıyorum
- () c- Sanat eğitimi içinde diğer derslerin gereksiz olduğuna inanıyorum
- () d- Diğer.....

15) Eğitimde farklı beklentileriniz varsa bunlar nelerdir?

- () a- Farklı beklentim yok
- () b- Serbest ortam yaratılmasını bekliyorum
- () c- Sanat derslerinin görerek, yaşayarak verilmesi
- () d- Diğer derslere gereken önemin verilmesi
- () e- Bazı derslerin kaldırılması
- () f- İdarecilerin sanat eğitimcisi olması
- () g- Öğretmen - öğrenci diyalogunun daha yakın olması
- () h- Diğer.....

16) Mezun olunca ne yapmak istiyorsunuz?

- a- Eğitim Fakülteleri Resim-iş Eğitim Bölümünde okumak istiyorum
- b- Güzel Sanatlar Fakültelerinde okumak istiyorum
- c- Teknik eleman olarak bu alanda çalışmaya başlamak
- d- Meslek Yüksek Okullarının ilgili bölümlerinde okumak
- e- Yurt dışında alanımla ilgili yüksek öğretim görmek
- f- Diğer

17) Eğitiminiz boyunca tercihlerinizde bir değişiklik olduysa nedenlerini kısaca yazarmısınız?

18)Grafik derslerinde hangi bölümleri çekici buluyorsunuz

- ☐ a- Baskı Teknikleri
- ☐ b- Fotoğrafçılık
- ☐ c- Yazı
- ☐ d- Bilgisayar
- ☐ e- Diğer.....

19) Grafik Sanatının hangi özelliği ilginizi çekiyor?

- ☐ a- Tasarlanan işin çoğaltma teknikleri kullanılarak birden fazla yapılması
- ☐ b- Bilgisayar destekli yürütülmesi
- ☐ c- Teknolojiye açık olması
- ☐ d- Diğer.....

20) Grafik Sanatının hangi özelliği size itici geliyor

- ☐ a- Türkiye'de grafik tasarımının gerektiği yerde olmaması
- ☐ b- Kaynakların yetersizliği
- ☐ c- Okullarda teknolojinin yakından takip edilmeyişi
- ☐ d- Piyasa koşullarının sağlıklı olmayışı
- ☐ e- Diğer.....

Hazırlamış olduğum anket sorularını yanıtladığınız için teşekkürler !

Seçil ERSEZER KESİCİ

4.1.2. Anket Değerlendirme Hakkında Açıklama

Adı geçen okulların isimleri değerlendirme yapılırken çok anıldığından dolayı kısaltmalar kullanılmıştır, bunlar:

AGSL, Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi

GML, Gazi Meslek Lisesi'dir.

Bu anket değerlendirmesi yapılırken, yüzdeler dilimlerin hesaplanmasında sadece seçeneklerden tek tercih yapanlarla, tercihler sütunundan bir tanesi hesaplamalar için kullanılmıştır. İkinci tercih sütunu gözardı edilmiştir.

Yorumlamaların yapılmasında oransal problem yaşanmaması için konu mantığı çerçevesinde tercihli seçeneklerin değerlendirmesi ayrıca yapılmıştır.

Yüzdeler hesaplamalarda denek sayısının azlığı sebebiyle hesaplamalar yuvarlatılmamıştır. Standart sapma değeri en fazla % -0.55 olarak değer bulmuştur.

4.1.3. Anket Cevaplarının Değerlendirilmesi

Tablo 13. Anket Soru 1.

	A. GÜZEL SANATLAR LİSESİ (23 Öğrenci)				GAZİ MESLEK LİSESİ (15 Öğrenci)			
1) Bu okulu seçmekteki amacınız nedir?	Tek Tercih	1. Tercih	2. Tercih	Yüzde %	Tek Tercih	1. Tercih	2. Tercih	Yüzde %
a- İlköğretim sonrasında sanat alanında ortaöğretim görmek	(1) % 4.34			4.34				
b Eğitim Fakültelerinin ilgili bölümlerinde yüksek öğretim görmek ve sanat alanında eğitimci olmak	(2) % 8.6		(4) % 17.4	8.6		(1) % 6.66	(3) % 20	6.66
c- Güzel Sanatlar Fakültelerinde yüksek öğretim görmek	(9) % 39.13	(7) % 30.4		69.17	(1) % 6.66	(7) % 46.66		53.32
d- Mezuniyet sonrası bu alanda özel olarak çalışmak	(3) % 13		(3) % 13	13	(2) % 13.33		(3) % 20	13.33
e- Benim fikrim değildi, ailemin isteği üzerine bu bölümü seçtim					(2) % 13.33			13.33
f- Diğer...					(2) % 13.33			13.33
g- Boş	(1) % 4.34			4.34				
TOPLAM	23			99.45	15			99.97
Diğer Seçeneğine Yazılanlar					* Başka okula kayıt olamadığım için * Başka okul bulamadım			

Her iki lise öğrencilerinde % 50 den fazlasının aslında güzel sanatlar fakültelerinde yüksek öğretim görmek istedikleri için, bu okulları seçtikleri dikkat çekmektedir.

Aynı zamanda da eğitim fakültelerinin ilgili bölümlerinden de haberdar oldukları, bu bilinçle hareket eden öğrencilerinde oransal olarak % 26 sınıfın her iki okulda da dikkate aldığı görülmektedir.

Farklılık yaratacak bir boyutta; Gazi Meslek Lisesi öğrencilerinin % 13'ü ailelerinin isteği, diğer bir % 13'ü ise başka okul bulamadığını belirtmişlerdir. Bu geneli % 27'ye karşılık gelen öğrenciler mecburi bir lise eğitimi gördükleri düşüncesi içindedirler.

Tablo 14. Anket Soru 2.

2) Olanığınız olsa başka bir okul tercih eder miydiniz?	A. GÜZEL SANATLAR LİSESİ (23 Öğrenci)		GAZİ MESLEK LİSESİ (15 Öğrenci)	
	Toplam	Yüzde%	Toplam	Yüzde%
a- Evet	6	26.09	14	93.3
b- Hayır	17	73.91	1	6.7
TOPLAM	23	100	15	100

Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi (AGSL. Bundan sonra böyle anılacaktır) öğrencileri daha bilinçli bir şekilde öğrenim gördükleri okuldan memnun olduklarını belirtirken, Gazi Meslek Lisesi (GML. bundan sonra böyle anılacak) öğrencileri çok yüksek bir oranda memnuniyetsizliklerini ortaya koymuşlardır.

AGSL. öğrencileri ise 17. anket sorusunda açıklamasını bulan mazeretler çerçevesinde dört öğrencinin isteksizliği göze çarpmaktadır. Bu soruyu olumsuz cevaplandıran öğrencilerin oranıysa % 26'sını oluşturmaktadır.

Tablo 15. Anket Soru 3.

3) Tercih ediyorsanız bunun nedenleri nelerdir?	A. GÜZEL SANATLAR LİSESİ (6 Öğrenci)				GAZİ MESLEK LİSESİ (14 Öğrenci)			
	Tek Tercih	1. Tercih	2. Tercih	Yüzde%	Tek Tercih	1. Tercih	2. Tercih	Yüzde%
a- Diğer derslerde daha başarılı olacağımı anladığım için	(1) % 16.66			16.66			(1) % 7.14	
b- Ailem ile kendi beklentilerim uyuşmadığı için.						(1) % 7.14		7.14
c- Sanat alanında kendimi yetersiz hissettiğim için					(1) % 7.14	(3) % 21.42		28.56
d- Gelecekteki beklentilerime yanıt veremeyeceğini düşündüğüm için					(1) % 7.14		(4) % 28.57	7.14
e- Türkiye şartlarında sanatsal faaliyetlere yeterli olanak sağlanmadığı için	(1) % 16.66			16.66			(1) % 7.14	
f- Üniversite eğitimini farklı bir bölümde yapabilmek için	(1) % 16.66			16.66	(4) % 28.57	(3) % 21.42		49.99
g- Diğer.....	(2) % 33.33			33.33	(1) % 7.14		(1) % 7.14	7.14
h- Boş	(1) % 16.66			16.66				
TOPLAM	6			99.97	14			99.97
Diğer Seçeneğine Yazılanlar	* Özgür ortam olmadığından * Özgür ortam olmadığından				*Kültür derslerinde kendimi yetersiz buluyorum *Mesleki dersleri daha iyi öğrenebilmem için			

Olumsuzluk belirten öğrencilerin:

AGSL. öğrencilerinin başka okulu tercih nedenleri; ikisi okulunda yeterince özgür ortam bulamadığını düşündüğünden, biri üniversite sınavlarında başka bölümler düşündüğü için, aynı şekilde bir diğer öğrenci ise benzeri bir mazeret sebebiyle eğitim gördüğü kurum derslerinin düz liselerle farklılığından, diğeri ise Türkiye şartlarının sanat alanında yeterli olmadığını düşündüğünden memnuniyetsizliğini belirtmiştir.

GML. öğrencilerinin büyük bir oranı okulda aldıkları eğitim ile üniversite sınav sisteminin farklılığından kaynaklanan mazeretler çerçevesinde yoğunlaşmıştır. Sanat alanında yetersiz olduklarını belirten öğrencilerde toplam % 29 civarındadır. Mazeret belirten bir öğrenci, aslında bu alanda eğitim görmek istiyor, ancak aldıkları eğitimin yetersiz olduğunu düşünmektedir.

Tablo 16. Anket Soru 4.

	A. GÜZEL SANATLAR LİSESİ (23 Öğrenci)				GAZİ MESLEK LİSESİ (15 Öğrenci)			
4) Almış olduğunuz sanat (grafik) eğitiminin size ne / neler kazandırdığını düşünüyorsunuz?	Tek Tercih	1. Tercih	2. Tercih	Yüzde %	Tek Tercih	1. Tercih	2. Tercih	Yüzde %
a- Sanatı tanımamı.		(3) % 13.04	(3) % 13.04	13.04	(2) % 13.33			13.33
b- Sanata olan ilgi ve becerilerin gelişmesini.	(2) % 8.69	(1) % 4.34	(2) % 8.69	13.03	(2) % 13.33	(1) % 6.66	(1) % 6.66	19.99
c- Öz güvenin artmasını.		(2) % 8.69	(1) % 4.34	8.69			(2) % 13.33	
d- Yaratıcı, üretken ve araştırmacı ruh kazanabilmemi.	(6) % 26.08	(7) % 30.43	(1) % 4.34	56.51	(2) % 13.33	(5) % 33.33		46.66
e- Düşünme gücünün geliştirilmesini.		(1) % 4.34	(7) % 30.43	4.34		(1) % 6.66	(3) % 20	6.66
f- Alana ilişkin teknik yeterlik kazandırılmasını.					(1) % 6.66	(1) % 6.66		13.32
g- Diğer.....							(2) % 13.33	
h- Boş	(1) % 4.34			4.34				
TOPLAM		23		99.95		15		99.96
Diğer Seçeneğine Yazılanlar					* Sanatı tam anlamıyla tanıdığımı söyleyemem * Aslında bu işin tasarım değil matbaa işi olduğunu düşünüyorum			

Her iki okul öğrencisi de almış oldukları branş eğitiminin kendilerine neler kazandırabildiğini değişken oran ve yoğunluklarda kavramışlar.

GML. öğrencilerinden bir öğrenci yaptıkları işin yaratıcılık değil, direk üretime yönelik olduğunu düşünmektedir.

Tablo 17. Anket Soru 5.

	A. GÜZEL SANATLAR LİSESİ (23 Öğrenci)		GAZİ MESLEK LİSESİ (15 Öğrenci)	
5) Sanat (Grafik) derslerinde kendinizi ne derece huzurlu hissediyorsunuz?	Toplam	Yüzde %	Toplam	Yüzde %
a- Çok iyi	9	39.13	5	33.33
b- İyi	12	52.17	4	26.66
c- Orta	2	8.69	5	33.33
d- Kötü			1	6.66
e- Çok kötü				
TOPLAM	23	99.99	15	99.98

AGSL. öğrencileri içerisinde bulundukları ortamı açısından kendilerini genel olarak çok huzurlu nitelemişler. Okul içerisindeki ambiyansın genel olarak tatminkar olduğunu düşünmektedirler.

GML. öğrencileri ise % 60 civarındaki bir kısmı memnuniyetini belirtirken % 40'ı vasat olarak nitelemişler.

Tablo 18. Anket Soru 6.

	A. GÜZEL SANATLAR LİSESİ (23 Öğrenci)		GAZİ MESLEK LİSESİ (15 Öğrenci)	
6) Okuldan almış olduğunuz sanat (grafik) eğitiminden ne derece memnunsunuz?	Toplam	Yüzde%	Toplam	Yüzde%
a- Çok memnunum	12	52.17	5	33.17
b- Memnunum	1	4.34	4	26.66
c- Biraz memnunum	8	34.78	5	33.33
d- Memnun değilim	2	8.69	1	6.66
TOPLAM	23	99.98	15	99.82

Almış oldukları eğitim açısından, AGSL.'de bulunan öğrenciler büyük oranda çok memnun olmalarına rağmen, % 35'lik bir kesimi çok fazla tatminkar olmadığını düşünmekte. Sadece iki öğrenci ise eğitimi beğenmediğini belirtmiştir.

GML. öğrencilerinin ise % 33'ü eğitimi çok tatminkar bulurken aynı oranda bir grup bir miktar memnuniyet belirtmiş. Rahatsız olmayıp sadece memnuniyet belirten öğrencilerin oranıysa % 27 olmuştur. Memnuniyetsizlik belirten sadece bir öğrenci olmuştur.

Tablo 19. Anket Soru 7.

	A. GÜZEL SANATLAR LİSESİ (23 Öğrenci)		GAZİ MESLEK LİSESİ (15 Öğrenci)	
7) Sanatsal faaliyetleri ne kadar izliyorsunuz?	Toplam	Yüzde%	Toplam	Yüzde%
a- Sürekli izliyorum	6	26.08	1	6.66
b- Fırsat buldukça izliyorum	17	73.91	11	73.33
c- İzlemiyorum			3	20
TOPLAM	23	99.99	15	99.99

Her iki okul öğrencisinin % 75'i sanatsal faaliyetleri fırsat buldukça izlediğini belirtmiştir.

Ancak AGSL.'de sanatsal faaliyetleri izlemeyen öğrenci bulunmazken GML.'nin % 20 öğrencisi izlemediğini belirtmiştir.

Sürekli izlediğini belirtenler AGSL.'de % 25 iken, GML.'de oran sadece % 5 olmuştur.

Tablo 20. Anket Soru 8.

	A. GÜZEL SANATLAR LİSESİ (23 Öğrenci)				GAZİ MESLEK LİSESİ (15 Öğrenci)			
8) Sanatsal faaliyetleri izliyemiyorsanız nedeni nedir ?	Tek Tercih	1. Tercih	2.Tercih	Yüzde %	Tek Tercih	1.Tercih	2.Tercih	Yüzde %
a- Yeterince duyurulmadığından	(2) % 8.69		(1) % 4.34	8.69	(1) % 6.66	(2) % 13.33	(2) % 13.33	19.99
b- Maddi olanaksızlıktan						(1) % 6.66		6.66
c- İlgimi çekmediğinden					(2) % 13.33	(1) % 6.66		19.99
d- Yaşadığım ortamda yeterli sanatsal faaliyetler olmadığından		(1) % 4.34		4.34	(3) % 20	(1) % 6.66	(2) % 13.33	26.66
e- Aile desteği göremediğimden							(1) % 6.66	
f- Diğer.	(2) % 8.69			8.69				
g-Boş	(18) % 78.26			78.26	(4) % 26.66			26.66
TOPLAM	23			99.98	15			99.96
Diğer Seçeneğine Yazılanlar	* Zaman yetmiyor *							

AGSL. öğrencilerinin sanatsal etkinlikleri takip ettiğini belirtenlerinin % 80'i bu soruyu boş bırakmış.% 9'u yeterince duyurulmadığını düşünmektedir.

GML. öğrencilerinin % 25'lik bir bölümü sanatsal etkinlikleri izlediğinden dolayı boş olarak değerlendirmesine rağmen, % 45'i yaşadığı ortamda yeterince sanatsal faaliyetin bulunmadığını veya yeterince duyurulmadığını belirtmiştir. % 20'si ise bu faaliyetlerin ilgisini çekmediğini belirtirken, geriye kalanları aile desteği olmadığı ve maddi olanaksızlıktan olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 21. Anket Soru 9.

	A.GÜZEL SANATLAR LİSESİ (23 Öğrenci)		GAZİ MESLEK LİSESİ (15 Öğrenci)	
9) Okulunuzda sanat (grafik) eğitimi için yeterli fiziksel olanaklar sağlanıyor mu?	Toplam	Yüzde%	Toplam	Yüzde%
a- Evet	14	60.86	1	6.66
b- Hayır	9	39.13	14	93.33
TOPLAM	23	99.99	15	99.99

AGSL. öğrencilerinin % 60'ı branş eğitimi için yeterli fiziki ortam bulunduğunu belirtirken, % 40'ı fiziki olanakların yetersiz sağlandığını belirtmiştir.

GML. öğrencilerinin sadece %7'si fiziki ortamın yeterli olduğunu belirtmiş, % 93'ü hayır seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 22. Anket Soru 10.

	A.GÜZEL SANATLAR LİSESİ (23 Öğrenci)				GAZİ MESLEK LİSESİ (15 Öğrenci)			
10) Okulunuzda sanat (grafik) eğitimi için yeterli fiziksel olanaklar sağlanmıyorsa bunlar nelerdir?	Tek Tercih	1. Tercih	2.Tercih	Yüzde%	Tek Tercih	1.Tercih	2.Tercih	Yüzde%
a-Gerekli olan araç- gereç yetersiz	(5) % 21.73	(1) % 4.34		26.07	(3) % 20	(6) % 40	(3) % 20	60
b- Ders saatleri yetersiz	(3) % 13.04		(1) % 4.34	13.04			(1) 6.66	
c- Dersleri destekleyici yeterli kaynak ve örneğin bulunmaması	(2) % 8.69			8.69		(1) % 6.66	(3) % 20	6.66
d- Derslikler sanat (grafik) eğitimine uygun değil					(1) % 6.66	(3) % 20	(2) % 13.33	26.66
e- Diğer..							(1) % 6.66	
f-Boş	(12) % 52.17			52.17	(1) % 6.66			6.66
TOPLAM	23				15			
Diğer Seçeneğine Yazılanlar					*Günümüz koşullarına uygun değil			

AGSL. öğrencilerinin fiziki ortamı yeterli bulan % 52 öğrenci bu soruyu boş bırakmıştır. % 35 öğrenciyse araç-gereçleri yetersiz ve dersleri destekleyici kaynak ve örneğin bulunmamasını vurgulamıştır. Geriye kalan öğrenciler ders saatlerinin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

GML. öğrencileri % 60 gibi büyük bir oranda araç-gereç eksikliğinden şikayetlerini belirtirken, tercih kullananlarla birlikte % 26'sı yetersiz kaynak ve örneğin bulunmadığını belirtmiştir. Yine tercih kullananlarla birlikte genel bir problem olarak % 40'ı dersliklerinin sanat eğitimine uygun olmadığını belirtmiştir. Diğer seçeneğine ise bir öğrenci okul fiziki ortamının günümüz koşullarına göre ilkel kaldığını belirtmiştir.

Tablo 23. Anket Soru 11.

	A. GÜZEL SANATLAR LİSESİ (23 Öğrenci)		GAZİ MESLEK LİSESİ (15 Öğrenci)	
11) Sanat (Grafik) eğitiminde yeterli olanakların sağlanmış olması sizin başarınızı ne derece etkiler	Tek Tercih	Yüzde %	Tek Tercih	Yüzde %
a- Yaratıcılığını artırır	(13) % 56.52	56.52	(5) % 33.33	33.33
b- Yaptığım işten zevk almamı sağlar	(8) % 34.78	34.78	(7) % 46.66	46.66
c- Biraz etkili olur	(1) % 4.34	4.34	(2) % 13.33	13.33
d- Fazla etkilemez				
e- Diğer	(1) % 4.34	4.34	(1) % 6.66	6.66
TOPLAM	23	99.98	15	99.98
Diğer Seçeneğine Yazılanlar	*Çalışmaya teşvik eder		* .Aldığım sanat eğitiminin ilkel olduğuna inanıyorum	

AGSL. öğrencileri, şayet yeterli olanaklar sağlanırsa grafik eğitiminin yaratıcılıklarını % 56 oranında arttıracığını, % 35'i yaptığı işten zevk almasını sağlayacağını belirtmişlerken, % 4.5'i çok az etkili olacağını, diğer seçeneğini işaretleyen öğrenci ise çalışmaya teşvik edebileceğini belirtmiştir.

GML. öğrencilerinde ise yaratıcılığının artacağını düşünenler % 30, yaptığım işten zevk almamı sağlar diyenler % 47 olurken, % 13'le biraz etkili olabileceğini belirtmişlerdir. % 7 oranında diğer seçeneğini oluşturan öğrenci aldığı sanat eğitiminin yetersiz olduğunu düşünmektedir.

Ancak her iki okul öğrencileride ne şekilde olursa olsun, sanat eğitiminin mutlaka bir şekilde kendilerini etkileyeceğini düşünmektedir.

Tablo 24. Anket Soru 12.

	A. GÜZEL SANATLAR LİSESİ (23 Öğrenci)		GAZİ MESLEK LİSESİ (15 Öğrenci)	
12) Sanat (Grafik) dersleri diğer derslerinizi olumlu etkiliyor mu?	Toplam	Yüzde %	Toplam	Yüzde %
a- Evet	(17) % 73.91	73.91	(6) % 40	40
b- Hayır	(6) % 26.09	26.09	(9) % 60	60
TOPLAM	23	100	15	100

AGSL.'de grafik derslerinin diğer derslerini olumlu etkilediğini düşünen öğrencilerin oranı % 74 olurken, olumsuz etkilendiğini belirten öğrenciler % 26 olmuştur.

Ancak GML. öğrencileri derslerini olumlu etkilemediğini düşünen öğrencilerin oranı % 60 olurken, etkileyeceğini düşünen öğrenciler % 40 olmuştur.

Tablo 25. Anket Soru 13.

	A. GÜZEL SANATLAR LİSESİ (23 Öğrenci)				GAZİ MESLEK LİSESİ (15 Öğrenci)			
13) Sanat (Grafik) dersleri diğer derslerinizi olumlu etkiliyorsa nedenleri?	Tek Tercih	1. Tercih	2. Tercih	Yüzde %	Tek Tercih	1. Tercih	2. Tercih	Yüzde %
a- Disiplinli çalışma alışkanlığı kazandım	(2) % 8.69			8.69			(1) % 6.66	
b- Sanat dersleri ile diğer dersleri arasında olumlu bağlantı kurdum	(2) % 8.69	(2) % 8.69		17.13	(1) % 6.66		(1) % 6.66	6.66
c- Sanat eğitiminde ilerleyebilmem için diğer derslerin önemini kavradım	(4) % 17.39	(1) % 4.34		21.73	(2) % 13.33	(2) % 13.33	(1) % 6.66	26.66
d- Yaratıcılığımın gelişmesi için bütünsel birikiminin önemini kavradım	(2) % 8.69		(4) % 17.39	8.69		(2) % 13.33	(2) % 13.33	13.33
e- Diğer..	(2) % 8.69	(1) % 4.34		13.03		(1) % 6.66		6.66
f-Boş	(7) % 30.43			30.43	(7) % 46.66			46.66
TOPLAM	23			99.7	15			99.97
Diğer Seçeneğine Yazılanlar	*Bence olumlu etkisi yok *Sanat geniş bir çerçeve kazandırdı, kavrama yetisi *							

AGSL. öğrencilerinin % 30'u cevap vermezken, sanat dersleri ile diğer dersler arasında bağlantı kurduğunu ve sanat eğitiminde ilerleyebilmek için diğer derslerin önemini kavradığını düşünenlerin oranı % 40 olmuş. Disiplinli çalışma alışkanlığı kazandığını % 9 öğrenci belirtmiştir. Diğer seçeneğini yazan bir öğrenciyle ki "sanat eğitiminin geniş bir çerçeve, kavrama yetisi kazandırdığını" belirten öğrenci ve "d" seçeneğinde belirtilen "Yaratıcılığımın gelişmesi için bütünsel birikimin önemini kavradım " seçeneğinde ikinci tercih kullananlarla birlikte oranı % 30 olarak gerçekleşmektedir.

GML. öğrencileri ise % 47 oranında cevap vermemişlerdir. Sanat eğitimi derslerinin de, diğer derslerin de önemsenmesi gerektiğini düşünenler tercih kullananlarla birlikte % 33 olmuştur. Sadece tercihler üzerine seçim yapan dört öğrenci yaratıcılığın gelişmesinde bütünsel birikimin önemini kavradığını belirtirken, oranı % 27 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 26. Anket Soru 14.

	A. GÜZEL SANATLAR LİSESİ (23 Öğrenci)				GAZİ MESLEK LİSESİ (15 Öğrenci)			
14) Sanat (Grafik) dersleri diğer derslerinizi olumsuz etkiliyorsa nedenleri?	Tek Tercih	1. Tercih	2.Tercih	Yüzde%	Tek Tercih	1.Tercih	2.Tercih	Yüzde%
a- Sanat dersleri fazla zamanımı alıyor	(4) % 17.39	(1) % 4.34	(1) % 4.34	21.73		(3) % 20		20
b- İki farklı alan arasında bağlantı kuramıyorum	(2) % 8.69		(1) % 4.34	8.69	(1) % 6.66	(1) % 6.66	(2) % 13.33	13.32
c- Sanat eğitimi içinde diğer derslerin gereksiz olduğuna inanıyorum	(1) % 4.34	(1) % 4.34	(1) % 4.34	8.68	(2) % 13.33		(2) % 13.33	13.33
d- Diğer.		(1) % 4.34		4.34				
e-Boş	(13) % 56.52			56.52	(8) % 53.33			53.33
TOPLAM	23			99.96	15			99.98
Diğer Seçeneğine Yazılanlar	*Hangisine ağırlık vereceğimi şaşıyorum							

"Sanat derslerinin diğer derslerini olumsuz etkiliyorsa nedenleri nelerdir?" şeklindeki soruya AGSL öğrencilerinin % 56'sı cevap vermemiştir. Sanat derslerinin diğer derslerini olumsuz etkilediğini belirten öğrencilerin; % 17'si fazla zamanlarını aldığını, % 9'u iki farklı alanlar arasında bağlantı kuramadığını, % 9'u da diğer derslerin gereksiz olduğunu belirtmişlerdir.

Bu soruya GML öğrencilerinin % 53'ü cevap vermemeyi tercih etmiştir. Cevaplandıranlarınsa; % 20'si birinci tercih seçeneğinde sanat derslerinin zaman aldığını belirtmiştir. Tek tercih kullanan ve diğer tercihleri de seçenlerle birlikte % 27'si iki alan arasında bağlantı kuramadığını belirtirken, diğer % 27'si sanat dersleri dışındaki derslerin gereksiz olduğuna inandıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 27. Anket Soru 15.

	A.GÜZEL SANATLAR LİSESİ (23 Öğrenci)				GAZİ MESLEK LİSESİ (15 Öğrenci)			
15) Eğitimde farklı beklentileriniz varsa bunlar nelerdir?	Tek Tercih	1. Tercih	2.Tercih	Yüzde%	Tek Tercih	1.Tercih	2.Tercih	Yüzde%
a- Farklı beklentim yok	(1) % 4.34	(1) % 4.34		8.68	(1) % 6.66			6.66
b- Serbest ortam yaratılmasını bekliyorum	(3) % 13.04	(10) % 43.47		56.51	(3) % 20	(2) % 13.33	(3) % 20	33.33
c- Sanat derslerinin görerek, yaşayarak verilmesi	(3) % 13.34		(4) % 17.39	13.34		(7) % 46.66	(1) % 6.66	46.66
d- Diğer derslere gereken önemin verilmesi						(1) % 6.66	(1) % 6.66	6.66
e- Bazı derslerin kaldırılması	(2) % 8.69	(1) % 4.34	(4) % 17.39	13.03			(2) % 13.33	
f- İdarecilerin sanat eğitimcisi olması		(1) % 4.34	(4) % 17.39	4.34		(1) % 6.66	(3) % 20	6.66
g- Öğretmen - öğrenci diyalogunun daha yakın olması			(2) % 8.69				(1) % 6.66	
h- Diğer.....			(1) % 4.34					
TOPLAM		23		95.9		15		99.97

AGSL öğrencilerinin eğitim alanındaki beklentileri % 56 oranında serbest bir ortamı seçerken, % 9'u farklı bir beklentisinin olmadığını belirtmiş. Tercih kullananlarsa sanat derslerinin görerek yaşayarak işlenmesini isteyenlerle, bazı derslerin kaldırılmasını

belirtenlerin yanı sıra, idarecilerinde sanat eğitimcisi olmalarını isteyenlerin oranı % 35'ini oluşturmaktadır.

GML. öğrencileri ise büyük bir oranda, % 47'si sanat derslerinin görerek ve yaşayarak verilmesinden yanalarak, % 33'ü serbest bir ortam yaratılmasını taleptmişler. Diğer eğilimlerin dağılımı ise tercihler çerçevesinde gerçekleşmiş, idarecilerin sanat eğitimcisini olmalarını isteyenler üçüncü ağırlıklı ortalamayı oluşturmuşlar.

Tablo 28. Anket Soru 16.

	A. GÜZEL SANATLAR LİSESİ (23 Öğrenci)				GAZİ MESLEKLİSİ (15 Öğrenci)			
16) Mezun olunca ne yapmak istiyorsunuz?	Tek Tercih	1. Tercih	2. Tercih	Yüzde %	Tek Tercih	1. Tercih	2. Tercih	Yüzde %
a- Eğitim Fakülteleri Resim-iş Eğitim Bölümünde okumak istiyorum	(1) % 4.34			4.34	(1) % 6.66			6.66
b- Güzel Sanatlar Fakültelerinde okumak istiyorum	(20) % 86.95			86.95	(8) % 53.33			53.33
c- Teknik eleman olarak bu alanda çalışmaya başlamak					(2) % 13.33			13.33
d- Meslek Yüksek Okullarının ilgili bölümlerinde okumak								
e- Yurt dışında alanıyla ilgili yüksek öğretim görmek	(2) % 8.69			8.69	(1) % 6.66			6.66
f- Diğer.					(3) % 20			20
TOPLAM	23			99.98	15			99.98
Diğer Seçeneğine Yazılanlar					* İşyeri açmak istiyorum. * Ben hep iletişim bölümlerini hayal ediyorum. * Bir işe girmek türü farketmez.			

Güzel Sanatlar Fakültelerinde eğitim görmek isteyen öğrencilerin oranı % 87 olarak AGSL.'de gerçekleşmiş. % 9'u yurt dışında eğitim görmek istediklerini belirtmiştir. % 4'ü ise Eğitim Fakültelerinde öğrenim görmek istediklerini belirtmişlerdir.

GML. öğrencilerinin de büyük bir kısmı % 53'ü Güzel Sanatlar Fakültesinde öğrenim görmek isterken, % 7'si Eğitim Fakültelerinde, % 7'si de yurt dışında eğitimine devam etmek istediğini belirtmişlerdir. Teknik eleman olarak bu alanda çalışmak isteyenlerin oranı % 13 olarak gerçekleşmiştir.

Diğer seçeneğini tercih edenlerin oranı % 20 olmuş, bunlardan bir öğrenci herhangi bir işte çalışabileceğini, diğeri ise iş yeri açacağını belirtmiştir. Diğer seçeneği içerisinde yer alan bir öğrenci, İletişim Fakültesinde eğitimine devam etmek istediğini yazarak eğitimini sürdürmek istediğini belirten diğer guruplarla oranı, genelin % 73'ünü oluşturmaktadır.

Tablo 29. Anket Soru 17.

	A. GÜZEL SANATLAR LİSESİ (23 Öğrenci)	GAZİ MESLEK LİSESİ (15 Öğrenci)
17) Eğitiminiz boyunca tercihlerinizde bir değişiklik olduysa nedenlerini kısaca yazarmısınız?	* Bu okulda dört seneyi boşu boşuna geçirdim. Normal liseden mezun olanlar bile sanat eğitimi veren fakültelere rahatlıkla girebiliyor, * Bir değişiklik olmadı. * Bu okulu bitirdiğimde hakettiğim yere gelemeyeceğimi düşünüyorum. Çünkü ben dört yılımı feda ettim, normal liselerden mezun olanlar iki ay kurs alıp Güzel Sanatlar Fakültesine girebiliyor. * Şu anda bu okula girdiğim için pişman sayılabılırım. Normal lise mezunu olsam da Güzel Sanatlar Fakültesine girme şansım çok büyük * Bu okulun umduğum gibi olmaması. Bazı konularda yetersiz oluşu. Gereken özgür ortamın bulunmayışı ve diğer kültür dersi ile sanat dersleri arasında sıkışıp kalıyorum. * Eğitimim boyunca tercihim üzerinde bir değişiklik olmadı ama bu tercihim üzerine daha da yoğunlaştım.	* Bu alanda yeterince eğitilemedim. Çünkü desen dersimiz iki yıldır yok, üstelik üniversiteler yetenek sınavıyla alıyorlar. Bir de iş bulabileceğimiz ortamlar kısıtlı. * İlk önceleri hep bir denizci olmak istemiştım. Fakat orta okulda resim öğretmenimin resimlerimi beğenmesi tasarımlara ve sergilere önem verdiğimi görerek grafik ile ilgilenmemi istedi. Tabiki ailemin de bu bölümü seçmende büyük etkisi olmuştur. Bölümü çok seviyorum ileride bana sağlayacağı olanaklarından. * Aslında olmadı ben hep iletişimi istedim. Ailem öğretmen olmamı. Ben hala iletişimi istiyorum. Ama tek bir işe saplanmak o kadar önemli değilmiş. Kendime en fazla üç ideal bulup onları hedefleyeceğim. * Hedefim liseyi bitirmek. Başka birşey yok. * Grafik alanında kendimi tahmin ettiğimden daha yeterli bulmam. * Ortasonda AGSL'ne girmek istemiştım sınavı kaçırmışım, bu yüzden tek bu okula gelmek mecburiyetindeyim. AGSL'ni kazanmış olsaydım daha iyi bir öğrenim göreceğime eminim. * Eğitim konusunda aslında tercihim hemşirelik, ikincisi polislik, üçüncüsü grafikti. Bu bölümde okuyunca grafik cazip geldi. * Hukuk okumak istedim ama şimdi Güzel Sanatlarda okumak istiyorum nedeni ise hukuk okuyacak birikimim yok.

Tablo 30. Anket Soru 18.

	A.GÜZEL SANATLAR LİSESİ (23 Öğrenci)				GAZİ MESLEK LİSESİ (15 Öğrenci)			
18)Grafik derslerinde hangi bölümleri çekici buluyorsunuz	Tek Tercih	1. Tercih	2.Tercih	Yüzde%	Tek Tercih	1.Tercih	2.Tercih	Yüzde%
a- Baskı Teknikleri	(5) % 21.73	(2) % 8.69	(4) % 17.39	30.42		(1) % 6.66	(2) % 13.33	6.66
b-Fotoğrafçılık	(7) % 30.43	(6) % 26.08	(2) % 8.69	56.51	(1) % 6.66	(1) % 6.66	(11) % 73.33	13.32
c- Yazı								
d- Bilgisayar	(2) % 8.69	(1) % 4.34	(3) % 13.04	13.03		(11) % 73.33		73.33
e- Diğer...					(1) % 6.66			6.66
TOPLAM	23			99.96	15			99.97
Diğer Seçeneğine Yazılanlar					* Hiç birini doğru dürtüst görmüyoruz.			

Grafik, ders eğitimlerinden en çok hangilerini tercih ettikleri şeklindeki soruya AGSL. öğrencileri: % 56 oranında fotoğrafçılık, % 30'la baskı teknikleri, %13 oranıyla da bilgisayar derslerini tercih ettiklerin belirtmişlerdir.

Aynı soruda, GML. öğrencileri büyük bir oranla fotoğrafçılık derslerini tercih ederken, ikinci sırada tercihler bilgisayar derslerinde gerçekleşmiştir. Baskı teknikleri dersleri ise daha zayıf tercihler içerisinde yer almıştır. Diğer hanesine bir öğrenci hiç bir dersin tatminkar seviyede okutulmadığına inandığını belirtmiştir.

Tablo 31. Anket Soru 19.

	A.GÜZEL SANATLAR LİSESİ (23 Öğrenci)				GAZİ MESLEK LİSESİ (15 Öğrenci)			
19) Grafik Sanatının hangi özelliği ilginizi çekiyor?	Tek Tercih	1. Tercih	2.Tercih	Yüzde%	Tek Tercih	1.Tercih	2.Tercih	Yüzde%
a- Tasarlanan işin çoğaltma teknikleri kullanılarak birden fazla yapılması	(7) % 30.43		(1) % 4.34	30.43			(3) % 20	
b- Bilgisayar destekli yürütülmesi	(2) % 8.69			8.69	(4) % 26.66	(5) % 33.33	(1) % 6.66	59.99
c- Teknolojiye açık olması	(11) % 47.82	(1) % 4.34		52.16		(4) % 26.66	(3) % 20	26.66
d- Diğer.	(1) % 4.34			4.34	(1) % 6.66		(2) % 13.33	6.66
e-Boş	(1) % 4.34			4.34	(1) % 6.66			6.66
TOPLAM	23			99.96	15			99.97
Diğer Seçeneğine Yazılanlar	* Bilgisayar dersimi varmış, ben farketmemişim.				* Her alanda grafikere ihtiyaç var. * Fotoğrafçılık. * Özgün yaratmaya yöneltmesi.			

Grafik sanatlara öğrencilerin eğilimlerini belirlemeye yönelik bu soruya AGSL öğrencileri, % 52 oranında teknolojiye açık olması derken, % 30'u tasarısını gerçekleştirdiği işinin çoğaltılmasını tercih etmiştir. Diğer seçeneğini işaretleyen bir öğrenci buraya okullarında bilgisayar dersi ve bilgisayarın bulunmadığını kendi üslubunca espirili ve hicvedici bir tarzda belirtmiştir. % 9'u ise bilgisayar destekli grafik eğitimi tercih etmiştir. Bu şartlar altında hem bu tercihin ve diğer soruda % 13 oranında tercih edilen bilgisayar derslerinin sadece öğrencilerin kendi kişisel yönelimleri içerisinde olduğu ortaya çıkmaktadır.

GML öğrencileri % 59 gibi bir oranla bilgisayar destekli yürütülmesi seçeneğini tercih ederken, % 26'sı teknolojiye açıklığını tercih etmiştir. Tasarlanan işlerin çoğaltma teknikleriyle üretimini tercihleriyle belirleyen öğrenciler üçüncü en fazla tercihi bu seçenekte değerlendirmişlerdir. Diğer seçeneğine; bir öğrenci grafikere olan ihtiyacı belirtmiş, ikinci öğrenci grafik eğitimi içerisinde fotoğrafçılığın, diğer öğrenciyse özgün yaratmaya yöneltmesinin ilgisini çektiğini vurgulamıştır.

Tablo 32. Anket Soru 20.

20) Grafik Sanatının hangi özelliği size itici geliyor	A. GÜZEL SANATLAR LİSESİ (23 Öğrenci)				GAZİ MESLEKLİSESİ (15 Öğrenci)			
	Tek Tercih	1. Tercih	2. Tercih	Yüzde %	Tek Tercih	1. Tercih	2. Tercih	Yüzde %
a- Türkiye'de Grafik Tasarımının gerektiği yerde olmaması	(3) % 13.04		(2) % 8.69	13.04	(1) % 6.66	(5) % 33.33	(3) % 20	39.99
b- Kaynakların yetersizliği	(2) % 8.69	(1) % 4.34	(2) % 8.69	13.03	(1) % 6.66		(4) % 26.66	6.66
c- Okullarda teknolojinin yakından takip edilmeyişi	(8) % 34.78	(5) % 21.73		56.51	(1) % 6.66	(5) % 33.33	(3) % 20	39.99
d- Piyasa koşullarının sağlıklı olmayışı	(2) % 8.69		(2) % 8.69	8.69	(1) % 6.66			6.66
d- Diğer.					(1) % 6.66			6.66
e-Boş	(2) % 8.69			8.69				
TOPLAM	23			99.96	15			99.96
Diğer Seçeneğine Yazılanlar	*				* Grafik adı altında tabelacılık yapıyor.			

AGSL. öğrencileri grafik sanatının kendilerine itici gelen yönleri hakkındaki soruya; % 56 oranında okullardaki teknolojinin takip edilmeyişini belirtmişlerdir. İkinci sırada kaynak yetersizliğini belirten öğrenciler, üçüncü sırada da Türkiye'de gerektiği yerde olmadığını belirtmişlerdir

GML. öğrencileri ise tercihlerde dikkate alındığında % 40 genel oranları ile kaynak yetersizliğini ve okulların teknolojik yönden yetersizlikleri üzerinde durmuşlardır. Kaynakların yetersizliğini belirten seçenek ise ikinci sırada yer almaktadır. Piyasa koşullarının sağlıksızlığı seçeneği ile diğer şıkkında yer alan yorum grafikerliğin aslında halk arasında yanlış tanınması gibi problemleri içermektedir.

4.1.4.Anket Değerlendirmesi Genel Sonucu

Anketimizin sonucunda görülüyor ki her iki okul öğrencileride bu okullarda okumayı tercih ederlerken okudukları okulların devamındaki yüksek öğretim kurumlarına devam etmek maksadıyla bu kurumları tercih etmişlerdir. Mezuniyet sonrası bu alanda özel bir işte çalışma isteği içerisindeyler. Fakat GML. öğrencilerinin %13'ü ailesinin isteği çerçevesinde bu okullarda eğitim görmekte olduğunu belirtmiştir. Giriş eğilimleri açısından diğer bir faktör, olanakları olsa başka okulda öğrenim görmek isteyenler AGSL.'de sadece % 26 olurken GML.'de % 93 olarak çok yüksek bir oranda gerçekleşmiştir. Tercih nedenlerinde ise AGSL. öğrencilerinin % 33'ü normal eğitim içerisinde eğitim görmek istediklerini belirtirken bu oran GML. öğrencileri içerisinde % 50 olmuştur. GML.'de öğrenim gören öğrenciler kendi eğilimleri açısından tam bir kararlılıkla bu okulu tercih etmedikleri ortaya çıkmış ki bunun oranı % 29'u bulan yüksek bir oran olarak gerçekleşmiştir.

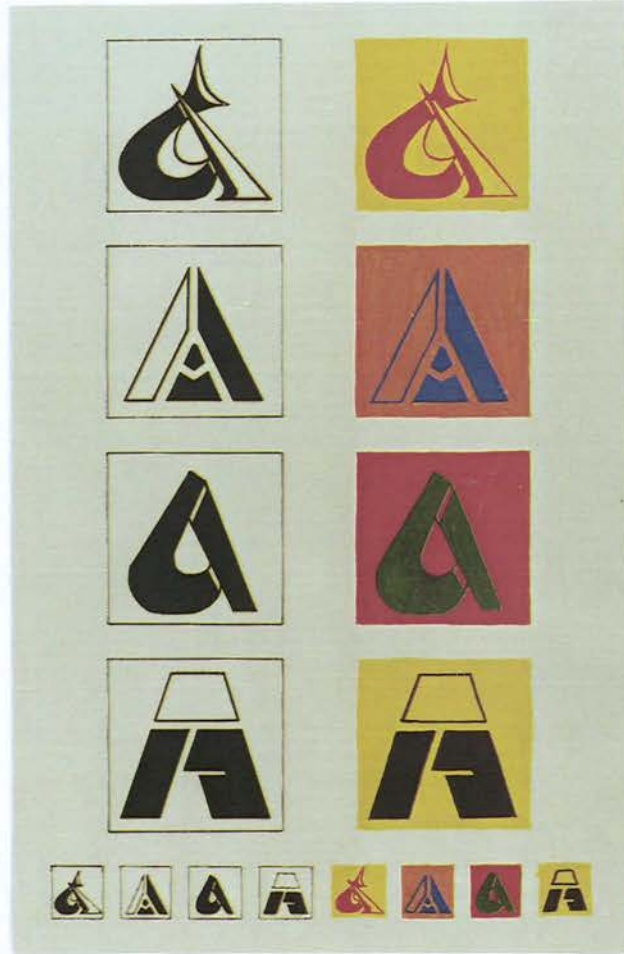
Almış oldukları eğitim sonucu yaratıcı ve üretken bir yapı kazanmaları gerektiğini düşünmelerine rağmen eğitimlerini, AGSL. öğrencileri % 44 oranında GML. öğrencileriye % 40 oranında fazla tatminkar bulmamışlardır. AGML.'de % 52, GML.'de % 33 öğrenci çok fazla tatminkar olarak nitelemişlerdir.

Sanatsal faaliyetlere karşı ilgileri AGSL. öğrencilerinde çok yüksek olmasına karşılık, GML. öğrencilerinin çeşitli mazeretler sunarak takip edemedikleri ortaya çıkmıştır, aynı zamanda % 20'si bu faaliyetlerin ilgisini çekmediğini belirtmiştir.

AGSL.'de öğrenci fiziksel olanakların yeterli olduğunu düşünürken araç gereç yetersizliğinin ve ders saatlerinin yetersizliğini vurguladıkları dikkat çekmekte.GML. öğrencileri % 93 gibi yüksek bir oranda bu yetersizliği vurgularken sağlıklı ortamın kendilerine sağlandığı takdirde yaratıcılıklarının ve yaptıkları işten zevk alma oranının artacağını da her iki okul öğrencileride belirtmişlerdir.

4.2. Eskişehir Gazi Meslek Lisesi İle Eskişehir Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin Yaptığı İşlerden Örnekler

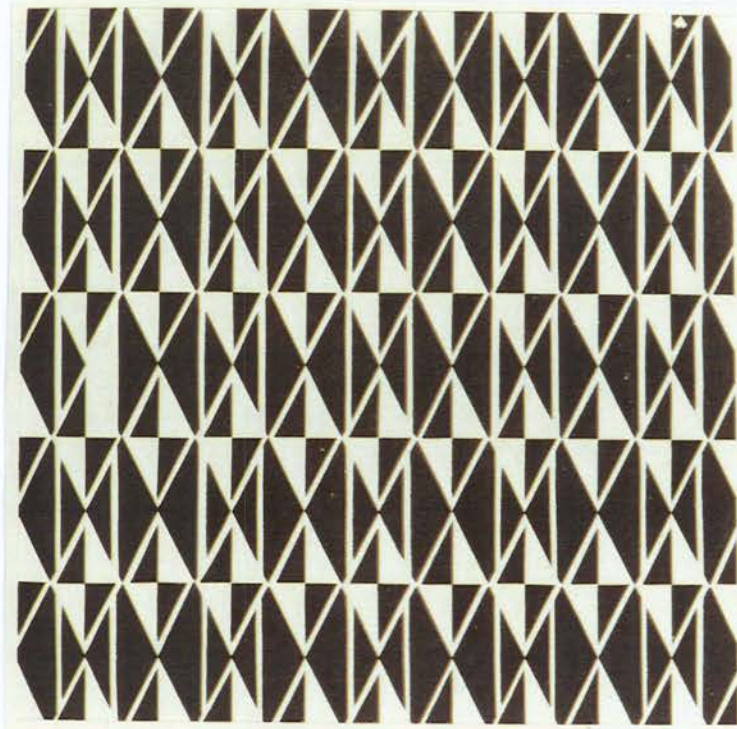
4.2.1.Eskişehir Gazi Meslek Lisesi Öğrencilerinin Yaptığı İşlerden Örnekler

Resim 1.Amblem Tasarımı, Guaj Boya, 35x50 cm

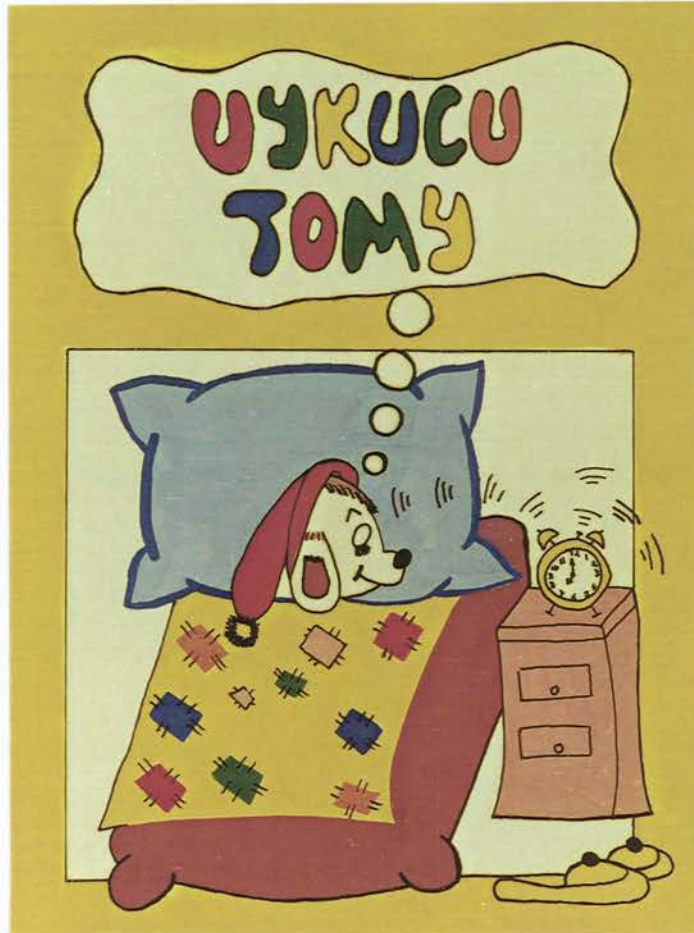
Resim 2. Logo Tasarımı, Guaj Boya, 15x21 cm

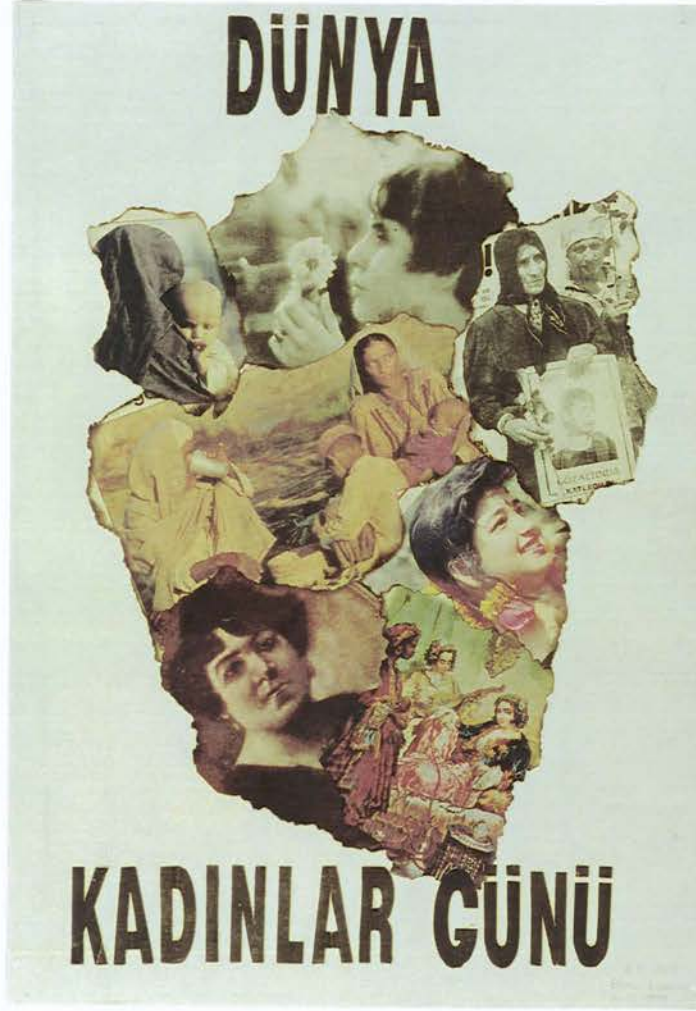
Resim 3. Dekor, Guaj Boya, 35x35 cm

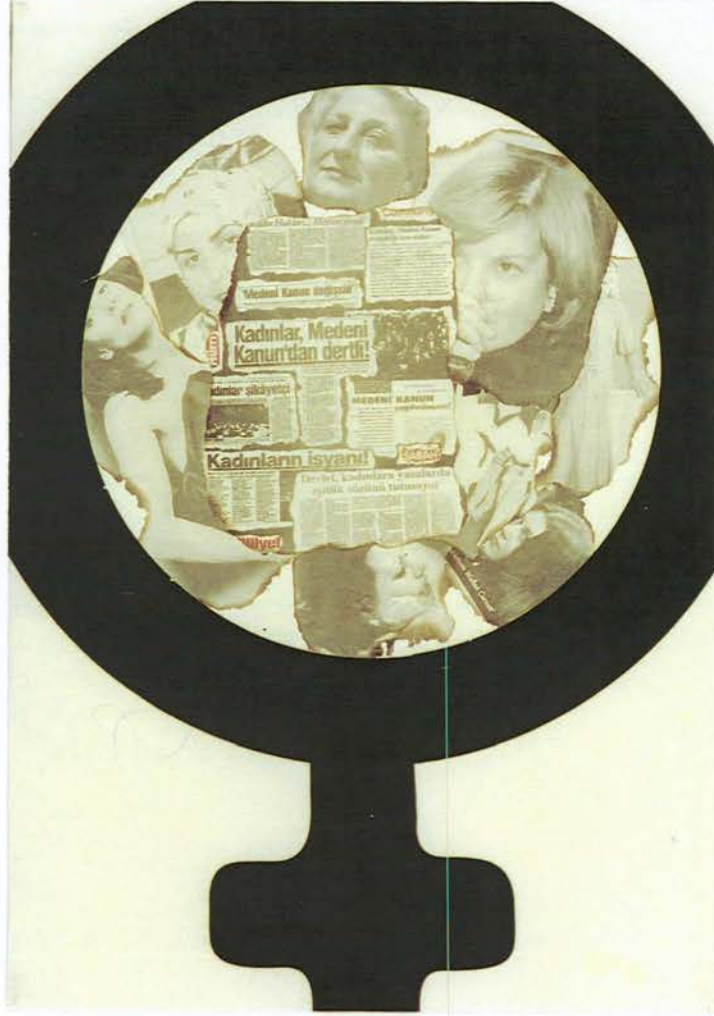
Resim 4. Broşür, Guaj Boya, 15x21 cm

Resim 5. Kitap Kapağı Tasarımı, Guaj Boya, 15x21

Resim 6. Afiş Tasarımı, Karışık Teknik, 50x70 cm

Resim 7. Afiş Tasarımı, Karışık Teknik, 35x50 cm

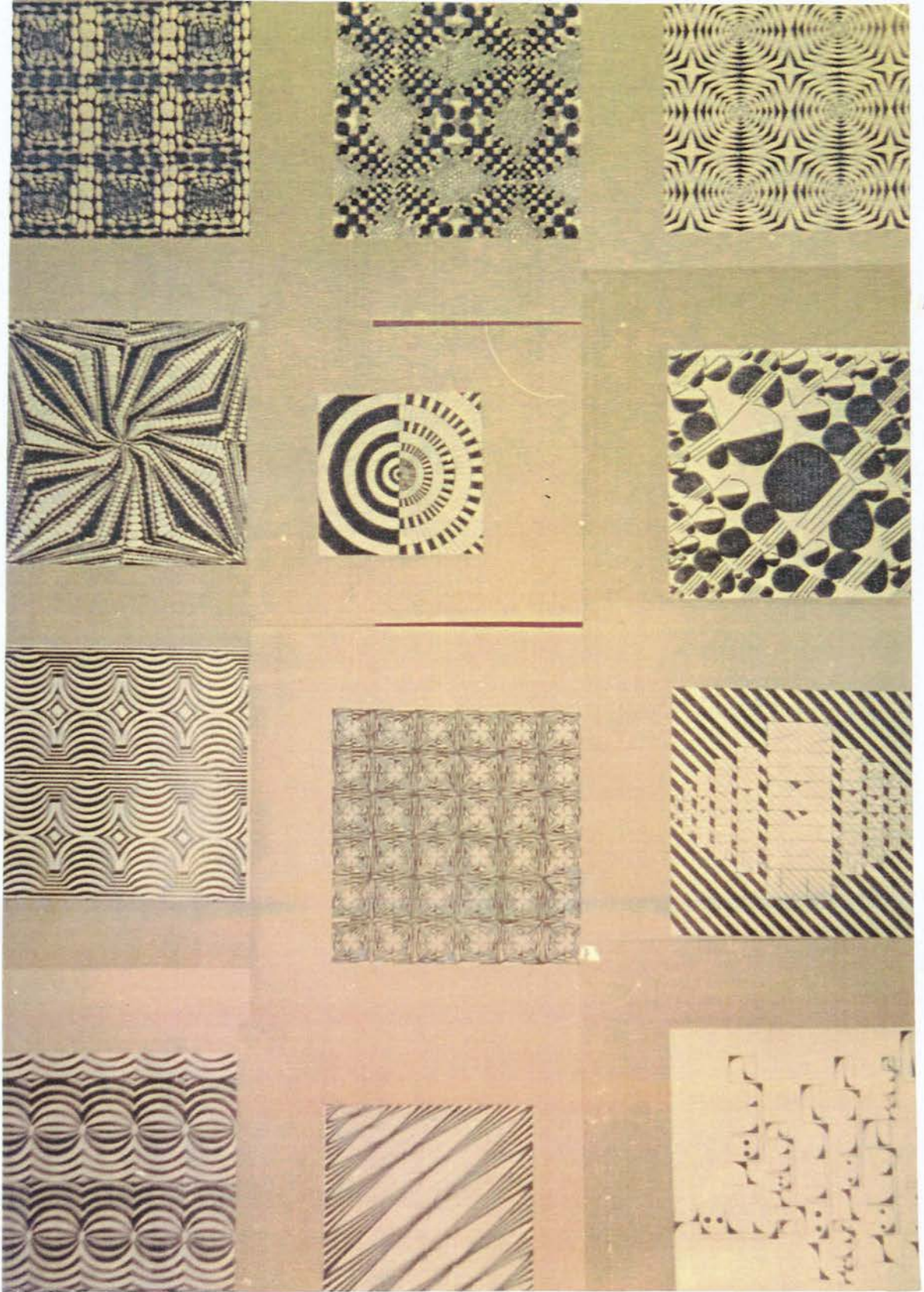
Resim 8. Afiş Tasarım, Guaj Boya, 35x 50 cm

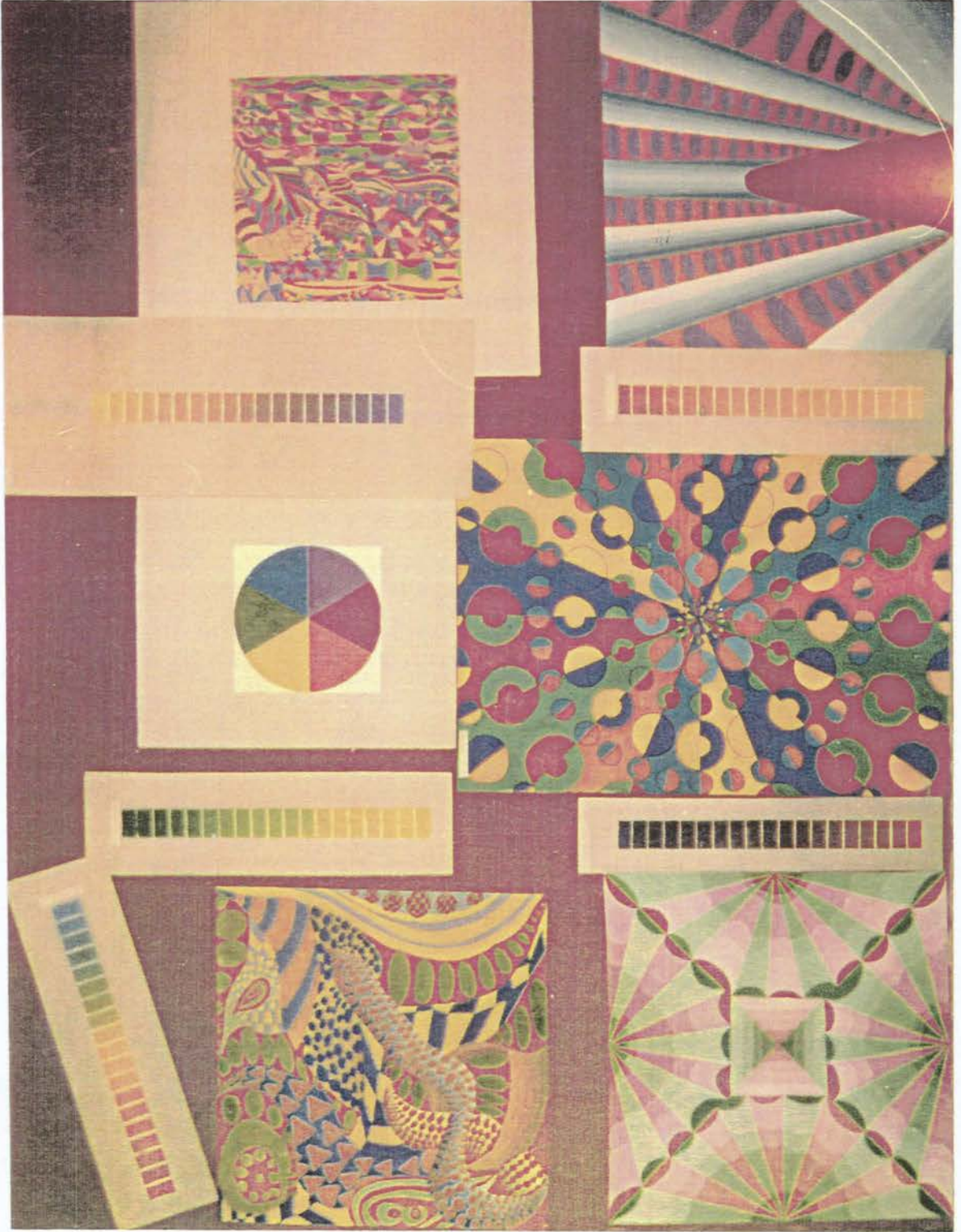
Resim 9. İpek Baskı, Bez Pano, 35x40 cm

Resim 10. Seramik Dekorlama, 5x15 cm

Resim 11. 1985-1986 Eğitim Öğretim Yılı Öğrenci Sergisinden Fotoğraf

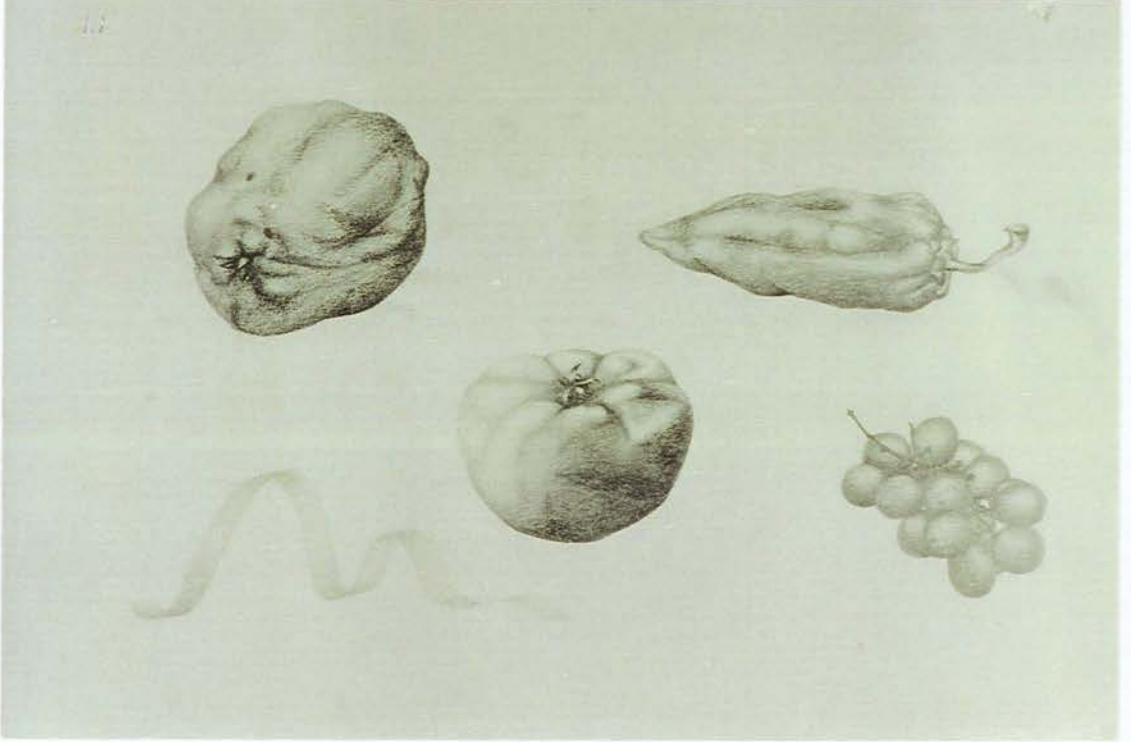

Resim 12. 1985-1986 Eğitim Öğretim Yılı Öğrenci Sergisinden Fotoğraf

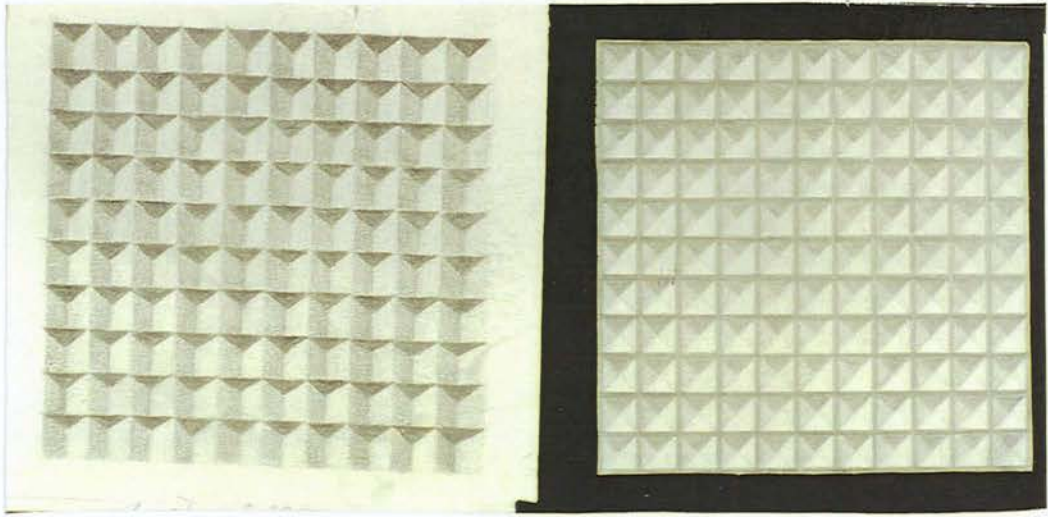

Resim 13. 1985-1986 Eğitim Öğretim Yılı Öğrenci Sergisinden Fotoğraf

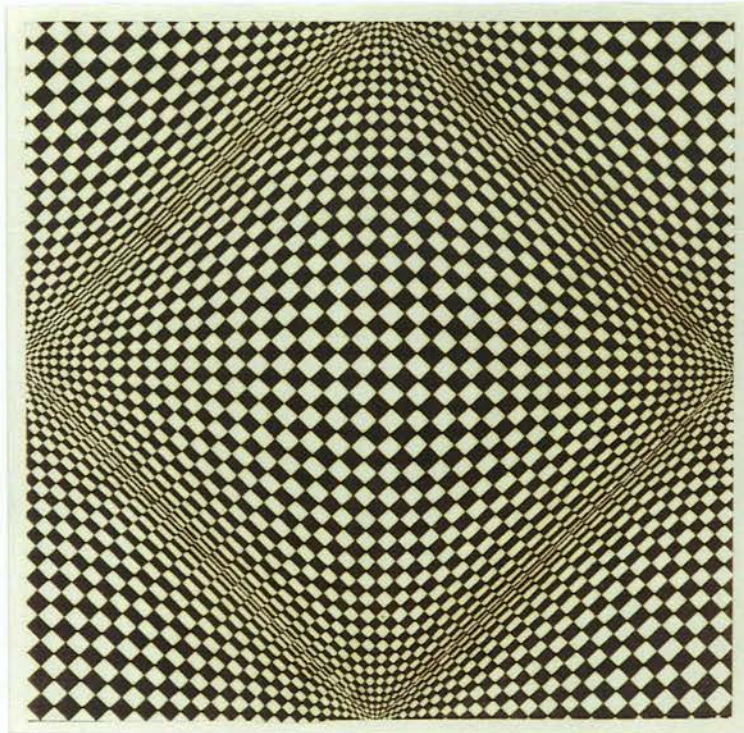
**4.2.2.Eskişehir Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin
Yaptığı İşlerden Örnekler**

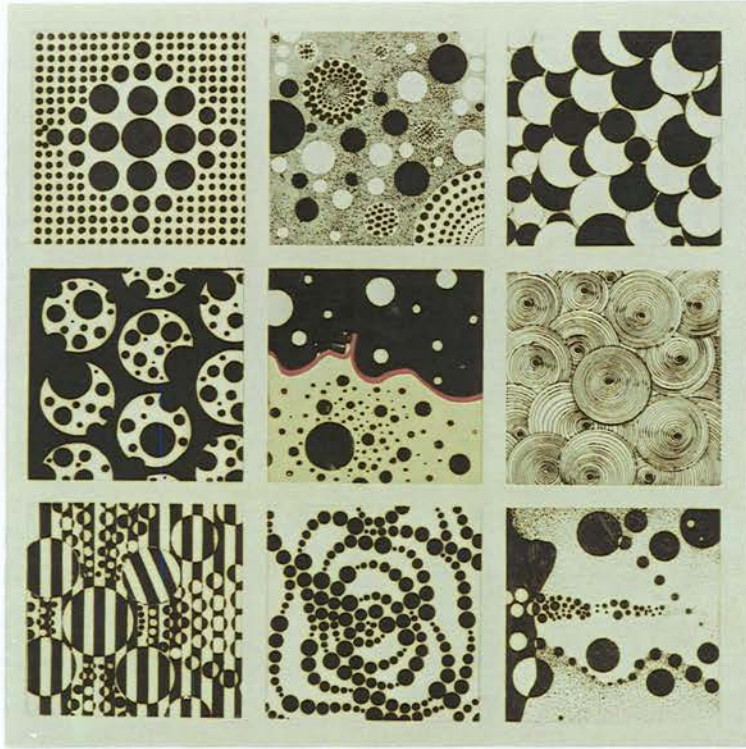
Resim 14.Obje, Kara Kalem, 35x50 cm

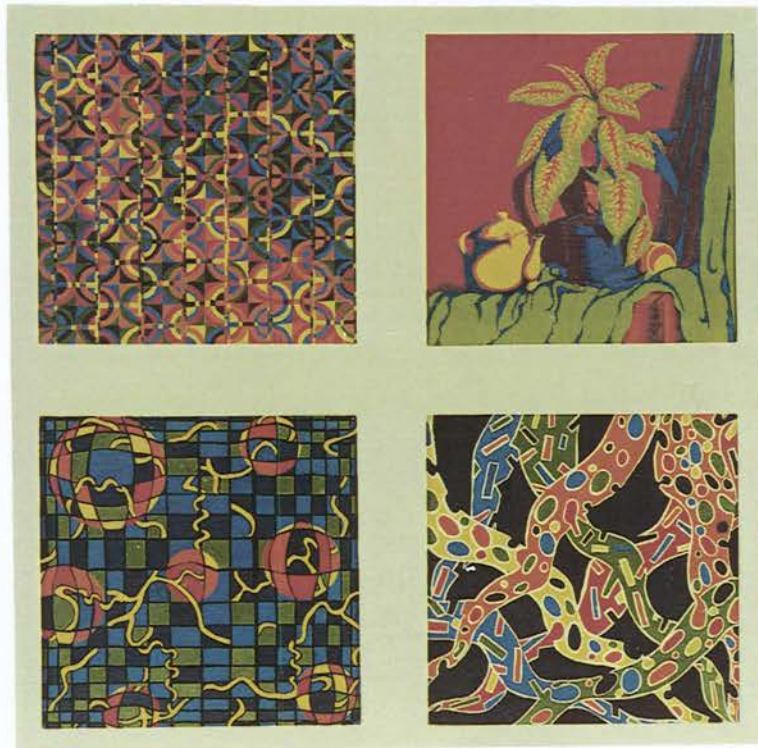
Resim 15. Dekor, Kara Kalem, 35x50 cm

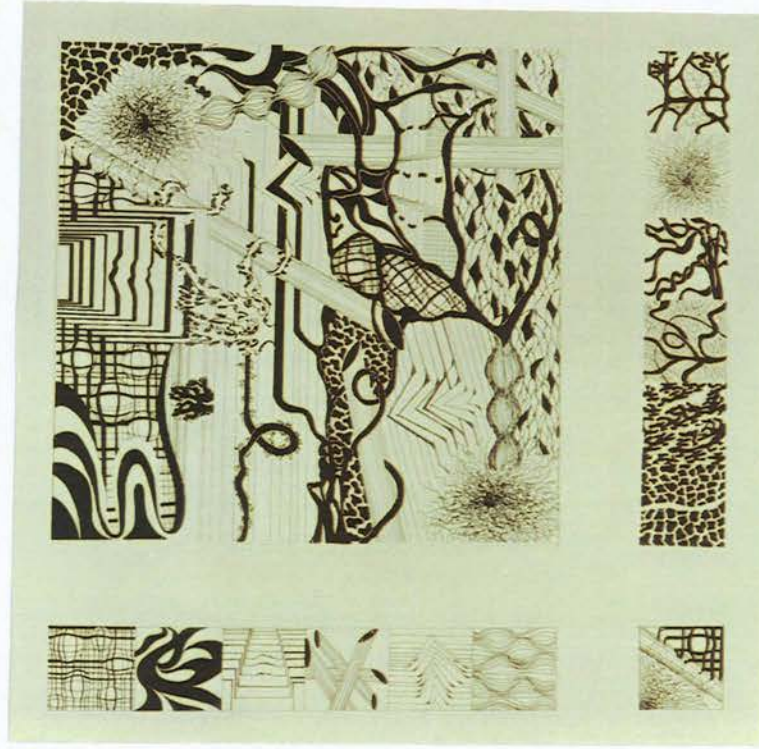
Resim 16. Optik Yanılsama, Guaj Boya, 35x50 cm

Resim 17.Doku Araştırması, Karışık Teknik, 50x70 cm

Resim 18.Doku, Guaj Boya, 50x70 cm

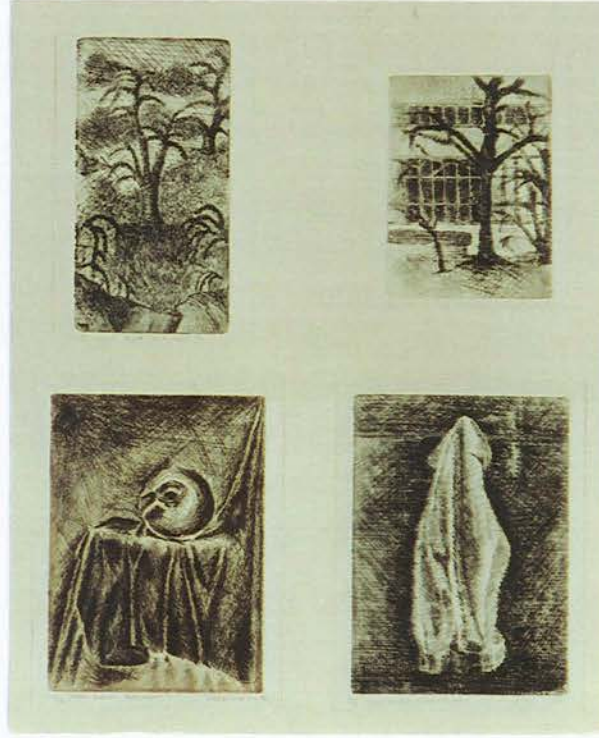
Resim 19.Doku, Guaj Boya, 35x50 cm

Resim 20.Linol Baskı, 35x35 cm

Resim 21. Linol Baskı, 35x50 cm

Resim 22.Çinko Baskı

Resim 23. Çinko Baskı, 35x40 cm

Resim 24 Çinko Baskı, 50x70 cm

Resim 25. İpek Baskı, 50x70 cm

Resim 26. Desen, Kara Kalem, 70x100 cm

Resim 27. Desen, Kara Kalem, 50x70 cm

Resim 28. Desen, Kara Kalem, 70x100 cm

4.2.3 Eskişehir Gazi Meslek Lisesi İle Eskişehir Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin Yaptığı İşlerin Genel Değerlendirilmesi

Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi ile Gazi Meslek Lisesi öğrencilerinin 1998-1999 öğretim yılı içerisinde yaptıkları örnek resim incelemesini yaparken meslek lisesi öğrencilerinin de 1985-1986 öğretim yılı içerisinde yapmış oldukları çalışmalara da yer verilmiştir.

Temel sanat eğitim dersi açısından Gazi Meslek Lisesi öğrencilerinin geçmiş dönemdeki işlere nazaran bariz bir farklılık gözlemlenmektedir. Grafiğe temel teşkil eden bu dersin her iki okul göz önüne alındığında Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinde neredeyse akademik düzeye yakın ürünler olduğu farkedilmektedir.

Bütün bu sanat eğitime yönelik derslerin esasını teşkil eden desen dersi dikkate alındığında Gazi Meslek Lisesi'nde desen uygulamalarının yok denilecek kadar az olduğu bir gerçektir. Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi'nde öğrencilerin yetenek sınavı ile okula girmesinin ve bu işe verdikleri önemin göstergesi olarak örnek desenlerle ortaya koymaktadırlar.

Genel anlamda yaratıcılık konusunda kısıtlı ortamların ve öğrencilerin ilgisizliğinden doğan bir sonuç olarak, Gazi Meslek Lisesindeki işler naif özellikler sergilemektedir. Ancak yaratıcılık konusunda Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi öğrencilerinin örnek uygulamalarda da başarılı oldukları ortadadır.

Gazi Meslek Lisesi'nin grafik bölümü olmasına karşılık Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi'nde grafik için gerekli olan baskı tekniklerinde daha uzmanlaşmışlardır. Grafiksel anlamda baskı teknikleri açısından bakıldığında; ürkek kendinden emin olmayan, taklide yönelik, küçük boyutlu çalışmalarla Gazi Meslek Lisesi Öğrencileri özensiz işler gerçekleştirmişlerdir. İfade özgürlüğü, kendine güven ve tekniği kullanma becerisi açısından Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi öğrencileri başarılı baskı uygulamaları ortaya koymuşlardır.

Fakat, Gazi Meslek Lisesi 1985-1986 yıllarındaki öğrencilerin işlerini incelediğimizde ürünlerindeki başarı isteklilik kendini belli etmektedir. Bu yıllarda ki öğrenci işlerinin farklılıklarını sorulduğunda öğretmenleri okula bilinçli bu alanda istekli ve orta okulda alana yatkın olduklarını fark eden öğrencilerin meslek lisesini tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nin açılması neticesinde istekli öğrencilerin meslek liselerinden bu liselere kaydıkları akla ilk gelen sebebi teşkil etmektedir. Ancak meslek liseleri yönetmelikler ve okullar içerisinde yapılan uygulamalar dikkate alındığında, diğer sebebin yanında ders saatlerindeki yapılan azaltmalar ve genel başarı oranının düşmesindeki motivasyon eksikliği de bir etkidir.

Geneli açısından incelendiğinde Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi öğrencilerinin yaptıkları işlerin ilgi, araştırma ve mevcut yeteneklerinin ortaya çıkmasının bir göstergesi olması yanında aldıkları eğitim konuları açısından bir farklılık bulunmadığı izlenmektedir. Konular ortak olmasına rağmen Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi öğrenci işlerinin tamamında daha homojen bir seviye izlenirken Gazi Meslek Lisesi öğrencilerinde okul seviyesine göre çok başarılı sayılabilecek işler yanında genele yayılan bir yetersizlik izlenmektedir.

4.3. Eskişehir Gazi Meslek Lisesi İle Eskişehir Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi İle İlgili Yönetmeliklerce Değerlendirilmesi

Okulların Kuruluşu Açısından;

Anadolu Güzel Sanatların kuruluşu 1989 yılında İstanbul'da olmuştur. Teknik Liseler ise 1865 yıllarında Mithat Paşa tarafından Kız Sanayi Mektep'i olarak açılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı'nda Teknik Liseleri Kız Meslek ve Erkek Meslek Liseleri olarak ayrılmıştır. Bu yapının içerisinde Grafik bölümü 1986 yılında İstanbul'da Üsküdar Mithat Paşa Kız Meslek Lisesi bünyesinde açılmıştır.

Yönetmelik Açısından;

Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi'nde yönetmelik (20 Haziran 1993 Sayı:21613) doğrultusunda öğretmen alımları bakanlık tarafından oluşturulan komisyonca sanatta yeterlilik sınavı yapılarak alınmaktadır.

Meslek liselerindeki öğretmenlerin atanmasında ise sadece Gazi Eğitim çıkışlı olması yeterli. Ancak atamalar bölümlerdeki branşlar göz önüne alınmadan yapılıyor. Yani öğretmende branş yeterliliğine bakılmıyor. Bakanlık iki okulda da sanat eğitimi verirken öğretmen alımında farklılık yaratmaktadır.

Öğrenci alımında Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nde ki yönetmelikte (20.Haziran.1993 Sayı:21613) belirtilen şartlardaki öğrencilere; Orta okul 2.sınıf başarı notu en az üç olan gireceği alanla ilgili yıl sonu notu en az 4 olan ve şube öğretmenler kurulunca aday seçilen öğrenciyi yetenek sınavına alıyorlar, adaylar arasından öğrenci seçilmektedir.

Meslek Lisesinde Grafik Bölümüne ise orta okul başarı notu en düşük, diğer bölümlere giremeyen öğrenciyi hiç bir şart gözetilmeden ve sınav uygulamadan alınmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığına göre okullardaki müfredat programlarına göre sanat derslerinin durumu;

Milli Eğitim Bakanlığının müfredat programlarına göre ders çizelgeleri (Meslek Liseleri için sayfa 53 Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri için sayfa 44 te verilmiştir.) doğrultusunda yapılan karşılaştırmayla oluşturulan tablo;

Tablo 33. Meslek Liselerindeki Grafik Bölümü Haftalık Ders Saati:

	9.sınıf	10.sınıf	11.sınıf
Ortak Genel Kültür Dersleri	25	4	5
Toplamı			
Bölüm Dersleri Toplamı	16	30	30
Bölüm Seçmeli Dersleri	-	4	4
Seçmeli Dersler	-	3	2
Toplam	41	41	41

Tablo 34. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Resim Bölümünde

Haftalık Ders Saati:

	9.sınıf	10.sınıf	11.sınıf
Ortak Genel Kültür Dersleri	30	13	13
Toplamı			
Bölüm Dersleri Toplamı	8	14	14
Bölüm Seçmeli Dersleri	-	9	9
Seçmeli Dersler	2	4	4
Toplam	40	40	40

Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi'nde grafik bölüm olarak yok, 10.sınıfta 4 saatlik bir ders olarak veriliyor.Bu derste baskı teknikleri gösteriliyor. Grafik bölümüne destek olan yazı sanatı, fotoğrafçılık, bilgisayar dersleri yer alıyor.

Düz liselerde resim dersi seçmeli olarak işleniyor.

Üniversite sınavlarında başarı gösterme açısından gerekli olan kültür dersleri iki okulda da son sınıfa doğru azalma göstermiştir.Bu oran meslek liselerinde daha belirgin olarak azalmıştır.Mesleki derslerde ise ters orantı olarak son sınıfa doğru yükselme vardır. Ama Meslek Liselerinde görülen bir sorun; baraj gösterilen on saatlik bilgisayar grafiği dersi okulda gerekli bilgisayar programları olmadığından işlenememektedir. Bu ders grafik derslerinde tasarım yapılarak telafi edilmeye çalışılmaktadır.

Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi'nde görülen bilgisayar dersi seçmeli bölümde yer alıyor ama öğretmen olmadığından işlenememektedir. Teknolojik açıdan endüstri çağına uygun yetiştirilmek istenilen meslek öğrencileri grafik için gerekli olan bilgisayar dersinden uzak bir eğitim görmektedir.

Meslek Liseleri'ndeki eğitim amacı ara eleman yetiştirmektir. İş olanakları açısından bakıldığında bilgisayar bilen teknik elemanlara ihtiyaç duyulmaktadır. Gerekli olan bilgisayar eğitimini öğrenciler alamadıkları için de piyasa koşullarında yeterli olamamaktadırlar.

Meslek Liseleri'nin teknik eleman yetiştirme kaygısına rağmen alan derslerinde yeterli atölye imkanları sağlanamamaktadır. Teknik eğitimin yetersizliği yanında genel kültür derslerinin de müfredattan kaynaklanan yetersizliği öğrencileri üniversite sınavlarında başarısızlığa itmektedir.

Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinde ise öğrencilerin seçilerek alınması, atölye ortamlarının uygun olması, programların müfredata uygun eğitim koşullarında gerçekleştirilebilmesinden dolayı amaca uygun kaliteli eğitim verilebilmektedir. Sanat eğitimi açısından, ilgili yüksek öğretime uygun nitelikte öğrenci yetiştirilmektedir. Sonuç olarak genel yetenek sınavıyla alan bölümlerde öğrenci başarıları da bu sonucu ispat eden niteliktedir.

Gazi Meslek Lisesi METGE. programı çerçevesinde çok iyi yönetmeliklerle donatılmış olmasına rağmen geleneksel eğitim anlayışları aksaklıklar ortaya çıkmasına sebep olmaktadır.

4.4. Eskişehir Gazi Meslek Lisesi İle Eskişehir Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin Mezun Olduklarında Kazandıkları Yüksek Öğretim Kurumları

4.4.1 Eskişehir Gazi Meslek Lisesi Öğrencilerinin Kazandıkları Yüksek Öğretim Kurumları

Gazi Meslek Lisesi Grafik bölümünde; okul idaresine bildirilen, anket uygulamasına katılan öğrencilerin, kazandıkları yüksek öğretim kurumları aşağıdaki şekilde gerçekleşmiştir.

Öğrencilerden yedisi bir yüksek öğretim kurumuna yerleşmiş.

- Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik Bölümü
- Anadolu Üniversitesi Matbaacılık Meslek Yüksek Okulu
- Anadolu Üniversitesi İşletme Fakültesi

- Anadolu Üniversitesi Turizm ve Otel İşletmeciliği Yüksek Okulu
- Üç öğrenci ise bir yüksek öğretim kurumuna yerleşmişler fakat bölümlerinin neler olduğu okul müdürlüğü tarafından bilinmemektedir.

4.4.2.Eskişehir Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi

Öğrencilerinin Kazandığı Yüksek

Öğretim Kurumları

Güzel Sanatlar Lisesi öğrencilerinin; okul idaresine bildirilen, anket uygulamasına katılanlarından on iki öğrenci bir yüksek öğretim kurumunda eğitim görmeye hak kazanmışlardır. Bu öğrencilerin kazandıkları bölümler aşağıda sıralanmıştır.

- Denizli Eğitim Fakültesi Resim-İş Eğitimi Bölümü
- Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim-İş Eğitimi Bölümü
- Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik Bölümü
- Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Animasyon Bölümü
- Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Heykel Bölümü
- Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim-İş Eğitimi Bölümü
- Gazi Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü
- Bilkent Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik Tasarımı Bölümü
- Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik Bölümü
- Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik Bölümü
- Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü
- Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim-İş Bölümü

4.5. Eskişehir Gazi Meslek Lisesi Ve Eskişehir Anadolu Güzel

Sanatlar Lisesi ile Yapılan Görüşmelerin

Değerlendirilmesi

4.5.1. Eskişehir Gazi Meslek Lisesi ile Yapılan

Görüşmelerin Değerlendirilmesi

Öğretmenler, öğrencilerin bu bölüme başlarken bilinçsiz ve alana ait ilgileri olmadan başladıklarını sonuç olarak da başarının olumsuz etkilendiğini belirttiler.

Meslek lisesi öğretmenliğine atanma koşulu için sadece Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi mezunu olmaları yeterli kabul edilmektedir. Öğretmenlerin yüksek öğretimde hangi ana sanat dalından mezun oldukları da önemsenmemektedir. Ders dağılımı uygulamasında da grafik veya resim branş ayırılmaksızın dağılım yapılıyor.

Atölye sayısı yetersiz, bir atölye içerisinde otuz kişi mevcutla ders işlenmeye çalışılıyor. Ders içeriğine uygun atölye düzenlemesi mevcut değil.

Öğrenciler son sınıfta, işletme dersinde, uygulamalı staj programına tabi tutuluyorlar. Ama bu da iş yerlerinin yeterli gördüğü öğrenciye staj vermek istemesiyle sınırlı. Yani staj yapma imkanından öğrencilerin bir kısmı faydalanamamaktadır.

Okul içerisinde giyim, seramik, el sanatları gibi farklı alanların bulunması bölümler arası ders seçiminde problem çıkmasına sebep oluyor. Sanat eğitim derslerine temel teşkil etmesi gereken bir uygulama dersi olan temel sanat eğitimi ortak ders saatleri arasında yer almaktadır. Bu ders Gazi Meslek Lisesi'nde ilk uygulandığı yıllarda haftada on saat uygulanmakta iken grafik bölümü öğrencilerinde el becerilerinin belirli bir temele oturduğu gözlemlenmiş. Temel sanat eğitimi ders saatlerinin giyim bölümü açısından fazla görüldüğü için dört saate düşürülmesine karar verilmiş. Bu yapılan uygulama grafik bölüm öğrencilerinin işlerindeki kalite düşüklüğüne sebep olmuştur.

1982 eğitim döneminde Uygulamalı Resim bölümüyken;

Temel Sanat Eğitimi on saat

Desen Dersi 1. sınıfta altı saat

2. sınıfta on saat olarak uygulanmış.

1987 Yılında grafik-resim bölümleri birbirlerinden ayrıldığında okul METGE projesine geçmiş.

Temel sanat eğitimi bir süre dört saat olarak uygulanmış sonra öğretmenlerin isteği üzerine altı saate çıkarılmış.

Desen dersi birinci sınıfta gösterilmiş sonraki sınıf müfredatından kaldırılmış. Desen dersi yerine ise bilgisayar dersi konulmuş ancak bilgisayarları teknolojik olarak çok eski ve program açısından yetersiz. Bu sebepten bilgisayar eğitimi verilememektedir.

4.5.2. Eskişehir Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi ile Yapılan Görüşmelerin Değerlendirilmesi

1993'de çıkarılan Tebliğler Dergisi'ndeki Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'ne öğrenci alımı ve öğretmen ataması konusundaki bilgiler dışında yeni bir yönetmelik bulunmamaktadır.

Öğretmenlerle yapılan görüşmelerde; öğrencilerin grafik sanat eğitimine ilgileri sorulduğunda, öğrencilerin bu bölümü biliçli bir şekilde tercih ettikleri, orta okuldan bu alanda bilgi sahibi olarak geldiklerini belirttiler. Ayrıca öğrenciler yetenek sınavlarında değerlendirmeye tabi tutulduktan sonra alındıkları için kayıt aşamasına gelebilen öğrenciler belirli bir seviyenin üzerinde yeterliliğe de sahip bulunmaktadır.

Tablo 35. 1993-1994 Eğitim-Öğretim Yılı Eskişehir Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi üniversite sınav sonuçlarını gösterir dağılımı

Seçenekler	Öğrenci f	%
Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi	6	28.57
Eğitim Fakülteleri Resim	3	14.29
Marmara Üniversitesi	1	4.76
Mimar Sinan Üniversitesi	1	4.76
Ankara Ü. Japon Dili ve Edebiyatı	1	4.76
Kazanamadı	9	42.86
Toplam	21	100.00

Tablo 35'de de görüldüğü gibi 1993-1994 eğitim öğretim yılı sonunda yüksek öğretim kurumlarına yerleşmeye hak kazanan öğrencilere oranla, 1998-1999 öğretim yılında mezun olan öğrencilerin başarı oranı daha yüksektir.

Okul eğitim programı içerisinde branşlaşmış bir eğitim bulunmamaktadır. Grafik, resim, heykel gibi branşlaşma yok, ancak öğrencilerin yüksek öğretim yetenek sınavlarına girme aşamaları düşünülerek branşlaşma açısından bir rehberlik faaliyeti sürekli olarak eğitim içerisinde uygulanmaktadır. Öğrenciler grafik alanına yönelik; "Baskı Teknikleri", "Fotoğrafçılık", "Yazı", "Tipografi" dersleri görmektedir.

Bilgisayar dersleri seçmeli ders olarak yönetmeliklerde görünüyorsa fakat uygulama aşamasında bu okulda da bilgisayar konusunda öğretmen ve yeterli donanımdan söz etmek mümkün değil. Baskı teknikleri dersi içinse atölyede bulunması gerekli aletler açısından yetersiz durumdadır.

Öğretmen atamaları yapılırken yeterlilik sınavı uygulanmakta, ancak branşlar itibarıyla eğitim veren öğretmenlerin ana sanat dalları dikkate alınmamaktadır. Müfredat veya uygulamalarda, örneğin fotoğrafçılık dersini veren öğretmenin resim veya grafik çıkışlı olması dikkate alınmamaktadır.

Fiziki yapı itibarıyla okul sanat eğitimine uygun bir görüntü içerisinde değildir. Okul binası görüntü itibarıyla da sanatla iç içe bir görünümde değildir. Her ne kadar öğrenciler anketlerde özgür bir ortam bulamadıklarını belirtse de, gerek öğretmenleriyle olan diyalogları gerekse atölye düzeni ve okulun fiziki koşulları bu konuda eğitim veren yüksek öğretim kurumlarını aratmamaktadır. Bu genel yapıdaki görüntü, öğrenciler farkedemese de ilk anda insanı öğrenci işlerinin kalitesinde ve genel olarak ortamda farketmektedir.

SONUÇ

Eskişehir Gazi Meslek Lisesi ve Eskişehir Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, temelde sanat ve tasarım eğitimi vermelerine karşın amaçları ve mezun ettikleri öğrencilerin nitelikleri açısından farklılık taşımaktadırlar. Eskişehir Gazi Meslek Lisesi'nin diğer bütün meslek liseleri gibi ara eleman yetiştirmek amacıyla kurulmuştur. Eskişehir Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi ve bu isimde faaliyet gösteren diğer okulların, üniversitelerin ilgili bölümlerinde lisans eğitimi almak isteyen öğrenciler için lise düzeyinde eğitim vermek amacıyla kurulmuştur.

Tez içerisinde belirtilen, meslek liseleri METGE projesi, öğrencinin alanında teknik eleman yetiştirmek amacıyla eğitim aşamasından iş bulma ve yerleştirme aşamasına kadar bir süreci içermektedir. Ancak yeterince çağdaşlaştırılmayan eğitim sistemi bu programın yaşama geçirilmesinde en büyük engeli oluşturmaktadır.

Eskişehir Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi öğrencileri bu okulu tercih ederlerken üniversite eğitimine ve sınavına hazırlık aşamasını bu okul içerisinde gerçekleştirebileceklerinin farkında bir öğrenim süreci geçirmektedirler. Eskişehir Gazi Meslek Lisesi öğrencileri ise genel olarak bu okulda aldıkları eğitim aşamasında yetersiz bir süreçten geçmekte ve mezuniyet aşamasında teknik eleman olarak çalışmamaktadırlar. Üniversite aşamasında ise mesleki eğitim veren fakültelere yerleşebilecekleri konusunda bilinçlendirilmemektedirler.

İki okulun da iyi bir eğitim düzeyine ulaşabilmek için amaçlarını net olarak ortaya koymaları gerekmektedir. Öğrenci karşılaştacağı sonuca göre okulunu seçebilmelidir. Bu net yaklaşım öğrenci ve eğitimcilerin yaşadıkları çelişkileri ortadan kaldıracaktır.

Farklı amaçlar taşıyan bu iki okulda da sanatsal yaklaşımlar içeren eğitim uygulamaları; yaratıcı, estetik kaygı içerisinde, gelenekselci tutumdan uzak ve çağdaş yaklaşımlarla sağlıklı bir eğitim düzeyine ulaşabilecektir.

KAYNAKÇA

Kitaplar

Atalay, Faruk. **Temel Sanat Öğeleri**. Eskişehir: A.Ü. Açıköğretim Fakültesi, 1994

Eti, Erol, Mustafa Aslıer ve Mümtaz Işingör. **Resim-1, Temel Sanat Eğitimi, Resim Teknikleri, Grafik Resim**. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi Web Ofset Tesisleri, 1986

Ficher, Ernest. **Sanatın Gerekliliği**. Çeviren: Cevat Çapan Sekizinci Basım İstanbul: Payel Yayınevi, 1995

Gençaydın, Zafer. **Sanat Eğitimi**. Eskişehir: A.Ü. Açıköğretim Fakültesi, 1993

Gökaydın, Nevide. **Eğitimde Tasarım Görsel Algı**. Sedit Yayınevi, 1989

Karasar, Niyazi . **Araştırmalarda Rapor Hazırlama**. Yedinci Basım. Ankara: 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd., 1994

_____. **Bilimsel Araştırma Yöntemi**. Sekizinci Basım. Ankara: 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd., 1995

Kırıçoğlu , Olcay Tekin . **Sanatta Eğitim**. Ankara: 1991.

Pektaş, Dilek. **Çağdaş Grafik Tasarımının Gelişimi**. İstanbul:Yapı Kredi Yayınları, 1992

San, İnci . **Sanat Eğitimi**. Ankara: 1991.

_____. **Sanatsal Yaratma ve Çocukta Yaratıcılık**. Birinci Baskı. Ankara: İş Bankası Yayınevi, 1977

Sözen, Metin ve Uğur Tanyeli. **Sanat Kavram Ve Terimleri Sözlüğü**. İstanbul: Remzi Kitabevi, 1993.

Tansuğ, Sezer. **Çağdaş Türk Sanatı**. İkinci Basım. Ankara: Remzi Kitabevi Yayınları, 1991

Tolstoy. **Sanat Nedir?**. Çeviren: Baran Dural. İstanbul: Şule Yayınevi, 1993

Tunalı, İsmail. **Estetik**. Üçüncü Basım. İstanbul: Remzi Kitabevi, 1993

Dergi

Grafik Sanatı Plastik Sanatlar Dergisi. İstanbul:1985

Yayınlanmamış Tez, Rapor ve Bildiriler

Buyurgan, Serap. "Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Öğrencilerinin Okul Beklentileri ve Eğitimleri İle Yönelindikleri Meslekler Arasındaki İlişki."Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi: 1996

Tepecik, Adnan." Grafik Tasarlama İlkelere Dayalı Tasarım Yöntem Teknikleri." Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: 1994

Telli,Hidayet. "Orta Öğretim Kurumları Resim-İş Öğretim ve Sorunları", Türk Eğitim Derneği Öğretim Toplantısı'nda sunulan bildiri, Ankara: 1990

Türkiye Güzel Sanatlar Eğitimi Geliştirme Özel İhtisas Komisyonu Raporu 1991.

Ansiklopedi

Hayat Ansiklopedisi. Cilt:3. İstanbul:1984

Britanica Ansiklopedisi. Cilt:7 İstanbul:1992

Yasalar ve Yönetmelikler

"Milli Eğitim Temel Kanunu", **Resmi Gazete.**İlk Öğretim ve Eğitim Madde:33. Ek Yayın:1987

"Milli Eğitim Temel Kanunu (1789 S.K.)",**Resmi Gazete.**20 Haziran 1993

"Milli Eğitim Temel Kanunu (1789 S.K.)",**Resmi Gazete.** Çıraklık ve Mesleki Eğitim 20 Haziran 1993

"Milli Eğitim Temel Kanunu (21613 S.K.)",**Resmi Gazete.** Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Yönetmeliği .20 Haziran 1993

"Milli Eğitim Temel Kanunu (14574 S.K.)",**Resmi Gazete.** Türk Milli Eğitiminin Amaçları 24 Temmuz 1973

"Milli Eğitim Temel Kanunu (3797 S.K.)",**Resmi Gazete.** Meslek Liseleri Yönetmeliği 30 Nisan 1992

"Milli Eğitim Temel Kanunu" Meslek Liseleri Ders Programları Yönetmeliği, METGE. Projesi, 1998

Görüşme

Aşan, Zerrin. - Anadolu Üniversitesi İstatistik Bölümü Öğretim Görevlisi- " Anketin İstatistiksel İncelenmesi"konulu görüşme. Eskişehir: 26 Ocak 2000

İnternet

http://www.meb.gov.tr

